

Årsredovisning 2018 Södertälje kommun

Innehållsförteckning

Inledning

- 4 Kommunstyrelsens ordförande har ordet
- 6 Om årsredovisningen

4

Förvaltningsberättelse

- 8 Väsentliga händelser under året
- 10 Omvärldsanalys
- 13 God ekonomisk hushållning
- 15 Kommunfullmäktiges mål och måluppföljning
- 29 Kommunstyrelsens uppsikt
- 30 Personalredovisning
- 33 Ekonomisk analys för kommunen
- 35 Driftsredovisning
- 41 Investeringsredovisning
- 46 Ekonomisk analys kommunkoncernen
- 47 Bolagskoncernen
- 50 Finansiell riskhantering

7

Ekonomisk redovisning

- 54 Redovisningsprinciper
- 56 Siffror i sammanfattning
- 58 Resultaträkning kommun/koncern
- 59 Balansräkning kommun/koncern
- 60 Kassaflödesanalys kommun/koncern
- 61 Noter
- 72 Revisionsberättelse för år 2018
- 74 Ordlista

53

Verksamhetsberättelse

- 76 Kommunkoncernens organisation
- 77 Kommunledning, politisk ledning, revision, överförmyndarnämnd och nämndövergripande förvaltning
- 78 Utbildning
- 82 Arbete och försörjning
- 84 Individ- och familjeomsorg
- 86 Stöd och service för personer med funktionsnedsättning
- 88 Äldreomsorg
- 90 Kultur och fritid
- 92 Miljö
- 94 Samhällsbyggnad och offentlig miljö

75

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

En ny tid för Södertälje

Genom historien har Södertälje varit en kommun som tidvis förändras snabbt. Staden har gått igenom en resa från sekelskiftets fattiga småstad, genom industrialisering och tillväxt, med tomma lägenheter och flyktingmottagande, ofta påverkad av globala eller nationella beslut. Ibland har det varit slitsamt och det har krävts svåra beslut för att skapa stabilitet och utveckling i en komplex verklighet.

Nu finns det förutsättningar för att på ett ansvarsfullt sätt ta nästa steg för Södertälje, samtidigt som vi tar vara på vår historia. Antalet invånare kommer sannolikt nå 100 000 personer någon gång under mandatperioden. Exportindustrin moderniseras och växer i Södertälje. Nya bostäder växer fram. KTH:s nya högskolecampus har precis öppnat. Industrierna i Södertälje söker en position att vara ledande i hållbar omställning och kommundelen Järna är omtalat över hela Sverige för sin framtidsinriktade ekologiska prägel. Kommunkoncernens ekonomi är sund, skolresultaten ökar och arbetslösheten minskar.

När 2018 nu ska summeras kan vi konstatera att den positiva utvecklingen i många delar har fortsatt. Återigen levereras ett gott ekonomiskt resultat för hela kommunkoncernen (670 miljoner kronor) och kommunens soliditet har ytterligare stärkts och uppgår nu till 32,5 procent. Kommunens låneskuld hos externa långgivare uppgår till 7,7 miljarder kronor och har minskat med 186 mnkr under året. Södertälje är den kommun i Sverige som i särklass har amorterat mest på låneskulden de senaste åren. Det är genom ordning och reda i ekonomin som grunden läggs för att kunna utveckla kommunens verksamheter.

En god ekonomi är viktigt, men för att kommunen ska klara av sitt välfärdsuppdrag är det även viktigt med en motiverad och frisk personal. Att minska de höga sjuktalen i Södertälje kommun är därför fortsatt ett prioriterat område. Det är därför glädjande att trenden med minskande sjukfrånvaro fortsätter. Det är fortfarande för tidigt att dra för långtgående slutsatser om orsaker, men det är ändå oerhört positivt att vi nu ser detta trendbrott. Det kommer också efter en kraftsamling genom det treåriga projektet "Hållbar arbetshälsa", som på ett strukturerat sätt utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet utvecklar metoder för att öka frisknärvaron bland personalen. Erfarenheterna från detta projekt kommer att tas om hand och under 2018 och implementeras som en del i ordinarie verksamhet.

I Södertälje ger vi barn och unga goda och jämlika uppväxtvillkor oavsett föräldrarnas ursprung, inkomst eller livsval. Barn och ungas uppväxtvillkor är vår främsta prioritet och skolan ska ge alla barn möjligheter till en god utbildning. Grunden för detta är ett systematiskt, forskningsbaserat och långsiktigt arbete. Detta framgångsrika arbete ger fortsatt effekt. I vårens studieresultat för elever i årskurs nio ökade meritvärdet med fyra poäng för de kommunala skolorna, och elevernas behörighet till gymnasiet ökade. Höstens studieresultat visade fortsatt stabila och positiva resultat.

Södertälje befinner sig i en expansiv period. Målsättningen är att bygga samman stadens olika delar, förtäta och bygga en hållbar och modern stadsmiljö och skapa 20 000 nya bostäder fram till 2036. Under 2018 färdigställdes 601 nya bostäder i Södertälje. Därtill tillkommer 132 bostäder som skapats genom ombyggnad av lokaler. Antalet nytillkomna bostäder uppgick därmed till 733, vilket är det högsta antalet sedan 1975.

Som en del i det expansiva och framtidsorienterade Södertälje markerade även invigningen av Södertälje Science Park en viktig milstolpe. De nya lokalerna kommer bland annat att inhysa 1 200 KTH-studenter. Syftet med denna satsning från kommunen, högskolan och näringslivet är att skapa större konkurrenskraft inom hållbar produktion på världsmarknaden.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att 2018 var ett händelserikt år. Ett år där många viktiga delar har utvecklats åt rätt håll. Vi bygger steg för steg ett Södertälje som håller samman och står redo för att möta framtiden.

Boel Godner

Kommunstyrelsens ordförande (S)

”Barn och ungas uppväxtvillkor är vår främsta prioritet och skolan ska ge alla barn möjligheter till en god utbildning”

Boel Godner, kommunstyrelsens ordförande (S). Foto: Sam Murad

i Om årsredovisningen

Årsredovisningen ska tillsammans med nämndernas årsrapporter och revisionsberättelser ligga till grund för fullmäktiges prövning av nämndernas ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Den ska ge fullmäktige en rättvisande bild över kommunens samlade finansiella ställning och utveckling och utgöra underlag för kommunfullmäktiges beslut om hur nämndernas resultat ska regleras.

Årsredovisningen är ett analyserande, politiskt beslutsunderlag för kommunfullmäktige. Utvecklingen mot resultatstyrning ökar kraven att informera om hur nämnderna fullföljt delegerat uppdrag. Redovisningen ska också ge en bild av kommunens finansiella ställning och vara en grund för fullmäktiges prövning av nämndledamöternas ansvar. Genom årsredovisningen kan kommunfullmäktige få information om hur nämnderna följt fullmäktiges riktlinjer för verksamheten, om de mål som fastställts i budgeten uppnåtts och hur effektivt anvisade resurser använts. Årsredovisningen är i sin utformning analyserande men också framåtsyftande och utgör därför underlag för planering och utveckling av verksamheten. Detta framåtsyftande motiv ställer krav på att det i verksamhetsanalyserna redovisas problem

och utvecklingstendenser, som bland annat kan beaktas i kommande budgetarbete.

Årsredovisningen har ett viktigt syfte i att ge kommunfullmäktige en fullständig och rättvisande bild över kommunens finansiella ställning och utveckling. Med kommunen avses i detta sammanhang inte bara den verksamhet som drivs under så kallad offentlig-rättsliga former, även sådan verksamhet som bedrivs i form av aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, ideella föreningar eller handelsbolag skall ingå i redovisningen. Kommunen och dess bolag ska ses som en ekonomisk beslutsenhet, för vilken kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret, såväl ekonomiskt som politiskt.

Årsredovisningens delar

Inledning

Årsredovisningen inleds med att kommunstyrelsens ordförande ger sin syn på 2018.

Förvaltningsberättelse

Inledningsvis beskrivs samhällsutvecklingen i kommunen ur ett omvärldsperspektiv, här redovisar kommunen också de viktigaste händelserna för Södertälje under året som gått. Därefter beskrivs hur Södertälje kommun arbetar med god ekonomisk hushållning, i denna del redovisas även måluppfyllelsen för kommunfullmäktigemålen. I personalavsnittet ges en separat redovisning av kommunen som arbetsgivare och efter den följer

en mer ingående beskrivning av kommunens ekonomiska och finansiella situation. Driftsredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Därefter beskrivs hur kommunen arbetat med investeringar. Förvaltningsberättelsen avslutas med en kort samlad beskrivning av året för kommunkoncernen som helhet samt vilka utförare som ingår i kommunens verksamhet.

Ekonomisk redovisning

Det tredje avsnittet redogör för det ekonomiska resultatet av kommunens och kommunkoncernens verksamhet i resultaträkningen, den ekonomiska ställningen vid årets slut redovisas i

balansräkning och kommunens finansiering i kassaflödesanalysen. Avsnittet innehåller också noter och redovisningsprinciper som ger en närmare förklaring av innehållet i de olika redovisade posterna.

Verksamhetsberättelse

Det fjärde avsnittet är en bilaga till huvuddokumentet och beskriver verksamheterna mer utförligt. Här redovisas hur organisationen för kommunen och kommunkoncernen ser ut. I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av verksamheten, redovisning av det ekonomiska resultatet, nyckeltal, en sammanfattning av årets insatser och framtida utveckling.

Förvaltningsberättelse

■ Inledningsvis beskrivs samhällsutvecklingen i kommunen ur ett omvärldsperspektiv, här redovisar kommunen också de viktigaste händelserna för Södertälje under året som gått. Därefter beskrivs hur Södertälje kommun arbetar med god ekonomisk hushållning, i denna del redovisas även måluppfyllelsen för kommunfullmäktigemålen. I personalavsnittet ges en separat redovisning av kommunen som arbetsgivare

och efter den följer en mer ingående beskrivning av kommunens ekonomiska och finansiella situation. Driftsredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Därefter beskrivs hur kommunen arbetat med investeringar. Förvaltningsberättelsen avslutas med en kort samlad beskrivning av året för kommunkoncernen som helhet samt vilka utförare som ingår i kommunens verksamhet.

Väsentliga händelser under året

Spadtag för nytt bostadsområde i Igelsta strand

I januari togs ett första spadtag för det blivande bostadsområdet i Igelsta strand. 500 bostäder ska byggas i fem etapper längs med Igelstavikens strand.

Telge Energi och KRAV i samarbete för långsiktig hållbarhet

Organisationen KRAV och Telge energi inledde ett samarbete för att kunna erbjuda hållbara helhetslösningar till alla KRAV-certifierade lantbrukare i Sverige. Det handlar bland annat om extra förmånliga erbjudanden på förnybar el och installation av solceller.

Invigning av Södertälje Science Park

Den 30 januari invigde högre utbildnings- och forskningsministern Helene Hellmark Knutsson Södertälje Science Park och nya KTH Södertälje med 1 200 utbildningsplatser. Syftet med denna satsning från kommunen, högskolan och näringslivet är att skapa större konkurrenskraft inom hållbar produktion på världsmarknaden. I maj besökte H.M. Konungen Södertälje Science Park.

Tom Tits Experiment mottog första pris som mest barnvänliga museum i Stockholms län

Priset grundar sig i en årlig enkätundersökning där Stockholms län själva får tycka till om museer i regionen. Förutom utnämningen "Mest barnvänliga museum" hamnade Tom Tits på tredje plats i kategorin "Bästa utställning" och dessutom på en tredjeplats i kategorin "Stockholmarnas favoritmuseum".

Satsning på förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen

I februari beslutade kommunstyrelsen om en särskild satsning på arbetsvillkoren inom äldreomsorgen. Satsningen består av åtta miljoner kronor årligen under fyra år, och syftet är att skapa varaktigt förbättrade arbetsvillkor för medarbetare och chefer.

Kommunen och Telge i samarbete om gratis sommaraktiviteter för barn och unga

Bakom samarbetet fanns beslutet att göra Telges satsning Sommarskoj avgiftsfri, samtidigt som Södertälje kommun tilldelats fördubblade ekonomiska resurser för sommarlovs- och skollovsaktiviteter från Socialstyrelsen.

Världens första vintage-kollo: CAMP 65+

I maj bjöd kommunen in alla över 65 år att delta i världens första vintage-kollo. Då fylldes Södertälje centrum av en mix av roliga, involverande och sociala aktiviteter för seniorer i "alla åldrar, hälsosituationer, bakgrunder och livssituationer".

Försäljning av varuhuset Kringlan med tillhörande fastighet

Kommunfullmäktige fattade beslut om försäljning av varuhuset Kringlan med tillhörande fastighet, ett av Södertäljes största varuhus. Köpare var fastighetsbolaget Stadsrum fastigheter, som åtar sig att utveckla och förädla fastigheten i det pågående arbetet att skapa ett attraktivt centrum i Södertälje.

Telge bostäder ingår i innovationslab mot segregation

I juni blev Telge bostäder partner i Allmännyttans innovationslab i syfte att motverka segregationen i samhället. Labbet ska etableras i bostadsområdet Lina Hage, med ungdomar som målgrupp. Här ska nya arbetssätt testas, utvecklas och utvärderas. Syftet är att sprida lärdomar om framgångsrika metoder så att fler kan göra mer för att minska långtidsarbetslöshet, förbättra skolresultat, stärka samhällsservice och minska brottslighet.

Förbättrade skolresultat för Södertäljes elever för åttonde året i rad

I vårens studieresultat för elever i årskurs nio ökade meritvärdet med fyra poäng för de kommunala skolorna, och elevernas behörighet till gymnasiet ökade. Höstens studieresultat visade fortsatt stabila och positiva resultat.

Södertälje första kommunen att samarbeta med Hack for Sweden

I oktober inleddes ett samarbete med den myndighetsövergripande rörelsen Hack for Sweden. Syftet är att sätta innovation på kartan genom öppna data, att öka användningen av information som produceras och att hitta nya samarbetspartners i kommunens digitala arbete.

Beslut om att verka för ett nationellt förbud mot fyrverkerier

Under hösten fattade kommunstyrelsen beslut om att verka för ett totalförbud för användning och försäljning av fyrverkerier i Sverige. Beslutet innebär att kommunen även ska uppvakta samtliga kommuner i Sverige för att få så många som möjligt att skriva under en skrivelse till regeringen om ett nationellt totalförbud. Dessutom skärptes reglerna för att använda fyrverkerier.

Ekobank-initiativ tilldelades Children's Climate Prize 2018

13-åriga José Adolfo från Peru utsågs till årets mottagare av Children's Climate Prize som delas ut av Telge energi. José Adolfo prisas för sitt Ekobank-initiativ som han driver tillsammans med samarbetspartners.

José Adolfo, vinnare Children's Climate Prize 2018.
Foto: Telge

Försäljning av Kringlan.
Foto: Södertälje kommun

Nationellt förbud mot fyrverkerier.
Foto: Scandinav

Telges vd och koncernchef Stefan Hollmark slutar

Stefan Hollmark meddelade att han önskar avsluta sitt uppdrag som vd och koncernchef på Telge. Han lämnar Södertälje för att bli ny kommundirektör i Tyresö. Juan Copovi-Mena utsågs till tillförordnad vd på Telge AB.

Första steget mot gratis wifi i stadskärnan

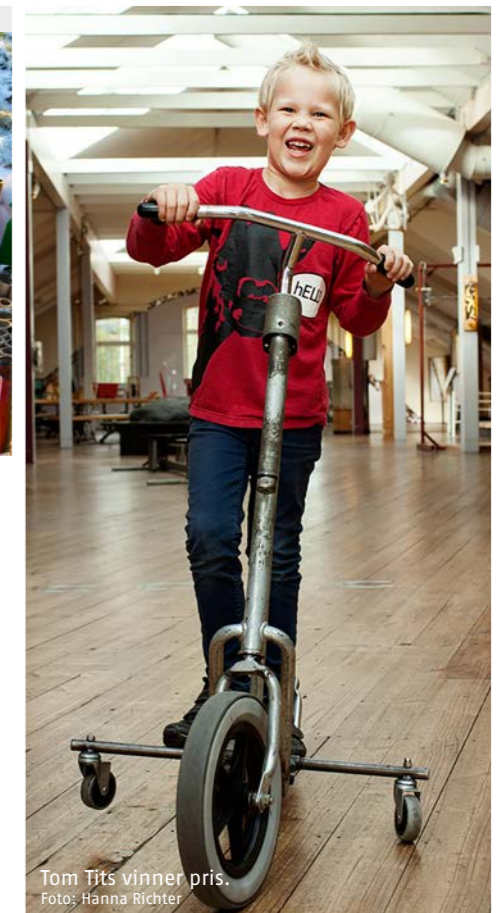
Södertälje var en av 20 svenska städer som tilldelades EU-medel för att bygga ett gratis wifi-nät i stadskärnan. Medlen möjliggör utbyggnaden av wifi i en första etapp på Storgatan i Södertälje. Projektet har planerats av kommunen tillsammans med Centrumföreningen.

Gratis sommaraktiviteter.
Foto: Torekällberget

Kungligt besök på Södertälje Science Park.
Foto: Södertälje Science Park

Tom Tits vinner pris.
Foto: Hanna Richter

Omvärldsanalys

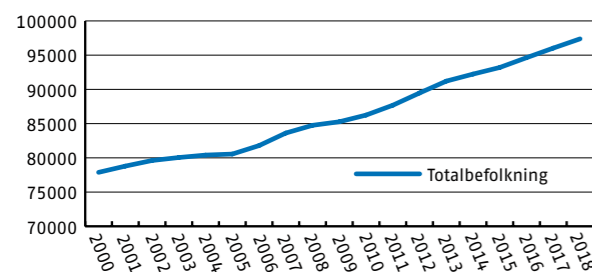
Befolkningsutveckling

Sveriges befolkning uppgick vid årets slut till 10 230 185 personer, vilket är en ökning med 109 943 personer eller 1,1 procent. Utvecklingen var lite lägre än föregående år och beror främst på minskat invandringsöverskott. Av Sveriges befolkningsökning sker 42 procent i Stockholms län. De kommande tio åren beräknas Sveriges befolkning öka med ytterligare cirka 1 miljon invånare och med en växande befolkning kommer både ökade krav och behov att ställas på landets kommuner men även ge goda möjligheter.

Befolkningen 2018

Den 31 december 2018 uppgick antalet Södertäljebor till 97 381 personer. Detta innebär att folkmängden ökade med 1 349 personer, eller med 1,4 procent, under året.

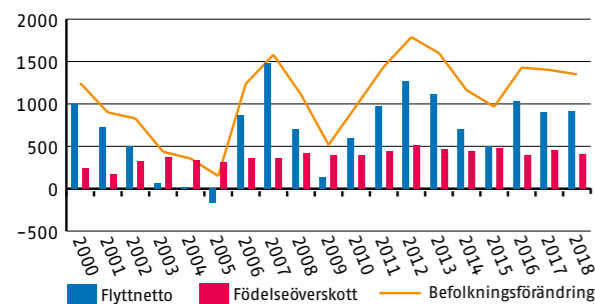
BEFOLKNINGSUTVECKLING SÖDERTÄLJE KOMMUN 2000–2018

Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till både naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

FÖRKLARINGSVARIABLER TILL SÖDERTÄLJE KOMMUNS

BEFOLKNINGSUTVECKLING 2000–2018

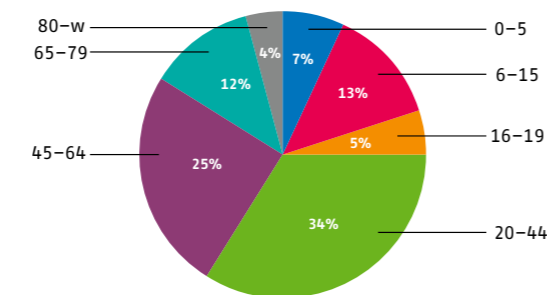
Kommunen har ett födelseöverskott på 407 personer. Antalet levandefödda barn i Södertälje uppgick under 2018 till 1 138 personer och antalet avlidna till 731 personer. Kommunen har ett positivt flyttningnetto på 915 personer. Antalet inflyttare uppgick till 7 704 personer och antalet utflyttare till 6 789 personer. Utflyttningen till såväl övriga länet och till riket i övrigt ökade, vilket även utvandringen gjorde.

Befolkningsammansättning

Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2018 låg medelåldern i Södertälje på 38,5 år bland männen och 40,1 år bland kvinnor samt totalt för män och kvinnor på 39,3 år.

I riket låg medelåldern på 40,3 år bland männen, 42,2 år bland kvinnorna och totalt för män och kvinnor på 41,2 år.

ÅLDERSFÖRDELNING 2018

Vid årsskiftet hade 54 procent av södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Irak utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Syrien.

Invånare med utländsk bakgrund antal 2018-12-31

Irak	11 265
Syrien	11 059
Turkiet	5 321
Finland	5 273
Polen	2 591
Libanon	2 074
Tyskland	1 146
Chile	878
Egypten	755
Jugoslavien	736
Övriga länder och territorier	11 785
Totalt	52 883

Foto: Angela Lövgren

Ekonomiska förutsättningar

Kommunernas utgifter påverkas främst av förändringar i demografin då behoven av vård, skola och omsorg framförallt beror på antalet barn och äldre.

Under de gångna åren har en stark ekonomisk tillväxt i svensk ekonomi och i världsekonomin gett goda förutsättningar för Södertälje och företag verksamma i kommunen. Dock finns signaler på en avmattning av konjunkturen, där bl.a. bostadsbyggandet sjunker. BNP för kommande treårsperiod 2019-2021 beräknas hamna på en ökning mellan 1,0–1,8 procent, vilket är väsentligt lägre än för den gångna treårsperioden.

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna bygger på sysselsättningen i landet. Södertälje kommun är känslig både på intäkt- och kostnadssidan. Bl.a. har kommunen en högre arbetslöshet än i både länet och riket, trots att kommunen geografiskt ingår i en stark arbetsmarknadsregion, vilket medför högre kostnader för försörjningsstöd. En ökning av kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer större krav på kommunens ekonomi. Kommunen behöver en resultatnivå som är långsiktig

hållbar för att kunna garantera nuvarande servicenivå för kommande generationer utan att behöva öka skatteuttaget genom höjd kommunalskatt.

Under 2018 har Södertälje kommun haft en skattesats på 20,15, vilken den har varit under de tre senaste åren och är 59 öre lägre än riksgenomsnittet. Den totala skattesatsen inklusive landstingsskatten var 32,23 under 2018, vilket är 11 öre högre än riksgenomsnittet.

Näringsliv

Södertälje är ett av Sveriges ledande centrum för industriell produktion och tillverkning. För kommunens del erbjuder det stora möjligheter men även ett beroende. Kommunens två stora exportföretag, Scania och Astra Zeneca, gör Södertälje mer konjunkturberoende än den genomsnittliga svenska kommunen. Investeringar i ökad produktion sker i både befintliga anläggningar och genom etableringar.

Södertälje har drygt 7 500 företag som uppvisar en stark tillväxt. Mellan 2012-2017 uppvisar aktiebolagen i kommunen bättre tillväxt i såväl antal företag (41% jmf med 31% i riket) som antal anställda (17% jmf med 11% i riket).

Även lönsamheten står sig bra under samma period då tillväxt i förädlingsvärde är 65 procent i Södertälje jämfört med 46 procent i Sverige.

Södertälje kommun satsar på att i samarbete med andra aktörer skapa goda utvecklingsförutsättningar för företag verksamma i kommunen. Etableringen av KTH Campus Södertälje och öppnandet av Södertälje Science Park i januari 2018 är exempel på hur kommunen satsar på att främja den lokala kompetensförsörjningen och utvecklingen av hållbar produktion. Som en konsekvens förväntas antalet studenter på KTH Campus Södertälje öka från dagens 550 till närmare 1 200 när alla utbildningar är igång 2021.

Som centrum för produktion i Stockholmsområdet så arbetar många i Södertäljes företag men bor inte i kommunen. År 2017 yrkesarbetade 51 484 personer i Södertälje. Av dessa pendlade 23 164 personer in till en arbetsplats i Södertälje kommun. Av kommunens invånare arbetade 28 320 inom kommunens gränser. Antalet utpendlare i Södertälje uppgick till 16 663.

Södertälje berörs även av satsningen på Ostlänken som planeras byggas mellan Järna i Södertälje kommun och Linköping via Nyköping och Norrköping. Ostlänken är en del av den planerade satsningen på höghastighetståg mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. För att underlätta resandet till och från Södertälje byggde kommunen, Trafikverket och Stockholms läns landsting under 2018 ett nytt resecentrum i centrala Södertälje. Under året har även arbetet med utbyggnad av slussen och förstärkningsarbeten i Södertälje kanal fortsatt.

För att trygga vägtransporter och resande med bil till och förbi Södertälje har kommunen identifierat behov av ytterligare en fast vägförbindelse över Södertälje kanal. För fartygstransporter har inte minst Södertälje hamn varit av stor betydelse för import av varor till regionen och export av regionens och Södertäljes produktion av varor och produkter.

Arbetsmarknad

Södertälje var med sina 51 484 arbetstillfällen, varav 49 868 utgörs av anställda och 1 616 av egenföretagare, den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län år 2017. Näringslivets utveckling har varit positiv med 8 026 registrerade arbetsställen 2017 jämfört med 7 873 år 2016. Arbetslösheten i kommunen är dock hög på grund av att kompetensen hos individer som saknar arbete inte matchar behoven på den lokala arbetsmarknaden. Den totala arbetslösheten i Södertälje, beräknat som en andel av den registerbaserade arbetskraften, låg i slutet av 2018 på 11,0 procent, att jämföra med Stockholms län på 5,8 procent.

Trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete

Det sedan många år utvecklade samarbetet i Södertälje kommun med polis och räddningstjänst kring trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete har fortsatt. Det upparbetade samarbetet har förhindrat att Södertälje och dess utsatta delar av kommunen påverkats i samma grad av ungdoms- och gängbrottslighet som i andra utsatta områden i länet.

Framtidsbedömningar

Södertälje kommun har fortsatt gynnsamma möjligheter att utvecklas under de kommande åren. Även vid en konjunkturavmattning så har kommunen en god arbetsmarknad och fördelen av att vara en del av Stockholmsregionen kommer fortsatt att gynna Södertälje.

En medveten satsning på utbildning, både den som kommunen har ansvar för som grund- och gymnasieskola och delaktighet i utvecklingen av högre utbildningar, är en inriktning som kommer att stärka Södertälje och skapa förutsättningar för utveckling, forskning, innovationer och företagsetableringar och en fortsatt stark exportindustri.

Utvecklingen av Ostlänken, med sammanbindningen av Stockholm, Göteborg och Malmö med höghastighetsjärnväg, bedöms kunna gynna Södertälje kommuns utveckling.

Arbetet med utbyggnadsstrategin fortsätter för att Södertälje ska kunna möta den bedömda expansiva framtiden. Om ett par år kommer kommunen att passera 100 000 invånare och har ambitionen att under de kommande 18 åren bygga 20 000 nya bostäder, vilket kommer att kräva att bygga samman stadens olika delar, förtäta och bygga en hållbar och modern stadsmiljö.

Med dessa ambitioner krävs en fortsatt god ekonomisk hushållning med ordning och reda i ekonomin. Under de senaste åren har den ekonomiska utvecklingen varit god för kommunen och goda förutsättningar finns för detta i framtiden.

God ekonomisk hushållning

Foto: Pontus Örré

Södertälje kommuns verksamheter och ekonomi ska kännetecknas av ordning och reda. För att säkerställa det krävs att varje generation står för de kostnader den ger upphov till och förutsätter ett långsiktigt tänkande och ett effektivt förvaltande av medborgarnas skattepengar. God ekonomisk hushållning (GEH) skapar utrymme för verksamhetsutveckling och investeringar. För att uppnå en god hushållning förutsätts att ett systematiskt arbete sker efter den styrmodell med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige men också en förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året.

Uppföljningen och utvärderingen utifrån perspektivet GEH utgår från tre delområden:

- Finansiella mål
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål
- Södertälje kommun som arbetsgivare

Kommunfullmäktiges åtta mål har konkretiserats i nämndernas verksamhetsplaner där varje mål inrymmer indikatorer och riktvärden som har som syfte att möjliggöra en bedömning av hur väl målet är uppfyllt. Indikatorernas roll är att stödja en kvalitativ bedömning men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning av måluppfyllelse. Riktvärdena kopplade till indikatorerna visar nämndens ambition och vilken nivå som ska uppnås under året.

Uppföljningen av kommunfullmäktiges mål visar inte på några större avvikelser och sammantaget uppnår kommunen en god ekonomisk hushållning för 2018.

Finansiella mål

Kommunallagens balanskrav är den lägsta nivå som ställs för god ekonomisk hushållning. Periodens balanskravsresultat är 225 mnkr efter justeringar för realisationsvinster. Kommunen har i enlighet med balanskravets regler avsatt resultatmedel för särskilda ändamål. Resultatet enligt balanskravsutredningen är positivt men är 33 mnkr lägre än helårsprognosen för 2018 som gjordes i samband med tertiälsbokslandet per augusti. Även soliditeten har stärkts vilket främst beror på ett bra ekonomiskt resultat tillsammans med minskade skulder. Avseende det finansiella målet för nettokoncernskulden ligger denna kvar på samma nivå som föregående år vilket ger lägesbedömningen OK. Den årliga ratingen som Standard & Poor´s utför angående kommunens kreditvärdighet ligger kvar på samma höga nivå AA+. Det finansiella målet anses därmed vara uppfyllt där indikatorer kopplade till målet huvudsakligen får bedömning Bra.

Verksamhetsmål

Bedömningen är att uppfyllelsen av verksamhetsmålen anses tillfredsställande för året, det vill säga en lägesbedömning som är OK. En del av indikatorerna utgår från medborgarundersökningen som kommunen valt att endast genomföra vartannat år. Det medför en viss eftersläpning av resultaten. Från den samlade uppföljningen av verksamhetsmål och uppdrag är några resultat lite extra intressanta att lyfta fram. Skolans systematiska kvalitetsarbete är en av de framgångsfaktorer som bidrar till att behörigheten till

Foto: Pontus Orre

ett nationellt program på gymnasiet liksom meritvärdet i åk 9 har fortsatt att öka. Andelen elever som avgått med examen från högskoleförberedande program har minskat jämfört med föregående år. Orsaken till att eleverna inte uppnår examen är framförallt att de inte klarar kraven i svenska. Bristande kunskaper i svenska leder också till att eleverna har svårt att nå målen i flera andra ämnen. Däremot har andelen elever som avgått med examen på yrkesprogram i år ökat med hela 15,7 procentenheter.

Hushåll där barn ingår och som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under året har minskat men uppnår inte riktvärdet som satts för året. En annan positiv trend är att även hushåll där barn ingår med långvarigt ekonomiskt hushåll fortsätter att minska och uppnår årets riktvärde. Verksamheten har haft stort fokus på handläggning av ärendena så att rätt hjälp erbjuds men också på att stärka kunskapen kring barnperspektivet. En god arbetsmarknad kan också vara bidragande orsak till färre hushåll med ekonomiskt bistånd. Trots goda resultat ligger kommunen fortfarande högt jämfört med Socialstyrelsens riktvärde på 2,0. Verksamheten måste därför fortsätta arbeta med att sänka andelen med behov av ekonomiskt bistånd.

Södertälje kommun har under året utökat antalet utbildningsplatser. Det möjliggör att flertalet elever som söker en utbildningsplats ges mycket goda chanser till att börja studera redan under våren 2019. Yrkehögskolan har lämnat in ytterligare fem ansökningar med fokus på arbetsgivarens kompetensförsörjningsbehov. Detta

tillsammans kommer sannolikt kunna få effekt på utfallet vid nästa års mätning.

För miljömålet får sammantaget en lägesbedömning som är OK. Kommunorganisationens arbete för att underlätta för medborgarna och företagen att kunna leva hållbart pågår kontinuerligt. Bland annat sker det genom satsningen på solenergi i Telge Energis elavtal, planering för nya satsningar på gång- och cykelvägar, beteendeförändrande projekt som "Vintercyklister" samt nya smarta avfallsbehållare i centrum.

Södertälje kommun som arbetsgivare

Arbetsgivarmålet får också bedömningen Bra då riktvärdet för året är uppfyllt för tre av fyra indikatorer, den fjärde indikatorn redovisas med *Har brister* och ett arbete för att stärka hållbart medarbetarengagemang (HME) har påbörjats. Personalomsättningen har generellt minskat i kommunens verksamheter. Bland annat är det lägre omsättning på lärare och i samband med rekryteringar har fler behöriga lärare anställts. Efter en långsiktig särskild satsning har andelen heltidsarbetande inom äldreomsorgen ökat. Avseende sjukfrånvaron har den generellt minskat. Äldreomsorgen har fortfarande relativt hög sjukfrånvaro men trenden är att sjukfrånvaron även där sjunker. En del av förklaringen bedöms vara det fortsatta arbetet med aktiv sjukskrivning som nu har gett resultat.

Kommunfullmäktiges mål och måluppföljning

Kommunfullmäktige har tagit fram åtta övergripande mål. Målen har kategoriserats i sex målområden som är viktiga för långsiktig hållbarhet.

Sammanställning av mål på kommunfullmäktigenivå

Målområde	KF-mål
Kunskapsstaden Södertälje	• Resultaten i förskolan, skolan och vuxen-utbildningen ska förbättras
Södertäljes medborgare	• Medborgarna har inflytande och är delaktiga • Medborgarna har goda livsvillkor • Medborgarna får en god service och hög tillgänglighet
Attraktiva Södertälje	• Södertälje är en attraktiv kommun att bo i, att driva företag i och är en plats som attraherar studenter och besökare
Södertäljes miljö- och klimatarbete	• Södertälje kommun ger medborgare och företag förutsättningar att kunna leva hållbart
God ekonomi och effektiv organisation	• Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning
Attraktiv arbetsgivare	• Södertälje kommun kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens. Södertälje kommun ska vara en arbetsgivare som kännetecknas av jämställdhet och likvärdighet.

Kommunfullmäktiges mål har kompletterats med ett antal indikatorer som har olika uppföljningsintervall. Uppföljningen av indikatorer i årsredovisningen visar inte på några större avvikelser.

Förutom uppföljningen av de åtta målen innehåller uppföljningen även särskilda satsningar och uppdrag i samband med årsrapporten. Den samlade bedömningen är att det övergripande resultatet är bra även om alla satsningar och uppdrag inte är helt uppnådda/genomförda.

Bedömning av indikatorer sker utifrån följande principer:

Bra = riktvärdet har uppnåtts.

OK = riktvärdet har inte uppnåtts men är bättre än senaste värde, dvs. utveckling i rätt riktning.

Har brister = riktvärdet har inte uppnåtts.

Ingen bedömning = nya data saknas.

Kunskapsstaden Södertälje

KF-MÅL 1: RESULTATEN I FÖRSKOLAN, SKOLAN OCH VUXENUTBILDNINGEN SKA FÖRBÄTTRAS

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Elever i åk. 9, meritvärde, genomsnitt (16 ämnen)	217,9	217,9	221,3	Bra
Elever i åk 9 som är behöriga för högskoleförberedande program, andel (%)	79,3	79,3	83,6	Bra
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%)	81,4	81,4	85,7	Bra
Gymnasieelever som avgått med examen högskoleförberedande, andel (%)	70,0	70,0	66,0	Har brister
Gymnasieelever som avgått med examen yrkesprogram, andel (%)	70,0	70,0	86,0	Bra
Andel invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning	33,9	34,0	33,9	OK

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Grundskolan Inom grundskolans systematiska kvalitetsarbete sker ett fortsatt arbete med utvecklingsområdena pedagogisk ledning, mål- och resultatstyrning, lärande organisation och kvalitet i undervisningen. Kvalitetsarbetet har gett positiva effekter på elevernas kunskapsresultat i form av ett ökat meritvärde i årskurs 9 och en ökad behörighet till nationella program på gymnasieskolan. En ökad kvalitet i analysarbetet av resultat kommer ge möjligheter att identifiera spår och bevis på vilka arbetsätt som ger positiva resultat och vilka områden som behöver utvecklas ytterligare.

I de kommunala grundskolorna har 56 procent av eleverna utländsk bakgrund och andelen nyinvandrade elever med okänd bakgrund ligger över rikssnittet. Ett av de långsiktiga målen i det systematiska kvalitetsarbetet är att minska familjebakgrundens betydelse och stärka likvärdigheten i skolan. Ett fortsatt förbättrings- och utvecklingsarbete avseende pojkars och flickors resultat kommer vara centralt för att öka likvärdigheten för alla elever. Resultaten skiljer sig fortfarande genom att flickorna har ett högre meritvärde och behörighet till gymnasieskolan.

Ett ökat fokus på språkförstärkande arbetsätt och att tidigt identifiera elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd har under läsåret varit i fokus och kommer fortsatt vara så under kommande läsår.

Gymnasieskolan Andelen elever som avgått med examen från högskoleförberedande program har minskat jämfört med föregående år. Orsaken till att eleverna inte uppnår examen är framförallt att de inte klarar kraven i svenska. Bristande kunskaper i svenska leder också till att eleverna har svårt att nå målen i flera andra ämnen. Andelen elever som avgått med examen på yrkesprogram har ökat. På yrkesprogrammen är de allra flesta eleverna godkända i de obligatoriska ämnena svenska, engelska och matematik. I de fall eleverna inte uppnår examen är då de inte klarar godkänt i tillräckligt många ämnen.

Gymnasieskolorna arbetar vidare med en undervisningsmodell i språk och kunskapsutvecklande ämnesundervisning. Täljegymnasiet utvärderar löpande den språksupport som etablerats. Skolan har konstaterat att för enskilda elever har supporten fungerat utmärkt och stärkt deras resultat. De har också sett att den ger bäst resultat när ämneslärare remitterar eleverna med ett tydligt uppdrag. Det är få elever som använder supporten på eget initiativ. Rutinerna för hur supporten ska användas ses därför över och fler lärare ska använda stödet tydligare kopplat till elevernas pågående kurser.

Vuxenutbildning Andel invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning har ett oförändrat utfall jämfört med senaste värde. Södertälje kommun har under året utökat antalet utbildningsplatser. Det möjliggör att flertalet elever som söker en utbildningsplats ges mycket goda chanser till att börja studera redan under våren 2019. Yrkeshögskolan har lämnat in ytterligare fem ansökningar med fokus på arbetsgivarens kompetensförsörjningsbehov. Detta tillsammans kommer sannolikt kunna få effekt på utfallet vid nästa års mätning.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Strategi för Yrkeshögskolan Södertälje	Årsbokslut 2018	Pågår

Kommentar:
Kartläggning av rekryteringsbehov hos större arbetsgivare i Södertälje (fler än 300 anställda) har genomförts under hösten. Färdigställande av yrkeshögskolans strategi är i sin slutfas. Då verksamheten för yrkeshögskolan går över från arbetslivsnämnden till utbildningsnämnden bör vision och ambitionsnivå för YH-verksamheten i Södertälje klargöras innan strategin färdigställs

Södertäljes medborgare

KF-MÅL 2: MEDBORGARNA HAR INFLYTANDE OCH ÄR DELAKTIGA

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Valdeltagande, kommunalval	72	74	70	Har brister
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande	34	34	40	Bra
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling? (Delaktighetsindex)	61	62	Ej tillgänglig	Ingen bedömning

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Valdeltagandet i kommunalvalet har sjunkit i valet 2018 jämfört med föregående val och är fortsatt ojämnt mellan olika stadsdelar. Distriktet med högst valdeltagande i valet till kommunfullmäktige 2018 var Enhörna västra med ett valdeltagande på 86,91 procent. Distriktet med lägst valdeltagande var Ronna norra med ett valdeltagande på 37,72 procent. Skillnaden, 49,19 procentenheter, är en ökning sedan valet 2014, då skillnaden mellan distriktet med högst respektive lägst valdeltagande låg på 44,36 procentenheter. Södertälje kommun hade i samtliga tre allmänna val under 2018 det näst lägsta valdeltagandet av landets 290 kommuner.

SCB:s medborgarenkät för Nöjd inflytande index (NII) genomfördes senast 2017. Det sammanfattade NII var 40, samma nivå som rikssnittet. Nästa enkät genomförs hösten 2019. Frågeområdena förtroende samt möjligheten till att påverka inom de kommunala verksamheterna har lägre betygsindex än genomsnittresultatet. För att få nöjdare invånare bör kommunen enligt undersökningen prioritera frågeområdena påverkan och förtroende.

Värdet för delaktighetsindex för 2018 finns inte tillgängligt vid årsrapportens avlämnande. Möjligheten till att vara delaktig i och förstå en process, ett beslut och planering, även få kontakt med tjänstemän/politiker är frågeområden som kan höja värdet. För 2017 var värdet 61, vilket var en ökning från 46 vid mätningen 2015. För riket var 2017 års värde 57 jämfört med 55 för 2015.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Beslut om samverkansöverenskommelse	Våren 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> Samverkansöverenskommelsen är antagen och kommunen kommer fortsatt arbeta utifrån utvecklingsplanen med framtagna utvecklingsområden. Samverkansöverenskommelsen syftar till att skapa gemensamma förhållningssätt och tydliggöra rollerna för idéburen sektor och kommunen vid samverkan kring gemensamma frågor. Utifrån samverkansöverenskommelsen ska kommunen utveckla riktlinjer för kommunens avtalsformer för idéburen sektor.		
Strategi för det systematiska demokratiarbetet	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Framtagandet av en strategi för det systematiska demokratiarbetet med tillhörande handlingsplan har under 2018 mestadels bestått av förankringsarbete. Demokratiberedningen har fungerat som styrgrupp i arbetet med styrdokumentet och strategin och handlingsplanen ska politiskt beslutas under 2019.		

RELATERADE PROGRAM OCH PLANER:

- Strategin för demokratiutveckling (politiskt beslutas under 2019)
- Åtgärdsplan för ökat valdeltagande

KF-MÅL 3: MEDBORGARNA HAR GODA LIVSVILLKOR

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%)	7,7	5,8	6,6	OK
Hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under året, andel (%) ¹	3,9	3,5	Ej tillgänglig	Ingen bedömning
Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) ²	4,0	3,4	3,3	Bra
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%)	5,7	5,0	4,3	Bra
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	67	67	70	Bra
Nöjd Region-Index – Trygghet	45	45	44	Har brister

¹ Indikatorn har under året tagits bort av Socialstyrelsen. Ingen bedömning kan därmed göras

² Öppna jämförelser genomförs i juni varje år. Utfall 2018 är hämtat från Socialstyrelsens databas.

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Utfall för 2018 gällande barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd visar bättre resultat jämfört med senaste värde men ännu inte uppnått riktvärdet för året. Verksamheten har under året haft föreläsningar samt rollspel kring barnperspektivet, vilket ger handläggarna verktyg att arbeta med familjer där barn ingår i hushållet. Satsningar fortsätter framöver bland annat genom ytterligare kompetensutveckling i barnperspektivet.

Indikatorn Hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader kan inte redovisas då Socialstyrelsen tagit bort indikatorn. Indikatorn är inför 2019 ersatt (andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd).

Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd och invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd får bedömningen bra då utfallet är bättre än 2018 års satta riktvärde. Trots goda resultat när det gäller barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ligger Södertälje kommun fortfarande högt jämfört med Socialstyrelsens riktvärde på 2,0, varför verksamheten måste fortsätta arbeta med att sänka andelen.

Andel invånare med bra självskattat hälsotillstånd har ökat men ligger lite under riksnittet som är 73. Skillnaden mellan könen är i Södertälje 69 för kvinnor och 72 för män. Skillnaden mellan könen finns även för riket och kvarstod när hänsyn togs till utbildningsnivå, ålder och län, vilket tyder på att skillnaden inte kan förklaras av olikheter i dessa faktorer.

Hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en trygg plats har ett index på 44. För deltagande kommuner i undersökningen är genomsnittresultatet 57. Det trygghetsskapande arbetet finns på bred front inom kommunens alla verksamheter men också genom olika samverkansarbeten. Kommunen arbetar aktivt med trygghetsskapande åtgärder som har visat sig haft stor effekt på olika sätt medan olika händelser som identifierats i omvärlden kan ha påverkat till en minskad trygghet. Ett sätt att öka den upplevda trygghet är att visa och informera mer om vilka trygghetsskapande åtgärder kommunen faktiskt gör. Insikten av att kommunens trygghetsskapande personal är ute på fältet i större utsträckning kan exempelvis ge en känsla av ökad trygghet.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Revidera Folkhälsoprogrammet	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Arbetet med att revidera folkhälsoprogrammet pågår. Folkhälsoprogrammet kommer att tydliggöras utifrån de nya folkhälsopolitiska målen och särskilt utifrån ett jämlikhetsperspektiv. I generellt föräldrastöd har en vidareutbildning i föräldrastödsprogrammet ABC hållits för verksamheten i familjecentralen. En utökning av hembesöksprogrammet omfattar nu även föräldrar som har barn sedan tidigare men nu fått sitt första barn i Sverige. Verksamheten har dessutom utökat genom att genomföra 3-års kontroller.		
Handlingsplan mot våld i nära relationer	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Grundutbildning i våld i nära relationer har genomförts. Kommunens hemsida har uppdaterats och information har delats ut till kommunens medborgare. Samverkansrutiner inom individ- och familjeomsorg har genomförts.		
Ta fram åtgärdsplan för suicidprevention	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> En handlingsplan för suicidprevention framtagen för beslut i kommunstyrelsen i februari 2019.		
Utvärdering av sociala investeringsfonden	Hösten 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> En uppföljning av sociala investeringsfonden genomfördes under våren 2018. Uppföljningen visade att återföringskrav som fanns medförde en del problem i utförandet av insatserna. Kommunstyrelsen beslutade i juni 2018 att omvandla sociala investeringsfonden genom att återföringskravet har tagits bort. Ett förslag på utvecklad organisation och ansökningsprocess beslutades därefter av kommunstyrelsen i oktober 2018, som bland annat innebär att finansiering av särskilda sociala satsningar ska inrymmas fr.o.m. Mål och budget 2019-2021.		
Stärka tryggheten	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Det brottsförebyggande arbetet utgår från samverkansöverenskommelsen som tas fram tillsammans med polisen och räddningstjänsten. En ny samverkansöverenskommelse ska tecknas för perioden 2019-2020. Stor vikt läggs även vid arbetet inom chefsrådet som är det strategiska myndighetssamarbetet mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten. Genomförda, planerade och påbörjade åtgärder: Trygghetsutskottet med representation från kommunkoncernen, Polisen, Centrumföreningen och Securitas arbetar aktivt och pågående med att finna förbättringsåtgärder och lösningar för ett trivsammare och tryggare centrum. Medborgardialoger i samverkan med polisen har genomförts under året och kommer att mynna ut i medborgarlöften. Informationskampanjer avseende ordningsstörningar och brott i samband med användande av mc/moped i bostadsområdena arrangeras årligen varje vår och är riktad till målgruppen föräldrar.		

RELATERADE PROGRAM OCH PLANER:

- Folkhälsoprogrammet
- Handlingsplan mot våld i nära relationer

KF-MÅL 4: MEDBORGARNA FÅR GOD SERVICE OCH HÖG TILLGÄNGLIGHET

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Andel som får svar på e-post inom två dagar, (%) ³	98	99	99	<i>Bra</i>
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%) ⁴	61	70	89	<i>Bra</i>
Gott bemötande vid kontakt med kommun (%) ⁵	81	85	99	<i>Bra</i>
Hur god är kommunens tillgänglighet på webben (återkommande webbundersökning)	91	91	91	<i>OK</i>
Nöjd-medborgar-index ⁶	46	47	53	<i>Bra</i>

³ Uppgifter avser endast Södertälje kommuns kontaktcenter

⁴ Uppgifter avser endast Södertälje kommuns kontaktcenter

⁵ Uppgifter avser endast Södertälje kommuns kontaktcenter

⁶ NMI genomförs vartannat år för Södertälje. Utfallet avser 2017, nästa mätning görs 2019.

Sammanfattande analys av indikatorresultat

SCB:s medborgarenkät för Nöjd medborgarindex (NMI) genomfördes senast 2017. Nästa enkät genomförs hösten 2019. NMI har en positiv förändring från 46 till 53. Betygsindexet för bemötande och tillgänglighet, det vill säga hur medborgarna bedömer kommunens tillgänglighet och det bemötande de får i sin kontakt med kommunen, blev 53 i Södertälje kommun. NMI för samtliga 131 kommuner som deltagit i undersökningen hösten 2017 blev 55. För Södertälje kommun är det främst förbättringar av delindexen för verksamheterna grundskolan, stöd för utsatta personer samt äldreomsorgen som kan höja NMI-indexet.

Inrättandet av e-tjänster gör det möjligt att ersätta traditionell handläggning och skapar en effektivare process, exempelvis utökade insatser för att förbättra information och service i samband med skolstart.

Fler ärenden som exempelvis hembesök för färdtjänst, enklare beslut om skolskjuts och kommunala delen i ansökningsförandet för studiestartstöd, som tidigare varit specialistfrågor hanteras nu direkt av kommunens kontaktcenter.

Under 2018 har en upphandling av en s.k. chatbot genomförts. Medborgare kan kommunicera via en chat-funktion med en robot och få svar på enklare frågor. Syftet är att på ett nytt och enklare sätt öka kommunens tillgänglighet för medborgaren genom en ytterligare kommunikationskanal som kan ge svar oavsett tid på dygnet eller dag på året.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Digitaliseringsstrategi	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Utvecklingsarbetet går under namnet Digitala Södertälje med fyra övergripande och strategiskt viktiga utvecklingsområden som är kopplade till de lagkrav och förväntningar som finns på en kommun. De fyra områdena är tillgänglighet, utveckling, kompetens och effektivitet. På ett övergripande plan återger de Södertäljes utvecklingsmöjligheter och behov. I ett växelspel förstärker de varandra och utgör grunder för en kommungemensam digital infrastruktur.		

Attraktiva Södertälje**KF-MÅL 5: SÖDERTÄLJE ÄR EN ATTRAKTIV KOMMUN ATT BO I, ATT DRIVA FÖRETAG I OCH ÄR EN PLATS SOM ATTRÄHERAR STUDENTER OCH BESÖKARE**

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Södertälje som en plats att leva och bo på (NRI) ⁷	44	45	49	<i>Bra</i>
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - totalt, NKI	69	70	63	<i>Har Brister</i>
Turismkonsumtion (mnkr)	749	793	811	<i>Bra</i>

⁷ NRI genomförs vartannat år för Södertälje. Utfallet avser 2017, nästa mätning görs 2019

Sammanfattande analys av indikatorresultat

SCB:s medborgarenkät Nöjd region index (NRI) genomfördes senast 2017. Nästa enkät genomförs hösten 2019. NRI-värdet 2017 var 49 och ökade jämfört med föregående mätning 2015. Medborgarna upplever framför allt att arbetsmöjligheterna blivit bättre och värdet har ökat tre år i rad även om det finns en viss avmattning. Fler kan tänka sig att rekommendera andra att flytta till Södertälje jämfört med tidigare mätning. Värdena för kommersiellt utbud och kommunikationer ligger i paritet med rikssnittet. För att höja indexet behöver Södertälje fokusera på de värden som ligger under rikssnittet, bland annat värden gällande möjligheter till bostäder och trygghet.

Nöjd kund index (NKI) är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning gentemot företagare. NKI-resultatet är sämre än föregående år. Detta beror framför allt på sämre resultat för bygglov (från 61 till 53) och livsmedelskontroll (från 72 till 65). Då dessa myndighetsområden står för en betydande del av kommunens totala ärenden så påverkas totalresultatet kraftigt. Övriga myndighetsområden har resultat som får bedömningen OK.

Turistkonsumtionen har haft en bra utveckling under det senaste året, såväl antal besökare som gästnätter har ökat mer än beräknat. Antal hotell ökar vilket ger kommunen förbättrade möjligheter att ta emot gäster.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Hållbar stadsplanering	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Förslag till utbyggnadsstrategi för Södertälje kommun har tagits fram. Den visar hur förtätningen ska ske, olika former av bebyggelsen både vad gäller gestaltning och upplåtelseformer men också hur grönstrukturen ska stärka och utvecklas.		
RUFS 2050	Årsbokslut 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> Kommunen har deltagit i arbetet med den nya regionala utvecklingsplanen för hela Stockholmsregionen (RUFS 2050) som är beslutad.		
Infrastrukturella satsningar	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Ett arbete har pågått för att säkerställa att ny passage av Södertälje kanal, Ostlänken, farleden från Landsort samt utredning om Södertörnsbanan finns med och finansieras i Trafikverkets finansiella plan. Insatser har gjorts för att öka trafiksäkerheten. Hastighetsplanen genomförs genom omskytning till de nya hastigheterna 40 km/h och 60 km/h. Flera gator hastighetssäkras liksom gång- och cykelpassager. En skanning har genomförts för att kartlägga status på kommunens vägar. Den visar att 65,6 procent av vägnätet är i nyskick eller har en helt acceptabel standard medan 9,8 procent ligger på undre gränsen för normalt underhåll och 24,7 procent av vägnätet kräver rekonstruktion.		
Öka tryggheten	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Kommunen har kartlagt och identifierat otrygga platser, gång- och cykelvägar (GC-vägar) och parker. Verksamheten gör kontinuerliga insatser för att offentliga miljöer ska kännas tryggare, genom exempelvis röjning längs GC-vägar, vid gångtunnlar, ommålning av tunnlar i ljusa färger samt klottersanering. För att öka tryggheten ytterligare satsas det mer på trygghetsbelysning i parker och på GC-vägar. Mer rörelse kring och i parker ökar tryggheten då det stärker känslan av samhörighet i området men också till att fler är på plats som kan uppmärksamma och förhindra förstörelse. Åtgärder för att locka fler åldersgrupper till lekplatserna, belysa lekredskapen och bygga hundrastgård i närheten är andra trygghetsskapande åtgärder som vidtagits. Ett annat viktigt arbete under året har varit att förebygga nedskräpning med bl.a. kunskaps- och attitydpåverkande aktiviteter.		

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Utbyggnad-upprustning av cykelstråk	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Utbyggnad och upprustning av cykelvägnätet i kommunen fortsätter. Vid årets slut fanns det ytterligare 4 km GC-väg. För att ta fram en ny cykelplan har flöden av gående och cyklande mätts. För att få in synpunkter kring cykelvägnätet från medborgarna har en webb-enkät genomförts. Statusen på cykelvägar, cykelövergångar och cykelparkeringar har inventerats, skannats och dokumenterats i ett geografiskt informationssystem som ska underlätta planeringen av den fortsatta utbyggnaden. En ny GC-bro över E4 vid Södertälje Syd har kommit på plats.		
Framtid Järna	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Förslaget till utbyggnadsstrategi visar på möjligheter att bygga 1 200–1 300 bostäder i Järna. En strukturplan har godkänts och framtagande av flera strukturplaner pågår. Ett gestaltningsprogram för centrala delar i Järna har tagits fram. "Nya Futurum" utreds av kultur- och fritidsnämnden, godsmagasinet framtida användning utreds av sin ägare Telge Fastigheter. Den framtida skötseln av stinsträdgården diskuteras med intresserad förening. Arbeta med Moraån pågår med länsstyrelsens föreläggande om en fiskpassage vid Järnadammen i Moraån. Kommunens tillståndsansökan gick ut den 18 december 2018 och ett nytt beslut från länsstyrelsen väntas i början av 2019.		
Utbyggnad av bredband	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Då valmöjligheten är mindre än i de tätbebyggda områdena har kommunen fokuserat på utbyggnad av bredband på landsbygden.		
Genomförande av avfallsplanen	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> I centrum har över 50 nya papperskorgar och askoppar satts upp. Ett arbete pågår brett för att i samverkan få fler aktörer med i arbetet för ett attraktivt Södertälje, bl.a. genom ett samverkansavtal med fastighetsägarna för bättre renhållning och skötsel. Även kunskaps- och attitydpåverkande aktiviteter har genomförts. Tillsammans med Centrumföreningen har kommunen också genomfört kampanjen "Pick up the spirit".		
Evenemangstrategi	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Arbetet med "Plan för evenemangsutveckling" fortgår och blir klar under våren 2019. Denna utgår från "Program för framtidens båt, bad och turistort 2016–2022".		
Södertälje city i samverkan	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Arbetet med Södertälje city i samverkan utvecklas, samordningen av arbetet ligger inom Centrumföreningen. Utskott har bildats för kvällsekonomi, fastighetsägare, evenemang m.m. För att ge förutsättningar för en långsiktig samverkan har ett flerårigt avtal tecknats mellan kommunen och Centrumföreningen.		

RELATERADE PROGRAM OCH PLANER:

- Översiktsplanen
- Näringslivsstrategin
- Turistprogrammet

Södertäljes miljö- och klimatarbete**KF-MÅL 6: SÖDERTÄLJE KOMMUN GER FÖRUTSÄTTNINGAR TILL MEDBORGARE OCH FÖRETAG ATT KUNNA LEVA HÅLLBART**

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Andel miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar (%)	30,3	35,0	28,5	Har brister
Andel förnyelsebart drivmedel i kommunorganisationen (%)	60	70	79	Bra
Energieffektivisering i kommunens fastigheter och bostäder (% per år)	0	2,0	1,1	OK
Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet (%)	57	59	57	OK
Hushållsavfall som samlas in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (andel i procent)	42	44	43	OK

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Andelen miljöbilar sjunker något vilket förklaras av att ett antal personbilar med 4-hjulsdrift och högt insteg har köpts in till hemtjänsten i ytterområden med sämre vägar. Modellen finns inte som miljöbil enligt Miljöfordon Syds definition och det samma gäller för de lätta lastbilar som finns i kommunens fordonsflotta. Däremot kommer samtliga kommunens dieselbilar att köra på den förnyelsebara dieseln HVO100 från år 2020, vilket dock inte är tillräckligt för att bilarna ska definieras som miljöbilar.

Andelen förnyelsebart bränsle i fordonsflottan, som har stor påverkan på målet om fossilbränslefrihet, har däremot en stark positiv trend och bidrar med att föra arbetet framåt mot att bli en fossilbränslefri organisation till 2020.

Andelen ekologiska livsmedel ligger i samma nivå som föregående år. För att andelen ekologiska livsmedel ska kunna öka i hela organisationen krävs det att kommunens mål sprids ut till alla beställare.

Flertalet energieffektiviseringsåtgärder har genomförts på Telge Fastigheter under åren. I den löpande förvaltningen sker energibesparande åtgärder i samband med det sedvanliga underhållsarbetet och Telge Fastigheter har under 2018 genomfört flera åtgärder som t.ex. installation av temperaturstyrning, byte till energieffektiva fönster, energieffektiv ventilation med återvinning samt att solceller nu är installerat på 10 stycken fastigheter med en beräknad årlig elproduktion på 500 MWh.

Den nya avfallsförordningen kring insamling av förpackningsmaterial och returpapper kommer på sikt resultera i en högre andel insamling av hushållsavfall från bostadsfastigheter. Under 2019 kommer kommunen att arbeta med att uppdatera alla styrdokument kring avfall och ett mål är att öka återvinningen. En projektledare har anställts på Telge Fastigheter för att implementera källsortering i alla kommunala verksamheter. Projektet kommer pågå under 2019–2020.

Kommunorganisationens arbete med att underlätta för medborgare och företag att kunna leva hållbart är ett kontinuerligt arbete med t.ex. satsningar på solenergi i Telge Energis elavtal, planering för nya satsningar på GC-vägar, beteendeförändrande projekt som "Vintercyklist" samt nya smarta avfallsbehållare i centrum. Inom energi- och klimatrådgivningen har fokus varit på att ge bostadsrättsföreningar och privatpersoner råd om potentialen för solceller på deras tak och intresset har varit stort. Kommunens solkarta ger en bra vägledning för detta och genom att även kunna erbjuda stöd av en energiexpert ger detta stora möjligheter för Södertälje kommuns medborgare och företagare att öka andelen förnyelsebar energi. Arbetet med energi- och klimatrådgivning med fokus på framför allt solenergi kommer att fortsätta under 2019 med rådgivningar, föreläsningar och seminarier.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Beslut om handlingsplan för giftfri vardag	Hösten 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> Kemikalieplan för åren 2019–2021 antogs av kommunfullmäktige i november 2018. Planen kommer att följas upp i samband med miljöbokslutet.		

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Cykelsatsning <i>Kommentar:</i> Förberedelser för en cykelplan pågår genom att mäta flöden av gående och cyklande, inventering av cykelövergångar och cykelparkeringar och en webb-enkät kring cykelvägnätet genomförs. Samtidigt fortsätter utbyggnad och upprustning av cykelvägnätet.	Hösten 2018	Pågår
Ta fram en livsmedelsförsörjningsstrategi <i>Kommentar:</i> Planeringen har påbörjats och tidplanen är att under våren 2019 redovisa förslag på innehåll, problembeskrivning och ansvarsfördelning. Strategin kommer att ha två perspektiv: hållbarhet i normalläge och beredskap för krisläge.	Hösten 2018	Pågår
Ta fram en pollineringsplan <i>Kommentar:</i> Pollineringsplanen bedöms vara klar efter årsskiftet. Anpassning av perennval och träd för att främja pollinering har påbörjats.	Årsbokslut 2018	Pågår
VA-plan <i>Kommentar:</i> Antagen av kommunfullmäktige i november 2018. Utifrån VA-planen fortsätter arbetet nu med att ta fram en strategi inklusive plan för hållbara lösningar för hantering av dagvatten.	Hösten 2018	Pågår
Beslut om skogspolicy <i>Kommentar:</i> Antagen av kommunfullmäktige i november 2018.	Hösten 2018	Pågår
Beslut om faunapolicy <i>Kommentar:</i> Ursprungligen var uppdraget att ta fram en viltvårdspolicy. Ett förslag har tagits fram men ännu inte antagits. Miljönämnden breddade uppdraget till att gälla en faunapolicy istället för viltpolicy och en fortsatt utredning kring detta krävs. Faunafrågorna kan även hänga ihop med eller ingå i andra planer och policyer som berör natur- och vattenförvaltning som t.ex. skogspolicy, vattenplan och grönstrategi.	Hösten 2018	Pågår

RELATERADE PROGRAM OCH PLANER:

- Miljö- och klimatprogram
- Cykelplan
- Trafik- och parkeringsstrategin
- Avfallsplan
- VA-plan

■ God ekonomi och effektiv organisation

KF-MÅL 7: SÖDERTÄLJE KOMMUN HAR EN GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Indikatorer ⁸	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Resultat exkl. jämförelsestörande poster kommun (mnkr)	394	124	209	<i>Bra</i>
Resultat efter skatt bolagskoncern (mnkr)	383	427	449	<i>Bra</i>
Soliditet kommunkoncern (%)	29,9	> 29,9	32,5	<i>Bra</i>
Nettokoncernskuld (tkr/inv.)	141	< 141	141	<i>OK</i>
Rating (Standard & Poor's)	AA+	AA+	AA+	<i>Bra</i>
Nämndernas budgetföljsamhet (%)	4,1	0,0	1,0	<i>Bra</i>

⁸ Senaste värde är från årsredovisning 2017 och skiljer sig från kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2018 som baserar sig på utfallet för 2016 för indikatorerna:
 - Resultat exkl. jämförelsestörande poster kommun, mnkr
 - Resultat efter skatt bolagskoncern, mnkr
 - Soliditet kommunkoncern, %
 - Nettokoncernskuld, tkr/inv.

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Resultatet för kommunen överträffade riktvärdet med 85 mnkr vilket främst utgjordes av ett samlat överskott från nämnderna med 62 mnkr.

Resultatet för bolagskoncernen överträffade riktvärdet med 22 mnkr. Koncernens rörelseresultat var 11 mnkr lägre än budget medan poster som realisationsvinster och återläggning av tidigare gjorda nedskrivningar påverkade resultatet efter skatt på ett positivt sätt.

Den positiva utvecklingen av soliditeten beror huvudsakligen på ett bra ekonomiskt resultat för kommunkoncernen och som uppgår till 670 mnkr medan skulderna i stor sett varit oförändrade sedan föregående års bokslut.

Nettokoncernskulden är oförändrad och således inte lägre än det satta riktvärdet. Samtidigt som låneskulden har minskat har skatteskulden i bolagskoncernen ökat med motsvarande belopp vilket medför att nettokoncernskulden är oförändrad mellan åren.

Södertälje kommun har fortsatt samma ratingnivå AA+ efter Standard & Poor's analys från december förra året.

Vad gäller nämndernas budgetföljsamhet visar den sammantaget på en väsentlig bättre följsamhet än föregående år och det samlade överskottet motsvarar 1,0 procent av nämndernas budgetar. Dock finns det stora variationer på avvikelser i budgetföljsamheten mellan de olika nämnderna vilket kräver vidare åtgärder under det kommande året.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning <i>Kommentar:</i> Förslag om riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutade i kommunfullmäktige i december 2018.	Hösten 2018	Genomfört
Revidera fullmäktiges program för uppföljning av privata utförare - mål och riktlinjer 2019-2022 <i>Kommentar:</i> Program för uppföljning av privata utförare - mål och riktlinjer 2019-2022 beslutades i kommunfullmäktige i december 2018.	Hösten 2018	Genomfört
Ta fram övergripande riktlinjer och utbildningsplan för att stävja fusk och bedrägerier <i>Kommentar:</i> Framtagande av policy och riktlinjer avseende mutor, jäv och otillbörlig påverkan pågår. En omfattande enkät har gjorts och svaren ska delvis ligga till grund för den utbildningsplan som är under framtagande. Utbildningsplanen avseende oegentligheter omfattar såväl generella, övergripande och riktade verksamhetsspecifika utbildningar.	Hösten 2018	Pågår

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Uppdatera reglemente	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> En översyn av reglementena pågår och kommer att behandlas i olika etapper. Reglementena för utbildningsnämnden och socialnämnden uppdaterades i samband med övertagandet av verksamhet från arbetslivsnämnden, då denna avvecklades den 31 december 2018.		
Ta fram riktlinjer för kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Förslag på riktlinjer för kommunstyrelsen uppsikt beslutades i kommunstyrelsen den 1 februari 2019.		
Ta fram en digitaliseringsstrategi	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Digitaliseringsstrategin utgår från fyra grunduppdrag: tillgänglighet, effektivitet, kompetens och innovation. Efter att strategin antagits påbörjas implementeringen av strategin och genomförandet av de åtgärder som finns i strategin. En ny e-tjänsteplattform med utökad funktionalitet som bättre möter behovet hos medborgare har upphandlats, vilket också ger möjlighet till högre integrering till kommunens verksamhetssystem. E-tjänsteplattformen är integrerad gentemot Bolagsverket, Skatteverket och Lantmäteriet som därmed ger en bättre användarupplevelse men också en högre kvalitet och säkerhet.		
Revidera upphandlingspolicyn	Årsbokslut 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Översynen av upphandlingspolicyn är inte färdigställd i samband med avlämnandet av årsredovisningen.		
Beslut om utvecklad investeringsprocess	Hösten 2018	Pågår
<i>Kommentar:</i> Ett förslag på investeringspolicy är framtagen men behöver bearbetas vidare. Bedömningen är att den överlämnas till kommunfullmäktige för beslut under våren 2019.		

RELATERADE PROGRAM OCH PLANER:

- Riktlinjer för God ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges program för mål och riktlinjer för privata utförare gällande 2019-2022
- Handlingsplan Stävande av fusk och bedrägerier

Attraktiv arbetsgivare**KF-MÅL 8: SÖDERTÄLJE KOMMUN KAN REKRYTERA OCH BEHÅLLA MEDARBETARE MED RÄTT KOMPETENS. SÖDERTÄLJE KOMMUN SKA VARA EN ARBETSGIVARE SOM KÄNNETECKNAS AV JÄMSTÄLLDHET OCH LIKVÄRDIGHET**

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2018	Utfall 2018	Bedömning
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Totalindex	75,0	76,0	74,0	Har brister
Personalomsättning (%)	14,0	13,5	11,7	Bra
Andel heltidsarbetande (%)	82,0	82,5	83,9	Bra
Sjukfrånvaro (%)	6,6	6,4	6,3	Bra

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Under hösten genomfördes för sjunde året i rad en webbenkät med nio frågor där kommunen mäter hållbart medarbetarengagemang, HME. Den totala svarsfrekvensen har ökat markant från 63 procent till 75 procent sedan förra året. Frågorna är indelade i tre delområden: motivation, styrning och ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indikatorn HME har ett lägre värde än 2017 för alla tre delområdena. För att vända trenden med nedåtgående indexvärden kommer kommunstyrelsen under 2019 genom styrning, stöd och uppföljning säkerställa att samtliga chefer bedriver ett aktivt förbättringsarbete med stöd i dialog om de egna HME-resultaten.

Riktvärdet för indikatorn personalomsättning har uppnåtts. Trenden är att personalomsättningen fortsätter minska. Flera insatser är genomförda under året för att Södertälje kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och att medarbetare och chefer ska ha en bra arbetsmiljö. Särskilda prioriteringar har gjorts på bristyrken i den årliga löneöversynen. Även andra satsningar är genomförda som till exempel att förtäta antalet chefer i syfte att minska antalet underställda medarbetare per chef. Att sjukfrånvaron sjunker ger positiva effekter på arbetsmiljön. Bättre introduktion av nya medarbetare är ytterligare ett sätt att förbättra arbetsmiljön. Detta sammantaget har möjligtvis gjort att personalomsättningen minskat.

Riktvärdet för indikatorn heltidsarbetande har uppnåtts och andelen heltidsarbetande har ökat från förra mätningen. Enligt kommunens plan ska andelen medarbetare som arbetar heltid öka och heltid som norm ska vara uppfyllt 2021. Inom äldreomsorgen har andelen heltidsarbetande ökat något. Kommunens hälsofrämjande aktiviteter medverkar till ett hållbart och friskare arbetsliv över tid och bidrar därmed till att öka förutsättningarna för att andelen heltidsarbetande inom fysiskt krävande arbeten kan komma att öka ytterligare.

Kommunens totala sjukfrånvaro fortsätter att minska. Riktvärdet för 2018 på 6,4 procent är uppnått med marginal. Äldreomsorgen har fortfarande relativt hög sjukfrånvaro men trenden är att sjukfrånvaron sjunker. Det fortsatta arbetet med aktiv sjukskrivning har gett resultat på den totala sjukfrånvaron. En åtgärd bland flera för att minska sjukfrånvaron är aktiv sjukskrivning, som bygger på närmaste chefs aktiva arbete och dialog med medarbetaren från första sjukdagen, infördes 2017. Rutiner för sjukanmälan och uppföljning av sjukfrånvaron har tydliggjorts. Under 2018 har alla ledningsgrupper utbildats i aktiv sjukskrivning del 2, för att ytterligare minska sjukfrånvaron. En annan aktivitet för att minska sjukfrånvaro och få en hälsosammare arbetsmiljö är träna som arbetsuppgift. Under hösten startades även ett projekt som fokuserar på återhämtning.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Kompetensförsörjningsplan	Våren 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> I den övergripande kompetensförsörjningsplanen 2018–2021 identifieras strategier och aktiviteter som pågår eller planeras för att klara den långsiktiga kompetensförsörjningen. Planen kommer årligen revideras för att säkerställa att den är aktuell.		

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2018	Avrapporteras	Status
Riktlinjer och inrätta kompetensförsörjningsfond	Våren 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> Medel har beviljats till olika typer av insatser från Kompetensförsörjningsfonden. Under 2018 beviljades följande: - Utbildningskontorets stab: framstegsutbildning för samordnare och kommunikatör, fortbildning till specialpedagog och speciallärare. - Samhällsbyggnadskontoret: vidareutveckling av projektorienterat arbetssätt. - Social – och omsorgskontoret: fortbildning i rättshaveristiskt beteende, fortbildning i socialrätt, vårdutbildning omvårdnadslyftet fördjupning geriatrik, fortbildning Silviasyster, instruktörskurs i första hjälpen till psykisk ohälsa, fördjupning traumabaserad missbruksvård, traineeprogram för socialsekreterare och socionomer, fortbildning psykosier och bemötande av kriminella.		
Projektet Förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen, styrgrupp	Våren 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> Projektet Förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen har startat under 2018. Projektet har fokus på bemanning, ledarskap, organisation och kompetens. Inom projektet följs ett flertal effektmål såsom sjukfrånvaro och personalomsättning. Dessa har under året minskat något samtidigt som andelen heltid inom äldreomsorgen ökat något.		
Hållbar arbetshälsa	Våren 2018	Genomfört
<i>Kommentar:</i> Projektet har permanentats och arbetet med hållbar arbetshälsa fortsätter på en övergripande nivå men också i kombination med utvecklingsarbete inom äldreomsorgen.		

Satsningar som har haft påverkan i den ordinarie verksamheten

Kommentar:
Under 2018 har Södertälje kommun satsat på hållbar arbetshälsa genom flera aktiviteter. Förmånsportalen lanserades för att förtydliga arbetsgivarens förmånserbjudanden. Under året har det utbildats 90 nya träningsledare inom ramen för träna som arbetsuppgift. Alla ledningsgrupper har utbildats i aktiv sjukskrivning del 2, för att säkerställa att alla arbetar enligt metoden. Implementering av förstärkta sjukskrivningsregler om rehabiliteringsplan för återgång i arbete. Inom ramen för hållbar arbetshälsa har även ett nytt pilotprojekt startats inom socialtjänsten gällande återhämtning för att minska stressen på jobbet.
Projektet förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen har fokus på bemanning, ledarskap, organisation och kompetens. Särskilda satsningar har genomförts med koppling till detta. Under året har alla chefer, planerare och medarbetare inom äldreomsorgen utbildats i Bemanningsskolan med fokus på bemanningsekonomi och personalplanering. Projektet har även två pilotprojekt igång gällande verksamhetsanpassade scheman och ökad delaktighet för att minska stressen hos medarbetarna.

Kommunstyrelsens uppsikt

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över den samlade verksamheten. Det gäller såväl för kommunens nämnder som för kommunens hel- och delägda aktiebolag. Styrdokument som Mål- och budget, delårsrapport, intern kontroll och kommunens ekonomistyrningsprinciper utgör viktiga delar i arbetet med uppsikten.

Som en del i uppsikten har kommunstyrelsen granskat nämndernas verksamhetsplaner och årsrapporter. Kommunstyrelsen ska årligen fatta beslut om de hel- och delägda aktiebolagen har bedrivit sin verksamhet i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunstyrelsens bedömning är att kommunens hel- och delägda bolag har bedrivit sina verksamheter i enlighet med gällande lag.

Under det gångna året har kommunstyrelsens uppsiktspflicht genomförts i enlighet med tidigare fastlagda processer och rutiner, bl.a. genom löpande månadsuppföljning inom för-

valtningen som i sammanställd form utgör månadsrapport till kommunstyrelsen. Därutöver har uppsiktspflichten utförts genom den mera omfattande uppföljningen i samband med tertiärrapporteringen samt årsrapporteringen, där uppföljning mot kommunfullmäktiges mål sker i samband med rapporteringen vid det andra tertiet samt för helåret. Ett ytterligare väsentligt arbete med uppsiktspflichten som skett under året är granskningen av den interna styrningen och kontrollen, som dels utifrån förvaltningsgemensamma internkontrollplaner, dels utifrån nämndspecifika internkontrollplaner. Resultatet av genomförda kontrollinsatser visar att den interna kontrollen är tillfredsställande.

Under det gångna året har arbetet fortsatt med att utveckla strukturen och de samlade insatserna med intern styrning och kontroll. Detta med anledning av den nya målstruktur som kommunfullmäktige beslutat och som tillämpas fr.o.m. 2018.

Personalredovisning

Arbetsgivarstrategiskt perspektiv

Utmaningarna generellt och över tid för Södertälje kommun, liksom för varje arbetsgivare, är att lyckas attrahera, rekrytera och behålla medarbetare med den kompetens som behövs för att klara verksamhetsutveckling och målpuppfyllelse. Under 2018 har sjukfrånvaron fortsatt att sjunka, personalomsättningen har minskat och andelen heltidsarbetande har ökat. Såväl personalomsättning som sjuktal ligger dock fortfarande på för höga nivåer för vissa specifika yrkesgrupper och verksamhetsområden, något som tydliggör nödvändiga arbetsgivarstrategiska prioriteringar under kommande år.

Både på lång och kort sikt är utmaningarna för kommunen som arbetsgivare att klara kompetensförsörjningsbehovet. Bristen är påtaglig eller riskerar att bli inom ett antal yrkesgrupper och verksamhetsområden, samtidigt som kommunerna konkurrerar med näringslivet om arbetskraften. Att klara kompetensförsörjningen genom matchning mellan arbetsökande och kommunens behov av kompetens kommer vara en viktig del i arbetet. För att stärka kompetensförsörjningen krävs under kommande period att ett målmedvetet och fokuserat arbete med tydliga strategier och prioriterade insatser genomförs. För att utveckla arbetsgivarvarumärket ytterligare kommer ett betydande utvecklingsarbete kring arbetsvillkor, organisation, ledarskap och förutsättningar i arbetsmiljön att genomföras.

Personalstruktur

Den 31 december 2018 har Södertälje kommun 6 050 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 800. Under året varierar antalet anställda men sammantaget är personalvolymen större än 2017. Av de månadsavlönade medarbetarna i kommunen är 89 procent tillsvidareanställda, en marginell ökning från 88 procent år 2017.

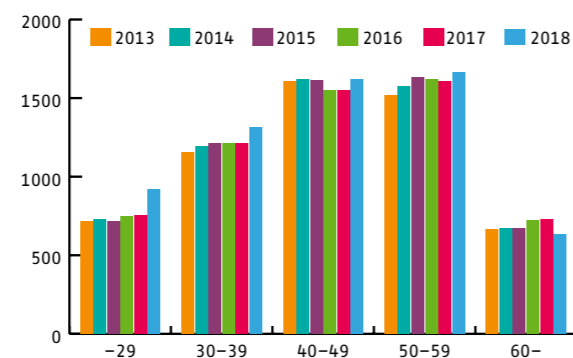
Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2018 är 84 procent, vilket är något högre än för år 2017 då denna uppgick till 82 procent. Även i yrken inom vård- och omsorg, där deltid är mer vanligt förekommande, ökar sysselsättningsgraden.

Fördelning kvinnor och män

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare var 80 procent under 2018. Andelen kvinnor bland kommunens chefer var 73 procent, vilket därmed i stor utsträckning motsvarar könsfördelningen bland kommunens medarbetare totalt.

Åldersstruktur

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under det senaste året. Andelen medarbetare i åldern 60 år och mer har nu minskat för första gången på flera år. Alla övriga åldersgrupper har ökat i antal. Medelåldern bland medarbetarna har sjunkit något från 45,0 år för år 2017 till 44,9 år för år 2018.

Utländsk bakgrund

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund är 47 procent totalt i kommunen. I åldersgruppen 60-65 år är andelen betydligt lägre, 33 procent, medan den är högst med 54 procent i åldersgruppen 30-39 år. Av kommunens chefer har 24 procent utländsk bakgrund, där de flesta finns på resultatenhets- och gruppchefsnivå.

Timavlönade

Under 2018 utfördes arbetstimmar motsvarande 524 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en minskning med 66 årsarbetare jämfört med 2017. Social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret står för det största användandet av timavlönad personal. Minskningen av timavlönade har påverkat ökningen av övertid och mertid.

Övertid

Den ordinarie personalen har under året utfört cirka 92 943 timmar övertid och mertid. Detta motsvarar ungefär 47 årsarbetare och är en ökning från föregående år med motsvarande 7 årsarbetare. Det har under perioder varit svårt att få tag i vikarier vilket medfört att ordinarie personal arbetat mera övertid och mertid. Under året har cirka 22,6 mnkr betalats ut i ersättning för övertid och mertid där äldreomsorgen står för den största delen.

Personalomsättning

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen sjönk ytterligare under 2018 och uppgick till 11,7 procent. Av dessa var andelen pensionsavgångar 1,6 procent. Bland kommunens stora yrkesgrupper är det socialsekreterare,

biståndshandläggare, sjuksköterskor, chefer inom äldreomsorgen och lärare samt speciallärare i grundskola som har högst personalomsättning.

Rekrytering

Sedan några år tillbaka har vissa bristyrken identifierats. Yrken som fortfarande är svårrekryterade är kompetenser som sjuksköterskor, biståndshandläggare, socialsekreterare, lärare grundskola, förskollärare, speciallärare och ingenjörer. Konkurrensen är stor inom dessa yrken. Framöver finns det risk att det även kommer att bli brist på undersköterskor. För att snabbare få rätt kompetens för en anställning är det viktigt att kunna matcha de som står utanför arbetsmarknaden.

Under perioden 2018-2021 har kommunen avsatt 100 mnkr i en kompetensförsörjningsfond för att möjliggöra för anställda att lyfta sin kompetens och skapa nya karriärvägar. Detta är ett viktigt led i att vara en attraktiv arbetsgivare.

Hälsa och arbetsmiljö

Sedan hösten 2015 har projektet Hållbar arbetsmiljö, ett utvecklingsarbete för bättre arbetsmiljö och friskare medarbetare, pågått. Arbetet har varit framgångsrikt och bidragit till att sjukfrånvaron minskat från 8,2 procent 2015 till 6,3 procent för 2018. Projektet har övergått i ett permanent arbete och inriktningen är att fortsätta vidareutveckla och implementera aktiviteter och åtgärder som visat sig vara framgångsrika för att nå långsiktigt friska arbetsplatser med en hållbar arbetsmiljö. Hållbar arbetsmiljö är även fortsättningsvis rubriken på Södertälje kommuns långsiktiga och strukturerade utvecklingsarbete inom hälsa och arbetsmiljö.

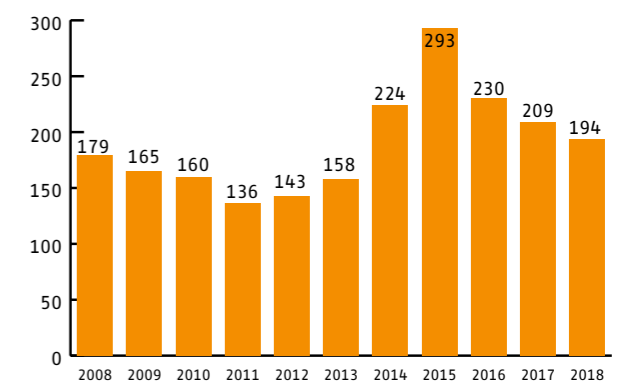
Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika verksamheter. Vård- och omsorgsverksamheten däribland äldreomsorg har tillsammans med förskoleverksamheten högst sjukfrånvaro. Positivt är däremot att även dessa verksamheter minskat sjukfrånvaron under 2018.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2018	2017	2016
Kön			
Kvinnor	6,8	7,3	8,0
Män	4,0	3,8	4,1
Ålder			
- 29 år	5,7	5,6	5,7
30-49 år	5,7	6,1	6,7
50- år	7,2	7,5	8,2
Totalt	6,3	6,6	7,2

Sjukfrånvaron bland ålderskategorin 50 år och uppåt har minskat markant under året. Även i åldersgruppen 30-49 år har sjukfrånvaron minskat. Däremot har åldersgruppen under 29 år ökat sin sjukfrånvaro något. Kvinnors sjukfrånvaro har fortsatt att minska samtidigt som männens frånvaro har ökat något under året. Att kvinnors sjukfrånvaro är högre beror på att de oftare är verksamma inom kontaktyrken där de har vårdrelationer eller inom skola och förskola.

ANTAL LÅNGTIDSSJUKA PERSONER (SJUKFRÅNVARO ÖVER 60 DAGAR)

Den totala sjukfrånvaron har minskat under året och uppgår vid årets slut till 6,3 procent. Dessutom har långtidssjukfrånvaron, sjukfrånvaro över 60 dagar, minskat markant. Antalet långtidssjuka personer vid årets slut minskade från 209 personer 2017 till 194 personer 2018.

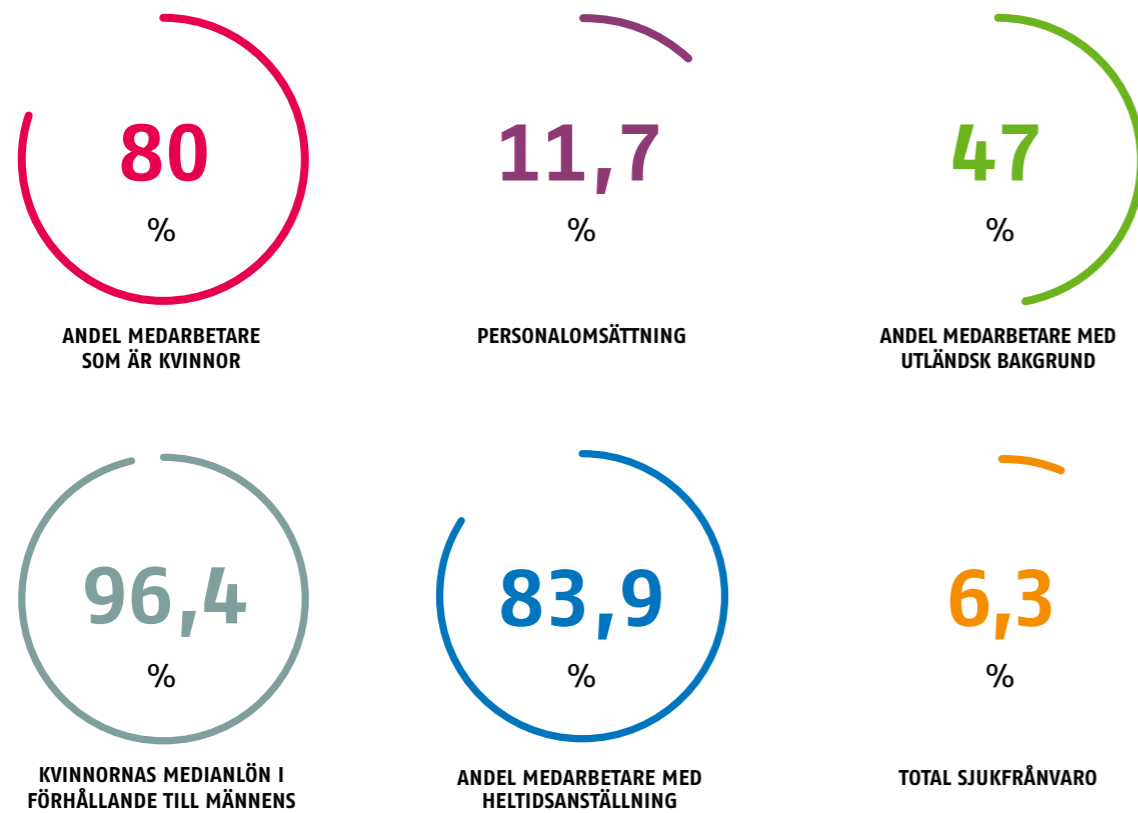
Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes för sjunde året en webbenkät med nio frågor där kommunen mäter Hållbart medarbetarengagemang (HME). Den totala svarsfrekvensen har ökat markant från 63 procent till 75 procent sedan förra året.

Frågorna är indelade i tre delområden: motivation, styrning och ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Resultatet visar att totalindex för Södertälje kommun har sjunkit med en enhet sedan föregående år, samtidigt som hemtjänsten ökat sitt totalindex med 5 enheter.

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har fortsatt öka och är 1 487 händelser under 2018. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är liksom tidigare år hot- eller våldssituationer, skador av annan person samt halk- eller fallolyckor.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 3 405 mnkr, vilket är en ökning med cirka 5,9 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader även utgifter för bland annat rekrytering, kompetensutveckling, avgångsförmåner och företagshälsovård. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna var under 2018 cirka 49,6 procent.

Sjuklönekostnader

Den totala kostnaden för sjuklön har ökat med 3,7 mnkr, trots en minskande sjukfrånvaro och uppgår under 2018 till cirka 42,7 mnkr. Ökningen beror på en högre medellöner för kommunens medarbetare. Kostnaden för sjukfrånvaro dag 1-14 har ökat något och så även för sjukfrånvaro över 14 dagar. Trenden sedan flera år med ökande sjukfrånvaron vände under 2016 och har fortsatt att sjunka även under 2018.

Lönebildning

De totala lönekostnaderna uppgick till 2 295 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 5,4 procent jämfört med föregående år.

Resultatet av löneöversynen 2018 innebär en ökning av lönekostnaderna med 2,7 procent. Lönekostnadsökningen beror dels på ett ökat löneläge, ökad medellön (371 tkr per år för tillsvidareanställda) samt ökning av andelen timmar övertid och mertid motsvarande 2,7 procent (22,6 mnkr).

Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 29 000 kr och för män 30 075 kr. Kvinnorna tjänar därmed 96,4 procent av männens lön, jämfört med 2017 som då låg på 94,3 procent.

Då löneöversynen 2018 försenades på grund av att läraravtalet slöts först sent under hösten kommer 2018 års lönekartläggning att genomföras under första delen av 2019. I den utförda lönekartläggningen med tillhörande analys för år 2017 har det inte konstaterats några osakliga könsrelaterade löneskillnader.

Sammanfattning	2018
Antalet medarbetare i kommunen	6 050
Räknat i antalet årsarbetare	5 800
Kvinnliga medarbetare	80,0%
Medarbetare med utländsk bakgrund	47,0%
Medellåldern för anställda i kommunen	45 år
Medellön	31 310 kr
Total sjukfrånvaro	6,3%
Medarbetare i kommunen med en heltidsanställning	83,9%
Personalomställning	11,7%
Kvinnors medianlön i förhållande till männens	96,4%

Ekonomisk analys för kommunen

För att analysera den finansiella och ekonomiska utveckling används RK-modellen. Den utgår från fyra viktiga aspekter: det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Målsättningen är att identifiera styrkor och finansiella utmaningar för att klargöra om kommunen följer kommunallagens krav på ekonomisk hushållning. Genom att analysera resultatet visar det på om det finns obalanser i utvecklingen av intäkter och kostnader för året och över tiden.

Resultat

Resultatet för kommunen blev 235 mnkr vilket är 194 mnkr lägre än föregående år. Några av anledningarna är att under 2018 har nettokostnaderna varit högre (6,1 procent) samtidigt som skatteutvecklingen varit lägre (2,3 procent), förhållandet var det motsatta föregående år. De jämförelsestörande posterna har endast bidragit med 27 mnkr till årets resultat att jämföra med 2017 års engångsposter som sammanlagt uppgick till 35 mnkr. I år avser det främst realisationsvinster.

Nyckeltal	2018	2017	2016
Årets resultat, mnkr	235	429	416
Summa eget kapital, mnkr	4 315	4 080	3 651
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag	4,1%	7,7%	7,9%

Balanskravsutredning

Balanskravet innebär att kommunen ska upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravets syfte är att stärka kommunens förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. Årets balanskravsresultat blev 225 mnkr efter justeringar för realisationsvinster.

Kommunen har i enlighet med balanskravets regler avsatt resultatmedel för särskilda ändamål. Av de 24 mnkr avsatta 2011 till social investeringsfond har 6 mnkr använts under året medan kvarstående ej utnyttjade medel på 11 mnkr enligt beslut har återförts. Kommunstyrelsen beslutade att av 2016 och 2017 års resultat avsätta 15 mnkr respektive 13 mnkr till en bostadsfond, även kallad byggbonus för bostadsbyggande. Dessa har i sin helhet använts under 2017 respektive 2018. Kommunstyrelsen beslutade även att av 2017 års resultat avsätta medel i en kompetensförsörjningsfond på 100 mnkr. Av dessa har 2 mnkr använts under 2018. Det ackumulerade balansresultatet för 2018 är 1 417 mnkr.

Resultatutredning, mnkr	2018	2017	2016	2015
Resultat enl. resultaträkning	235	429	416	153
Balanskravsjusteringar:				
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-10	-32	-46	-18
Orealiserade förluster i värdepapper/återföring	-	-	-	1
Resultat efter balanskravsjusteringar	225	397	370	135
Reservering/användning resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Balanskravsresultat	225	397	370	135
Justering av synnerliga skäl:				
Sänkning av diskonteringsränta pensioner	-	-	-	-
Resultat efter synnerliga skäl	225	397	370	135
Avsättning/ianspråktagande av bostadsfond	13	2	-15	-
Avsättning till/ianspråktagande av social fond (återföring)	17	5	1	-
Avsättning/ianspråktagande av kompetensförsörjningsfond	2	-100	-	-
Avsättning/användning av medel till utsatta stadsdelar	-	-	6	7
Ackumulerat balansresultat	1 417	1 160	856	494

Kapacitet

Soliditet

Kommunens soliditet har ökat med 1,2 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 31,5 procent. Främsta anledningarna till att soliditeten förbättrats är det positiva resultatet för 2018 samt att bolagen amorterat på lån från kommunen. Detta har i sin tur inneburit att kommunen har kunnat amortera på externa lån. Inkluderas kommunens samtliga pensionsåtaganden har soliditeten under året ökat med 1,9 procentenheter till 18,6 procent.

Finansnetto

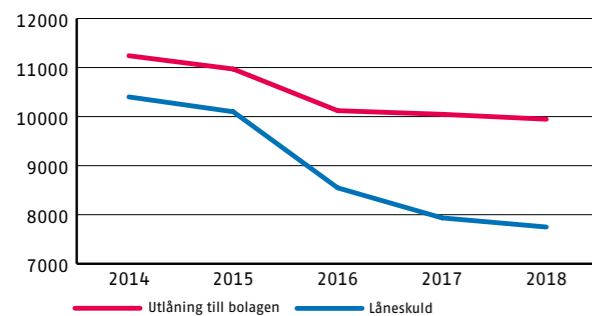
Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 63 mnkr. Finansnettot har under året försämrats med 5 mnkr trots större utdelningar på 9 mnkr mer än vid föregående årsbokslut. Utdelningarna 2018 är på totalt 21 mnkr och

har erhållits av Glasberga Fastighets AB (15 mnkr) och Kommuninvest (6 mnkr). Det försämrade finansnettot beror på att pensionsräntan ökat samtidigt som kommunens låneränta stigit mer än vad kommunen erhållit för vidareutlåning. Räntenettet exklusive ränta på pensionsskulden har försämrats. Låneramsavgiften är 1 mnkr lägre än förra året och uppgår till 52 mnkr. Ingen utdelning har utgått från de kommunala bolagen.

Av kommunens samlade tillgångar är 11 mdkr, motsvarande 83 procent, placerade i bolagskoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har minskat med 79 mnkr. Det är främst för att KB Maren har sålts och i och med detta upphörde KB Marens lån på 408 mnkr. Två av bolagen har amorterat på sina lån: Telge Hovsjö AB 78 mnkr, Telge Nät AB 79 mnkr. Däremot har vidareutlåningen till Telge Fastigheter AB ökat med 236 mnkr, Telgebostäder AB med 162 mnkr och Söderenergi 99 mnkr. Kommunens lånefordringar till bolagen svarar för 73 procent av kommunens tillgångsinnehav och uppgår till 9,9 mdkr. Resterande del av kommunens tillgångar i bolagskoncernen avser innehav av aktier i Södertälje kommuns Förvaltnings AB.

Kommunens låneskuld hos externa långgivare uppgår till 7,7 mdkr och har minskat med 186 mnkr under året. Förutom utlåningen till bolagskoncernen lånar kommunen ut 29 mnkr till idrottsföreningar. Detta innebär att kommunen vid årsskiftet lånat ut 2,2 mdkr av egna medel, vilket är 86 mnkr mer än vid förra årsskiftet.

LÅNESKULD OCH VIDAREUTLÅNING (MNKR)

Risk

Pensionsåtaganden

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgår till 2,4 mdkr. Endast en mindre del av åtagandet, 659 mnkr, redovisas som skuld i balansräkningen till följd av att kommunen tillämpar den så kallade blandmodellen. Kommunens resterande pensionsåtagande återfinns som ansvarsförbindelse på 1 743 mnkr och avser pensioner intjänade till och med 1997. Dessutom har kommunen ett pensionsåtagande till Södertörns Brandförsvarsförbund på 28 mnkr. Detta innebär att totalt har kommunen åtaganden utanför balansräkningen på 1 771 mnkr.

Den del av pensionsmedlen som de anställda själva placerar

hos olika försäkringsbolag uppgick för 2018 till 135 mnkr inklusive löneskatt och redovisas som en kortfristig skuld.

Pensionsåtaganden inkl. löneskatt, mnkr	2018
Kortfristig skuld, avgiftsbestämd del	135
Pensionsavsättning	524
Summa pensionsåtaganden avsatt i balansräkningen	659
Pensionsåtaganden under ansvarsförbindelser	1 771
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 730
Ansvarsförbindelse pensioner politiker	13
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund	28
Total summa	2 430

Pensionskostnader

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 318 mnkr, vilket är 38 mnkr mer än för år 2017. Pensionerna är en växande kostnad för kommunen. Det är framförallt nytjänade pensioner samt de finansiella kostnaderna på det som redan är intjänat som påverkat kostnadsutvecklingen.

Pensionskostnader	2018	2017	2016	2015	2014
Utbetalda pensioner	108	104	105	99	91
Intjänade pensioner	210	176	130	161	133

Kontroll

Vilken kontroll som kommunen har över den ekonomiska utvecklingen bedöms genom att analysera budgetföljsamheten och prognossäkerheten.

Budgetföljsamheten

En budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader som ligger inom intervallet +/-1 procent får betraktas som bra budgetföljsamhet. På en total nettobudget för året på 5 593 mnkr är budgetavvikelsen för kommunen totalt 62 mnkr och följsamheten mätt i procentuell avvikelse mot budget 1,0 procent. Det bedöms därför som en avvikelse som ligger inom intervallet för bra budgetföljsamhet. Det är en väsentligt bättre följsamhet än föregående år som då var 4,1 procent. Dock finns det stora variationer på avvikelser i budgetföljsamheten mellan de olika nämnderna.

Prognossäkerhet

En prognosavvikelse under 1 procent av nettokostnaderna innebär en bra prognossäkerhet. Prognosavvikelsen på 94 mnkr motsvarar 1,7 procent. Jämfört med utfallet var prognoserna i rätt riktning, men mycket försiktigare än utfallet. Det innebär att det finns ytterligare behov av förbättringar beträffande prognossäkerheten.

Driftsredovisning

Kommunens intäkter

Kommunens totala intäkter uppgår till 7 098 mnkr och har ökat med 2,6 procent jämfört med föregående år. Skatteintäkter är den största inkomstkällan för kommunen, därefter följer statliga bidrag i olika former och finansiella intäkter samt taxor och avgifter för sålda varor och tjänster.

De totala skatteintäkterna inklusive bidrag från det kommunala utjämningsystemet uppgår till 5 680 mnkr (+2,3 procent) och har tillfört kommunen 127 mnkr mer än förra året. Efter många år med en gynnsam balans mellan skatteutveckling och nettokostnadsutveckling var skatteutvecklingen lägre 2018 än nettokostnadsutvecklingen som ökat med 5,9 procent, en ökning med 3,6 procentenheter mer än skatteutveckling.

Avgifter från kommuninvånarna för olika tjänster svarar för endast 3 procent av kommunens totala intäkter. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av kommunens intäkter 2018.

Externa intäkter	2018		Förändring frg år	
	mnkr	Andel %	mnkr	%
Allmän kommunalskatt	3 806	54	102	2,7
Statligt utjämningsbidrag	1 874	26	25	1,3
Finansiella intäkter	265	4	9	3,7
Driftbidrag från stat m.fl.	556	8	-26	-4,4
Avgifter	241	3	19	8,7
Försäljningsintäkter	160	2	12	8,3
Övrigt	196	3	41	26,2
Summa	7 098	100	182	2,6

Under slutet av året reviderade Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ned skatteprognosen vilket gjorde att skatteutfallet blev 13 mnkr lägre än i prognosen vid delårsboksut per 31 augusti.

Skatteintäkterna för den egna kommunalskatten växte med 2,7 procent under 2018 att jämföras med 2017 då ökningen var 4,9 procent. Södertälje kommun har erhållit 1 083 mnkr i statlig inkomstutjämnning för året, vilket är en ökning med 4,0 procent jämfört med föregående år.

En utjämnning sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Under 2018 har Södertälje kommun erhållit 314 mnkr i kostnadsutjämningsbidrag vilket motsvarar en minskning med 6,1 procent. Utjämnning av LSS-kostnader har tillfört kommunen 219 mkr, en minskning med 2,4 procent. Totalt

har skatteutjämnningen medfört en ökning med 1,4 procent.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 1 152 mnkr och har ökat med 4,2 procent. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna har intäkterna ökat med 15 mnkr, 1,4 procent. Driftbidragen från staten har minskat med 26 mnkr. Eftersom kommunen tagit emot färre flyktingar under 2018 så har intäkter från Migrationsverket och återsökningar från staten för merkostnader avseende flyktingmottagning minskat kraftigt. Bidrag från Skolverket avseende bland annat lärarlyftet, karriärtjänster, lågstadiesatsning samt för ökad jämlikhet i grundskolan har ökat med 27 mnkr. Även bidragen från Socialstyrelsen har ökat (14 mnkr) bland annat till projektet välfärdsteknik och stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen.

Under kategorin övrigt ingår realisations- och exploateringsvinster som tillsammans ökat med 32 mnkr.

De finansiella intäkterna har ökat med 9 mnkr och beror främst på ökade utdelningar.

Kommunens kostnader

De totala kostnaderna uppgår till 6 862 mnkr och har ökat med 375 mnkr (5,8 procent) mot förra året. De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 13 procent. Inflationen har under 2018 varit 2,2 procent (1,9 procent).

Externa kostnader	2018		Förändring	
	mnkr	Andel %	mnkr	%
Personalkostnader	3 405	50	191	5,9
Köp av verksamhet/entreprenad	1 459	21	56	4,0
Lokalkostnader och -drift	796	11	87	12,3
Bidrag/transferringar	322	5	-6	-1,9
Material, tjänster m.m.	574	8	20	4,0
Avskrivningar	104	2	13	13,9
Finansiella kostnader	202	3	14	7,5
Summa	6 862	100	375	5,8

Personalkostnaderna uppgår till 3 405 mnkr, en ökning med 5,9 procent vilket motsvarar 191 mnkr. Antalet årsarbetare har ökat vilket förutom löne- och ersättningskostnader också medför ökade pensionskostnader. Utbildningskostnaderna av personal har ökat med 32,6 procent, där största ökningarna har skett inom den pedagogiska verksamheten och inom teknisk verksamhet (parkering,

parker m.m.). Inför 2018 ökades friskvårtsbidraget med 50 procent till 3 000 kronor per medarbetare.

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har ökat med 87 mnkr till 796 mnkr. Ny- och ombyggnad samt tillbyggnad har ökat med 59 mnkr varav 49 mnkr beror på marksanering samt avsättning för en kommande sanering av deponier. Hyres- och arrendekostnaderna har ökat med 28 mnkr.

Kategorin material och tjänster har sammanlagt ökat med 20 mnkr (+4 %). Datastöd och inventarier står för 14 mnkr av ökningen. Konsulttjänster har ökat med 6 mnkr och bemanningstjänster med 13 mnkr. Kostnaden för stämpelavgifter har minskat med 9 mnkr och övrigt material- och tjänster har minskat med cirka 4 mnkr.

Avskrivningarna har ökat med 13 mnkr beroende på ökade investeringar.

Bidrag och transfereringar har minskat 6 mnkr, där bidragen till enskilda har minskat med 11 mnkr samtidigt som bidragen till föreningar och stiftelser har ökat med 6 mnkr.

Externa utförare

Kommunen köper från externa utförare i enlighet med politiska beslut eller för att komplettera sin egen kapacitet. De externa köpen av verksamhet har ökat med 57 mnkr. Köpen av verksamhet har ökat successivt under åren och svarar nu för 21 procent av kommunens totala kostnader, vilket dock är en procentenhet lägre än vid årsbokslutet 2017. Det är framförallt köpen från privata utförare som under 2018 ökat med 51 mnkr.

Grundskolan är det område där köpen ökat mest, 28 mnkr. Därefter kommer vuxenvården med en ökning med 9 mnkr. Kommunens egen regi har haft en hög beläggning under 2018 eftersom kommunen placerat klienter i större utsträckning och under längre behandlingsperioder. Köpen av stöd och service åt psykiskt funktionsnedsatta har ökat 3,7 mnkr då vårdbehovet ökat hos ett stort antal klienter och kommunens egna boenden ofta varit fullbelagda. Även köpen inom barn och ungdomsvård har ökat, 13 mnkr då antalet aktualiseringar ökat samt att det skett många omplaceringar från HVB-hem till högre kostnader för individplaceringar via Statens institutionsstyrelse.

Foto: Daniella Backlund

Nämndernas resultat och nettokostnader

Nettokostnadsutvecklingen för året är 6,1 procent. Budgeterad nettokostnadsutvecklingen för 2018 var dock 7,9 procent.

Nämnd (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag och förmedlingsbidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommunalnämnd	163	21	145	2	0
Hölö/Mörkö kommunalnämnd	81	6	75	1	0
Vårdinge kommunalnämnd	37	3	35	1	0
Enhörna kommunalnämnd	65	8	55	-2	0
S:a kommunalar	346	38	311	3	0
Arbetslivsnämnd	204	46	169	12	0
Omsorgnämnd	821	103	742	24	0
Socialnämnd	863	131	736	3	0
Äldreomsorgsnämnd	871	144	707	-20	0
Överförmyndarnämnd	9	1	10	1	0
Utbildningsnämnd	2 456	308	2 160	11	0
Kultur- och fritidsnämnd	251	38	216	3	0
Stadsbyggnadsnämnd	59	48	9	-1	0
Miljönämnd	29	17	12	0	0
Teknisk nämnd	293	176	132	15	0
Kommunstyrelsens kontor	347	50	306	9	0
Politisk ledning	78	2	77	1	0
Revision	2	0	3	1	0
S:a Facknämnder	6 283	1 062	5 279	59	0
Centrala poster	198	5 961	-5 590	173	127
Internbanken	186	187		1	
<i>Summa före extraordinära poster</i>	<i>7 013</i>	<i>7 248</i>	<i>0</i>	<i>235</i>	<i>127</i>
Avgår:					
Skatteintäkter		-5 680			
Finansiella poster	-202	-266			
Interna poster	-150	-150			
Avskrivningar	-104				
Summa verksamhetens intäkter/kostnader enl. RR	6 556	1 152			

Järna kommunalnämnd

Järna kommunalnämnd hade för 2018 ett totalt kommunbidrag på 140,1 mnkr. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 2,4 mnkr. Resultatet härleds främst till den pedagogiska verksamheten som sammantaget hade ett överskott på 1,4 mnkr för 2018. Nettokostnaderna för Järna kommunalnämnd totalt har ökat med 2,9 procent. Förskoleverksamheten har haft en minskning i barnantal vilket inte motsvarar förändringarna i nettokostnaden som har ökat med lite mer än 4 procent. Grundskole-

verksamheten har delats upp i två rektorsområden där man lyckats kostnadseffektivisera verksamheten. Nettokostnaderna för grundskolan har ökat i något lägre takt med det ökade barnantalet verksamheten haft under året. Nettokostnaderna för nämndens kultur- och fritidsverksamheter varierar, främst har driftkostnaderna för fritidsverksamheten ökat. För den tekniska verksamheten är det i stort inga fluktuationer vad gäller nettokostnaderna och de ligger därmed i paritet med 2017.

Hölö-Mörkö kommunalnämnden

Hölö-Mörkö kommunalnämnden hade för 2018 ett totalt kommunbidrag på 73,4 mnkr. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 871 tkr. Resultatet härleds främst till kultur- och fritidsverksamheten som sammantaget hade ett överskott på 739 tkr för 2018. Nettokostnaden för nämnden totalt har minskat med 2,0 procent. Däremot har förskolans nettokostnader ökat med 1,6 procent i jämförelse med föregående år trots ett sjunkande barnantal i verksamheten. Grundskolans nettokostnader har sjunkit med 3,6 procent samtidigt som elevantalet ökat. En bidragande faktor till de lägre nettokostnaderna är att ansvaret och kostnaden för skolskjuts flyttats från enhetens ansvar och hanteras centralt i kommunen. För kultur- och fritidsverksamheten har nettokostnaderna ökat med 5,0 procent jämfört med året innan av anledningen att man fått extra medel för ytterligare en fritidsledartjänst. För den tekniska verksamheten är det i stort inga fluktuationer vad gäller nettokostnaderna och de ligger därmed i paritet med föregående år.

Vårdinge-Mölbo kommunalnämnden

Vårdinge-Mölbo kommunalnämnden hade för 2018 ett totalt kommunbidrag på 34,2 mnkr. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 1,2 mnkr. Resultatet härleds främst till den oförbrukade budgetreserven som sammantaget hade ett överskott på 839 tkr för 2018. Den totala nettokostnaden för Vårdinge-Mölbo kommunalnämnden har minskat med 4,3 procent. Förskolans nettokostnader har ökat med 2,8 procent i jämförelse med föregående år trots ett sjunkande barnantal i verksamheten. Grundskolans nettokostnadsutveckling har sjunkit med 9,3 procent i paritet med det minskade barnantalet samtidigt som intäkterna ökade i form av fler sålda platser inom kommunen. En annan bidragande faktor till de lägre nettokostnaderna är att ansvaret och kostnaden för skolskjuts flyttats från enhetens ansvar och hanteras centralt i kommunen. För kultur- och fritidsverksamheten och för de tekniska verksamheterna ligger resultatet i paritet med budget och i stort inga fluktuationer vad gäller nettokostnaderna.

Enhörna kommunalnämnden

Enhörna kommunalnämnden hade för 2018 ett totalt kommunbidrag på 53,1 mnkr. Redovisningen av periodens resultat är ett underskott om 1,7 mnkr. Resultatet härleds främst till den pedagogiska verksamheten som sammantaget hade ett underskott på 1,6 mnkr för 2018. Nettokostnaden för Enhörna kommunalnämnden har ökat med 4,1 procent i jämförelse med föregående år. Förskolans nettokostnader har ökat med 8,6 procent med ett ökat barnantal i jämförelse med föregående år. Verksamheten har upprättat en åtgärdsplan som man arbetar med och verksamheten beräknas att vara i ekonomisk balans till år 2020. Grundskolans nettokostnader ligger i paritet med föregående år trots ett minskat barnantal. För kultur- och fritidsverksamheten och för de tekniska verksamheterna ligger resultatet i paritet med budget och i stort inga fluktuationer vad gäller nettokostnaderna.

Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden redovisar ett positivt resultat på 11,7 mnkr. Nettokostnaderna ökade med 21,8 mnkr vilket under 2018 motsvarade 16 procent. För vuxenutbildningen har nettokostnaden ökat med 3,7 mnkr och arbetsmarknadsåtgärder med 4,2 mnkr, medan ökade nettokostnader med 14,0 mnkr under gemensam förvaltningsadministration avser MAP2020 i väntan på en ny organisation under hösten 2018. I förhållande till budget har verksamheterna dock inte lyckats utöka i motsvarande takt och antalet elever inom SFI har under 2018 fortsatt att sjunka.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden redovisar ett positivt resultat om 24 mnkr. Nettokostnaderna för nämndens verksamheter är 77 tkr lägre under 2018 jämfört med föregående år.

De gemensamma kostnaderna ökade med 5 mnkr jämfört med förra året. Ökningen beror på något högre kostnader för HSL-insatser och ökade kostnader för handläggning inom myndighetsutövning. Personalen utökades med en handläggare och en avtalsamordnare inom myndighetsutövningen för att möta behovet inom handläggning och nivåbedömning. Dessutom utökades utförarverksamheten, VFF med en resultatombudschef.

De sammanlagda kostnaderna för verksamhetsområde LSS har minskat med 4,6 mnkr under 2018 jämfört med föregående år. Kostnaderna för bostad med särskild service, personlig assistans samt korttidshem/korttidstillsyn har minskat samtidigt som kostnaderna för daglig verksamhet ökat något.

Verksamhetsområde SoL har i princip oförändrade nettokostnader jämfört med 2017. Nettokostnaderna för ordinärt boende enligt SoL har minskat samtidigt som kostnaderna för särskilt boende enligt SoL har ökat ungefär lika mycket. Utförda tjänster inom hemtjänst och personligt utformat stöd inom ordinärt boende har minskat med lägre kostnader som följd. Samtidigt så har kostnaderna för särskilt boende enligt SoL ökat ungefär lika mycket, delvis beroende på att gruppen för brukare inom diagnoser neuropsykiatri med samsjuklighet har ökat.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett positivt resultat med 3,3 mnkr jämfört med årets budget. Vid en jämförelse med föregående år har nettokostnaderna ökat med 15,9 mnkr och orsaken är främst ett ökat behov och ökat snittpris per dygn för placeringar på grund av ökat inflöde, komplexitet och vårdbehov hos både barn, unga och vuxna.

Kostnaderna för utbetalt bistånd har fortsatt att minska även 2018 och kostnaden är 11,6 mnkr (-6,2 procent) lägre jämfört med 2017 och samtidigt har handläggningskostnaderna minskats med knappt 5 mnkr jämfört med föregående år. Handläggningskostnaderna har kunnat sänkas dels

Foto: Pontus Örré

till följd av lägre inflöde av ansökningar och dels på grund av effektivare arbetsprocesser.

Kostnaderna för behandlingar och placeringar av barn och unga har ökat med 18,5 mnkr jämfört med 2017. Det förklaras huvudsakligen av högre kostnader för externa placeringar, främst på grund av många omplaceringar från HVB-hem till dyrare individplaceringar via Statens institutionsstyrelse.

Verksamheterna vuxenvård missbruk respektive socialpsykiatri har ökat kostnaderna med sammanlagt 12,3 mnkr under 2018. Verksamheten missbruk har tidigare haft en återhållsam placeringsstrategi under många år som ofta lett till sammanbrott och återaktivering inom vården. Under året har man ändrat strategi och verksamheten har placerat klienter i större utsträckning och under något längre behandlingsperioder. Snittkostnaden per dygn har ökat med 62 procent jämfört med föregående år och förklaringen är främst ökat vårdbehov till följd av bl.a. mer utbrett blandmissbruk.

Behovet att placera externt i verksamheten vuxenvård socialpsykiatri har ökat jämfört med 2017. Det genomsnittliga priset per dygn har ökat med sex procent jämfört med föregående år till följd av mer komplexa diagnoser vilket leder till ökat vårdbehov.

Äldreomsorgsnämnden

Äldreomsorgsnämndens resultat jämfört med årets budget är ett underskott på 20,1 mnkr. Nettokostnaderna för nämnden har ökat med 72 mnkr jämfört med föregående år, vilket motsvarar 11 procent.

Inom verksamheten ordinärt boende har nettokostnaderna ökat 29,5 mnkr jämfört med 2017. Denna ökning förklaras till största delen av ökade kostnader för hemtjänst, trots att antalet hemtjänsttimmar minskat med cirka 29 000 timmar under året. Då en större andel av utförd hemtjänst nu görs i egen regi och att den faktiska kostnaden per utförd hemtjänsttimme i egen regi väsentligt överstiger den ersättning som externa utförare erhåller så har totalkostnaden för verksamheten ökat. Överföringen av verksamhet till egen regi har därmed varit kostnadsdrivande.

Kostnaderna för verksamheten särskilt boende har ökat med 42 mnkr under 2018. I genomsnitt var antalet beviljade boendeplatser 551 under 2018 jämfört med 516 stycken under 2017. Detta är en ökning med 6,7 procent.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens resultat för 2018 blev ett överskott på 1,4 mnkr. Överskottet beror på att antalet ensamkommande barn har minskat samt vakanser på kansliet. Den totala nettokostnaden har minskat med 15,6 procent eller 1,5 mnkr jämfört med 2017, vilket till största delen beror på ensamkommande barn.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens resultat för 2018 blev ett överskott på 11,3 mnkr. Utbildningsnämndens nettokostnader ökade med 115,1 mnkr, motsvarande 5,6 procent under 2018. År 2017 var ökningen 2,5 procent.

Inom förskolan uppgick nettokostnaderna till 562,8 mnkr vilket är en ökning med 5 procent jämfört med föregående år och antalet barn ökade 1,3 procent i den kommunala förskolan. Nettokostnaderna inom grundskolan uppgick

till 1 018,9 mnkr vilket är en ökning med 7,9 procent och där antalet elever ökade med 1,5 procent i de kommunala skolorna. Den totala ökningen av elever är 2,2 procent, vilket innebär att en större andel främst går i friskolor medan andelen elever till skolor i annan kommun är stabilt.

Nettokostnaderna för gymnasieskolan uppgick till 401,9 mnkr vilket är en ökning med 4,0 procent medan antalet elever minskade med 9,7 procent. Antalet gymnasieelever som väljer friskolor eller skolor i andra kommuner har fortsatt öka och utgjorde 71 procent av samtliga elever under 2018.

Att grundskolan tappar elever till friskolor i Södertälje och andra kommuner påverkar nettokostnadsutvecklingen negativt. För grundskolans del innebär det färre elever i klasserna med minskade platsbidragsintäkter som följd, men inte möjlighet till sammanslagning av klasser och reducering av bemanningen.

För gymnasieskolans del återspeglas tydligt att det är nettokostnaden för köp av elevplatser som ökat, men dock på en rimlig nivå på 2,6 procent.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens resultat för året blev ett överskott på 3,0 mnkr. Nettokostnaderna ökade med 8,6 mnkr vilket motsvarar +4,2 procent medan kommunbidraget ökade med 10,8 mnkr, till följd av satsningar på ung fritid, bidrag till föreningar samt helårseffekt på Hovsjö bibliotek, jämfört med 2017. Resultatet avviker mot nämndbidraget med 1,4 procent. Orsakerna till överskottet är flera men den övervägande delen av överskottet beror på att medel för utveckling av fritidsgårdar togs i anspråk senare än beräknat samt att intäkterna på anläggningsenheten blev högre sedan man tagit över driften av några gymnastiksalar från utbildningsnämnden. Statsbidrag för avgiftsfria lovaktiviteter ökade då bidrag erhöles även för lov utöver sommarlov och innebar att 10 400 barn och ungdomar deltog i aktiviteter såsom simning, fotboll, kanot, spökvandring, dans, musik, teater, rugby och läger.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens resultat per 31 december är ett underskott på 1,1 mnkr. Underskottet förklaras av högre IT-kostnader samt lägre intäkter inom enheten geografisk information.

Den totala nettokostnaden för nämndens verksamheter har ökat med 5,8 mnkr motsvarande +22,4 procent jämfört med föregående år. Nämndens nettokostnadsökning förklaras främst med disponerande av välfärdsmiljarden och byggbonusmedel. Dessa resurser har använts för tillfälliga insatser inom stadsutveckling men ska inte påverka nämndens kostnader på sikt.

Miljönämnden

Miljönämndens resultat för 2018 blev ett överskott på 66 tkr. Nettokostnaden för 2018 har minskat med cirka 0,4 mnkr jämfört med 2017. Den minskade nettokostnaden beror på en högre intäktsfinansiering från 56 procent 2017 till 58 procent 2018.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens resultat för 2018 blev ett överskott på 15 mnkr. Det positiva resultatet förklaras främst med låg förbrukning av medlen inom välfärds- och byggbonusprojekten. Parallellt har nämnden haft lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster inom flera verksamheter.

Den totala nettokostnaden för nämndens verksamheter har ökat med 16,6 mnkr motsvarande +16 procent jämfört med föregående år. Nämndens nettokostnadsökning förklaras främst med disponerande av välfärdsmiljarden och byggbonusmedel. Dessa resurser har använts för tillfälliga insatser inom stadsutveckling men ska inte påverka nämndens ramar på sikt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 9,5 mnkr, som motsvarar 2,5 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 9 mnkr och den politiska ledningen ett överskott på 0,5 mnkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på förse- ningar av digitaliseringsprojektet och projektet förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen. Politiska ledningens överskott beror till största delen på lägre kostnader för valet än planerat.

De totala nettokostnaderna för kommunstyrelsens verksamhet uppgick till 373,5 mnkr 2018, vilket är 25,8 mnkr högre än 2017. Detta innebär en nettokostnadsutveckling på 7,4 procent. Av den totala nettokostnadsökningen består 8,3 mnkr av digitaliseringsprojektet och 2,8 mnkr av projektet förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen. Exklusive dessa projekt uppgick nettokostnadsökningen till 4,2 procent.

Revision

Revisionens resultat 2018 är ett överskott på 0,7 mnkr. Överskottet beror på lägre kostnader för uppdrag än budgeterat, vilket medfört att nettokostnaderna minskat med 3,4 procent.

Centrala poster

De centrala posterna har nettointäkter på 5 763 mnkr under året. Budgeterat resultat är 127 mnkr och resultatet är 173 mnkr, det vill säga ett överskott med 46 mnkr. Störst positiva avvikelser har ofördelade reservanslag för funktionshinder och skola. Intäkterna för mark, exploatering och infrastruktur har också överskott under året. Både finansiella nettointäkter och kostnader för pensioner är högre än budgeterat.

Investeringsredovisning

Investeringar i kommunen

Kommunens investeringar per 31 december uppgick till 232 mnkr, vilket är 2 mnkr lägre än föregående år. Utfallet innebär att genomförandegraden var 70 procent av 2018 års investeringsbudget jämfört med 93 procent för 2017.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2017 om en särskild investeringssatsning under namnet Södertäljelyftet, en satsning utöver beslutade investeringar i Mål och budget. Södertäljelyftet omfattar en budget på 100 mnkr för perioden 2017-2019, varav 36 mnkr efter revideringar har avsett 2018. Vid årets slut hade 28 mnkr av dessa tagits i anspråk.

Under våren 2018 beslutade kommunfullmäktige dessutom om extra investeringsmedel på 15 mnkr för anläggnings- underhåll och beläggningsarbeten.

Merparten av årets investeringar i kommunen har avsett vägbyggnation, idrottsanläggningar, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar, inventarier samt investeringar i stadskärnan.

Den justerade helårsprognosen, det vill säga inklusive revideringar av investeringsramen, var i delårsboksletet i augusti 85 procent, vilket innebär att helårsutfallet var 15 procentenheter lägre än prognosen.

Fördelningen av det totala utfallet per nämnd

Investeringar 2018 (tkr)	Budget	Utfall	Prognos (aug 2018)	Utfall mot budget (%)	Avvikelse utfall mot prognos (%-enheter)
Järna kommunalnämnd	20 026	8 288	10 026	41%	-9%
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	5 144	1 688	4 844	33%	-61%
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	2 170	2 258	2 170	104%	+4%
Enhörna kommunalnämnd	4 510	3 955	3 840	88%	+2%
Arbetslivsnämnden	300	0	0	0%	0%
Omsorgsnämnden	2 850	1 429	2 250	50%	-29%
Socialnämnden	1 200	876	1 200	73%	-27%
Äldreomsorgsnämnden	9 800	6 877	9 300	70%	-25%
Utbildningsnämnden	24 300	15 133	24 300	62%	-38%
Kultur- o fritidsnämnden	29 800	22 990	28 711	77%	-19%
Stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0%	0%
Miljönämnden	1 300	963	1 300	74%	-26%
Tekniska nämnden*	169 520	130 956	156 320	77%	-15%
Kommunstyrelsens kontor	51 150	36 236	38 562	71%	-5%
Centrala poster	9 800	0	0	0%	0%
SUMMA	331 870	231 649	282 823	70%	-15%

* För tekniska nämnden är utfallet justerat med två poster på sammanlagt 10,4 mnkr. Dessa avser investering i p-däck, som 2017 felaktigt redovisats som investering istället för förskott till leverantör och som inte slutförts under 2018 (återstår 6 053 tkr) samt en inte genomförd vidarefakturerings avseende ombyggnad av Viksbergsvägen (4 345 tkr) till Telge Fastigheter. I siffrorna för KS/KF-investeringar ingår även investeringar inom ramen för Södertäljelyftet.

Fördelningen av utfallet mellan KS/KF-beslutade investeringar och nämndsinvesteringar per nämnd

Investeringar 2018 (tkr)	KS/KF Budget	Utfall	Genomförandegrad (%)	Nämnd Budget	Utfall	Genomförandegrad (%)
Järna kommunalnämnd	16 826	5 072	30	3 200	3 216	101
Hölö-Mörkö k-delsnämnd	4 544	1 295	28	600	393	66
Vårdinge-Mölnbo k-delsnämnd	1 670	2 062	123	500	195	39
Enhörna kommunalnämnd	3 640	3 133	86	870	822	94
Arbetslivsnämnden	0	0	-	300	0	0
Omsorgsnämnden	1 600	1 085	68	1 250	344	27
Socialnämnden	400	214	54	800	662	83
Äldreomsorgsnämnden	7 600	5 053	66	2 200	1 824	83
Utbildningsnämnden	17 300	10 527	61	7 000	4 606	66
Kultur- o fritidsnämnden	27 000	21 372	79	2 800	1 617	58
Stadsbyggnadsnämnden	0	0	-	0	0	-
Miljönämnden	0	0	-	1 300	963	74
Tekniska nämnden*	115 070	83 214	72	54 450	47 742	88
Kommunstyrelsens kontor	49 250	34 991	71	1 900	1 245	66
Centrala poster	9 800	0	0	0	0	-
SUMMA	254 700	168 018	66	77 170	63 629	82

* För tekniska nämnden är utfallet justerat med två poster på sammanlagt 10,4 mnkr. Dessa avser investering i p-däck, som 2017 felaktigt redovisats som investering istället för förskott till leverantör och som inte slutförts under 2018 (återstår 6 053 tkr) samt en inte genomförd vidarefakturerings avseende ombyggnad av Viksbergsvägen (4 345 tkr) till Telge Fastigheter. I siffrorna för KS/KF-investeringar ingår även investeringar inom ramen för Södertäljelyftet.

KS/KF-investeringar

KF-investeringarna uppgår för helåret till 168 mnkr, vilket motsvarar utfallet 2017. Budgeten uppgick till 255 mnkr, vilket ger en genomförandegrad på 66 procent. Tekniska nämnden står för 45 procent av den sammantagna budgeten. Främsta investeringarna inom den tekniska verksamheten är insatser i stadskärnan (26 mnkr), satsningar på gång- och cykelvägar (13,9 mnkr) samt beläggningsarbeten (12 mnkr).

Bland övriga genomförda investeringar märks åtgärder på Södertälje IP kopplade till GF-hallen (30 mnkr), IT-investeringar samt Viksbergsskolan (6 mnkr).

Nämndbeslutade investeringar

De nämndbeslutade investeringarna uppgick till 64 mnkr, jämfört med budgeterade 77 mnkr. Outnyttjat budgetutrymme beror på att nämnderna inte reinvesterat i den omfattning som budgeterats.

Nämndinvesteringar har huvudsakligen utgjorts av återanskaffning av inventarier, uppgradering av teknik inom IT, inköp av fordon och maskiner samt olika åtgärder inom gator, vägar och parker.

Foto: Pontus Urre

Södertäljelyftet

Kommunstyrelsen beslutade i juni 2017 om en extra investeringssatsning på 100 mnkr för perioden 2017-2019, varav 36 mnkr, efter revideringar, avsåg år 2018. Av dessa har 28,3 mnkr (78 procent) använts under året.

Södertäljelyftet 2018 (tkr)	Budget	Utfall	Genomförandegrad (%)
Järna kommunalnämnd	4 150	2 527	61 %
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	3 000	831	28 %
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	1 500	1 915	128 %
Enhörna kommunalnämnd	1 700	1 525	90 %
Arbetslivsnämnden	0	0	0 %
Omsorgsnämnden	600	458	76 %
Socialnämnden	200	107	53 %
Äldreomsorgsnämnden	2 200	1 807	82 %
Utbildningsnämnden	5 000	0	0 %
Kultur- o fritidsnämnden	3 100	5 078	164 %
Stadsbyggnadsnämnden	0	0	0 %
Miljönämnden	0	0	0 %
Tekniska nämnden	14 300	14 123	99 %
Kommunstyrelsen	400	0	0 %
Centrala poster	0	0	0 %
SUMMA	36 150	28 371	78 %

Bland genomförda investeringar märks åtgärder för trafiksäkerhet och miljö (9,8 mnkr), skolgårdsanpassningar (5 mnkr) samt åtgärder för spontanidrott (2,6 mnkr).

Verksamhetslokaler

Kommunens investeringar i verksamhetslokaler, som i sin helhet görs inom ramen för Telge Fastigheter, uppgick under 2018 till 394 mnkr, att jämföra med budget på 498 mnkr. Avvikelsen beror på projekt där beställning saknas eller blivit senarelagd.

Projektet Årsbokens förskola har avbrutits av utbildningskontoret på grund av fördröjning och ersätts av en tillfällig lösning i Brunnsängs hage. De 2 mnkr som var avsatta för detta projekt har förts över till det nya projektet. Sammanlagt kommer den tillfälliga lösningen kosta runt 10 mnkr i investeringsmedel.

Fördröjning av Björkmossens äldreboende beräknades uppgå till 15 mnkr och omfördelades inom reservutrymme för verksamhetslokaler i delårsrapporten april 2018. Projektet färdigställdes under våren och inflyttning skedde i juni.

Ombyggnation av lokal inför flytt av daglig verksamhet från Björnövägen till Sydgården. Inflyttning skedde i november 2018 och utemiljön färdigställs under våren 2019.

GF-hallen har på grund av marksaneringen av Södertälje IP förskjutits och beräknas vara klart i november 2019. Investeringsmedel har därför flyttats från 2018 till 2019.

I förstudien avseende Teaterlokal Orionkullen (Annexet) som godkändes av nämnden i oktober 2017 föreslås en ombyggnad av flickskolans annex tillsammans med angränsande lokaler med avsikt att skapa ett kluster lämpat för konstnärlig verksamhet. Projektet har dock försenats på grund av att Telge Fastigheter arbetar med kompletterande underlag gällande frågor om brandsäkerhet och tillgänglighet, vilka måste lösas innan arbetet kan gå vidare. Förseningen av projektet innebär en förskjutning av investeringsmedel från 2018 till 2019.

Kommunkoncerngemensam investeringsprocess

I syftet att öka genomförandegraden och träffsäkerheten i beslutade investeringsprojekt i kommunen fattade kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i december 2017 beslut om framtagandet av en kommunkoncerngemensam investeringsprocess.

Under 2018 har arbetet med framtagandet av en gemensam investeringspolicy och gemensamma investeringsriktlinjer fortskridit, med ökat fokus på strategisk planering och styrning av investeringarna samt ett ännu mer strukturerat arbetssätt.

Dessutom har ett antal åtgärder införts, däribland obligatoriska förstudier för nya investeringar samt det kommunkoncerngemensamma investeringsrådet, för prioritering av förvaltningens underlag till investeringsbudget, införts i investeringsprocessen.

Exploateringsverksamheten

Exploateringsresultat

Det beräknade exploateringsresultatet som avser resultatavräknade projekt var budgeterat till en nettointäkt på 50 mnkr. Det slutliga exploateringsresultatet uppgick till ca 64 mnkr. Huvuddelen av resultatet är hänförligt till försäljning av mark inom arbetsområdena Morberg norra och Wasa, försäljning av mark för blivande tingsrätt samt bostadsprojekten Orion i stadskärnan, båtvarvet i Pershagen samt Skolbänken i Mölnbo.

I början av året startade de faktiska genomförandearbetena för projektet Igelsta strand. Inledningsvis genomförs grundförstärkning av delar av strandlinjen samt sanering av området. Därefter kommer de kommuntekniska anläggningarna att byggas ut innan bostadsproduktion kan påbörjas. Det är ett omfattande saneringsarbete och det har nu visat sig att såväl spontning som sanering blivit betydligt mer omfattande än kalkylerat. Det går idag inte att ge något mer exakt belopp på de fördrade kostnaderna men de uppskattas till mellan 30-50 mnkr. Dessa upparbetade exploateringsstillgångar blir kostnader när resultatredovisning sker i samband med tomtförsäljning. Dessa kostnader beräknas bli täcka av saneringsbidrag och intäkter för tomtförsäljning.

De resultatredovisade exploateringsprojekten framgår av följande tabell:

Exploateringsverksamhet 2018 (tkr)	Kostnad	Intäkt	Netto	Budget	Avvikelse
Resultat exploateringsområden	0	0	0	50 000	- 50 000
Morberg Norra	- 9 291	30 000	20 709		20 709
Wasa arbetsområde	- 5 191	21 800	16 609		16 609
Tingsrätten	- 14 240	23 000	8 760		8 760
Stadskärnan Orion	- 1 746	10 600	8 854		8 854
Kaxberg, villatomter	0	1 100	1 100		1 100
Båtvarvet Pershagen	- 439	7 750	7 311		7 311
Skolbänken Mölnbo	- 1 103	4 530	3 427		3 427
Mindre ospec. tomtområden	- 2 347	1 125	- 1 222		- 1 222
Övriga mindre resultatjusteringar	- 2 033	382	- 1 651		- 1 651
SUMMA	- 36 390	100 287	63 897	50 000	13 897

Investeringar i bolagskoncernen

Investeringarna uppgår till 1 291 mnkr jämfört med 1 070 mnkr 2017. Den högre investeringstakten i Telge Bostäder jämfört med budget beror på kommunfullmäktiges beslut att köpa centrumfastigheter (Castor 5). I Hovsjö beror den högre investeringstakten jämfört med budget på att bolagsstyrelsen fattade beslut att återinvestera en del av de medel som försäljningen av radhusen

(Gravyren 17) gav. Den högre investeringstakten i Telge Energi jämfört med budget beror på datasystem som tillgångsförts. Den högre investeringsutgiften jämfört med budget i Telge Återvinning beror på att ett fordon levererades innan årsskiftet som var planerat att levereras efter årsskiftet.

Investeringar bolagskoncernen (mnkr)	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse	Utfall 2017	Avvikelse 2018-2017
Telge AB Moderbolag	0,0	0,6	- 0,6	0,2	- 0,4
Telge Bostäder	364,0	482,7	- 118,7	268,2	- 214,5
Telge Hovsjö	29,9	48,3	- 18,4	37,5	- 10,8
Telge Fastigheter, kommersiella lokaler	40,0	27,1	12,9	30,0	2,9
Telge Fastigheter, kommunala verksamhetslokaler	502,7	398,4	104,3	457,7	59,3
Summa Bo & Fastigheter	936,6	956,5	- 19,9	793,4	- 163,1
Telge Nät	375,0	287,2	87,8	270,8	- 16,4
Telge Återvinning	23,0	26,0	- 3,0	16,6	- 9,4
Summa Nät & Miljö	398,0	313,2	84,8	287,4	- 25,8
Telge Energi	0,0	9,0	- 9,0	7,4	- 1,6
Södertälje Hamn	40,2	6,3	33,9	6,1	- 0,2
Telge Hamn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa hamn	40,2	6,3	33,9	6,1	- 0,2
Telge Inköp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tom Tits	6,0	5,5	0,5	3,6	- 1,9
Telge Tillväxt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Telge Brandalsund	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Telge Almnäs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tom Tits, TT på stan	0,0	0,1	- 0,1	0,0	0,1
Summa brutto investeringar	1 380,8	1 291,2	89,6	1 098,1	- 192,9
Interna investeringar	0,0	0,0	0,0	- 28,7	- 28,7
Summa netto investeringar	1 380,8	1 291,2	89,6	1 069,5	- 221,6

Ekonomisk analys kommunkoncernen

Med **kommunkoncernens resultat** och ställning avses hela kommunkoncernen där Södertälje kommun tillsammans med tillhörande bolag inkluderas i en sammanställd redovisning med koncerninterna mellanhavanden eliminerade. Detta inkluderar de företag där kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernens räkenskaper motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden.

Resultat

Kommunkoncernen uppvisar 2018 ett resultat på 670 mnkr mot 805 mnkr föregående år. Södertälje kommun står för 235 mnkr och Södertälje kommuns Förvaltnings AB (SK-FAB) för 449 mnkr. Söderenergi har ett positivt resultat på närmare 18 mnkr varav 7 mnkr ingår i kommunkoncernens resultat och motsvarar 42 procent ägd andel av Söderenergi AB.

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 462 mnkr jämfört med 776 mnkr föregående år, en minskning med 314 mnkr. Kommunens resultat har minskat med 185 mnkr om jämförelsestörande poster exkluderas medan SKFAB:s resultat har minskat med 114 mnkr. Kommunens försämrade resultat beror framför allt på att nettokostnaderna ökat snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag. Bolagskoncernen redovisade 181 mnkr i reavinster år 2018 jämfört med knappt 1 mnkr i realisationsvinst år 2017.

Resultat, mnkr	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt	670	805	1071	548	454
Exkl jämfstör.	462	776	584	395	346

Finansnetto

Kommunkoncernens finansnetto uppgick till minus 61 mnkr, vilket är en förbättring med 98 mnkr jämfört med föregående år och beror på försäljning av finansiella anläggningstillgångar. Exklusive finansiella jämförelsestörande poster försämrades finansnettot med 3 mnkr från minus 179 mnkr till minus 182 mnkr.

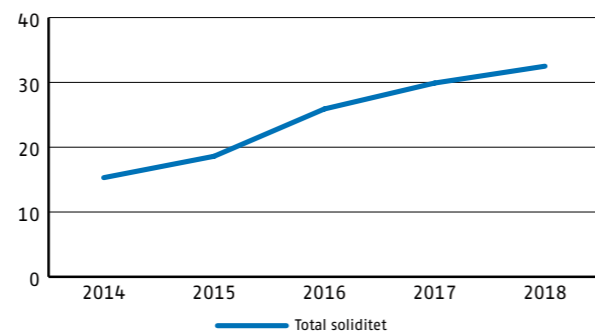
Finansnetto, mnkr	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt	- 61	- 159	47	- 274	- 194
Exkl jämfstör.	- 182	- 179	- 234	- 274	- 323

Soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 737 mnkr till 17 580 mnkr. Ett fortsatt positivt resultat och kassaflöde har gjort det möjligt att minska låneskulden. Detta har påverkat soliditeten som ökat från 29,9 till 32,5 procent vid utgången av år 2018.

Soliditet	2018	2017	2016	2015	2014
Soliditet (%)	32,5	29,9	25,9	18,6	15,3
Balansomslutning (mnkr)	17 580	16 843	16 356	17 087	17 210

KOMMUNKONCERNENS SOLIDITET

Bolagskoncernen

Resultat

Bolagskoncernens resultat för 2018 efter finansiella poster uppgår till 636 mnkr (447 mnkr). Resultatet efter skatt uppgick till 449 mnkr (383 mnkr).

Resultat SKF koncernen (mnkr)	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse	Utfall 2017	Avvikelse 2018-2017
Koncernens verksamhetsresultat	621	581	- 40	675	- 94
Räntenetto	- 221	- 213	7	- 216	3
Koncernreserv	- 22	0	22	0	0
Koncernens operativa resultat	379	368	- 11	458	- 91
Reavinster/-förluster försäljningar	85	160	75	29	131
Nedskrivningar/återläggning		94	94	- 50	143
Utdelning	10	15	5	10	5
Koncernens resultat före skatt	474	636	162	447	189
Skatt	- 47	- 187	- 140	- 64	- 123
Koncernens resultat	427	449	22	383	66

Resultat efter skatt har ökat med 66 mnkr vilket till största delen beror på ökade reavinster som uppgår till 160 mnkr (29 mnkr). Reavinsterna kommer från försäljningarna av radhus på Varnbäcksvägen (Gravyren 17), hyreshus i Saltskog (Taket 6) samt hyreshus i Rosenlund (Tranbäret 2). På den negativa sidan återfinns en reaförlust vid försäljning av Kringlan (Maren).

En annan orsak till årets positiva resultat är ett ökat värde på tillgångarna. Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Vid värderingen för 2018 fanns ett nedskrivningsbehov i Fornbacken på 25 mnkr vilket var 50 mnkr år 2017. Köpcentrumfastigheten (Luna) som skrevs ned 2012 bedöms inte längre ha något nedskrivningsbehov under förutsättning att inga investeringar görs i fastigheten. Därmed har en återläggning av tidigare nedskrivning gjorts med 102 mnkr. I Telgekoncernen har det funnits en negativ koncerngoodwill från koncernens bildande. I takt med att koncernen blivit lönsammare så bedöms denna negativa goodwill inte vara aktuell och har upplösts med en positiv resultat effekt på 15 mnkr.

Telge Bostäder har under året erhållit en utdelning av Glasberga KB på 15 mnkr jämfört med 10 mnkr föregående år, där utvecklingen och prisnivåerna har tagit rejäl fart.

Av årets skattekostnad på närmare 187 mnkr kommer koncernen betala 2 mnkr. Resterande 185 mnkr utgör en beräknad uppskjuten skatt. År 2017 var skattekostnaden 64 mnkr varav 55 mnkr uppskjuten skatt.

Verksamhetsresultatet för bolagskoncernen uppgår till 581 mnkr (675 mnkr). Kostnadsökningen beror bland annat på personalkostnader som ökat med 41 mnkr, underhåll och reparationer med 11 mnkr, avskrivningar med 11 mnkr och skötselkostnaderna med 10 mnkr. El/VA/uppvärmningskostnader är 12 mnkr lägre i år. Intäktsidan har ökat med 47 mnkr främst för anslutningsavgifter från infrastruktur och ökad försäljning av energitjänster. Söderenergi har haft ett ansträngt år med bränslebrist och högre priser som följd samt problem med generator och elproduktion. Detta har till viss del kompenseras av högre priser på el, elcertifikat och utsläppsrätter som begränsar den negativa avvikelsen mot föregående år.

Räntan på koncernens lån uppgick i snitt för året till 1,89 procent (1,84 procent). Standard & Poor´s gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed; Outlook Stable). Dock sänktes betyget för "budgetary performance" från "strong" till "average". Det positiva kreditbetyget tillsammans med en lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år på 3 mnkr. Denna effekt tillfaller i huvudsak koncernens lånefinansierade verksamheter såsom Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät.

Koncernreserven ska täcka oförutsedda kostnader som stormar, extremt höga elpriser, översvämningar och kreditförluster. De oförutsedda kostnaderna under året var höga elpriser, upp mot 60 öre/kWh. Detta har påverkat Telge Energis lönsamhet under året.

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster. Om bolaget har haft reavinst eller nedskrivningar kommenteras även verksamhetsresultatet, det vill säga resultatet före finansiella kostnader, reavinst och nedskrivningar samt återförda nedskrivningar.

Telge AB

Telge AB redovisar ett resultat på 52 mnkr jämfört med 60 mnkr år 2017. Årets resultat inkluderar anteciperade utdelningar från dotterbolagen på sammanlagt 93 mnkr, vilka var cirka 70 mnkr föregående år. År 2017 fanns också reavinst på 28 mnkr från försäljningen av fastigheten Stenbocken samt tilläggsköpeskilling för Telge Kraft AB. Verksamhetsresultatet uppgår till -51 mnkr mot -45 mnkr föregående år. Förklaringen till det lägre verksamhetsresultatet beror bland annat på högre marknadsföringsbidrag till Tom Tits Experiment samt högre konsultkostnader i ett flertal projekt under året. Bland dessa projekt kan nämnas GDPR, nytt HR-masterdatasystem, informationssäkerhetsprojektet och diverse utredningar. Bolaget har haft investeringsutgifter på 0,7 mnkr jämfört med 0,2 mnkr föregående år.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 161 mnkr jämfört med 70 mnkr föregående år. Bolagets resultat är påverkat av reavinst från försäljningar av fastigheter 2018 jämfört med 2017 då inga fastigheter såldes. 2018 såldes en hyresfastighet i Saltskog (Taket 6) och en hyresfastighet i

Rosenlund (Tranbäret 2) med en reavinst på 114 mnkr. I bokslutet har även nedskrivningar av Fornbacken gjorts. 2017 uppgick nedskrivningarna till 52 mnkr. Årets nedskrivning uppgick till 25 mnkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 98 mnkr jämfört med 150 mnkr år 2017. Det lägre verksamhetsresultatet förklaras av högre kostnader för personal, försäkringsskador och underhåll. Årets investeringar uppgår till 485 mnkr jämfört med 268 mnkr föregående år. Årets stora investeringsprojekt har i storleksordning varit moderniseringen av Fornbacken (Turkosen 13), förvärv av en centrumfastighet (Castor 5), nybyggnation av Stockholmsberget (Antilopen 1) och ombyggnation av en tomställd fastighet i Lina (Murarbasen).

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på 76 mnkr jämfört med 8 mnkr föregående år. Årets resultat inkluderar reavinst på 75 mnkr från försäljningen av drygt 100 radhuslägenheter på Varnbäcksvägen (Gravyren 17). Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 10 mnkr jämfört med 19 mnkr föregående år. Det lägre rörelseresultatet förklaras dels av ökade underhållskostnader och dels av minskade hyresintäkter till följd av försäljningen av radhuslägenheterna. Årets investeringar uppgår till 48 mnkr jämfört med 38 mnkr år 2017. Årets stora investeringsprojekt har i fallande ordning varit konvertering av lokaler till lägenheter, renovering av lägenheter och hissar.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 132 mnkr jämfört med 64 mnkr föregående år. Årets försäljning av Kringlan (Maren) innebar en reaförlust på 29 mnkr till följd av åtaganden i samband med försäljningen, som kan vändas till en reavinst om vissa villkor uppfylls i affären. I bokslutet kunde även konstateras att tidigare års nedskrivningar av Luna inte längre var av bestående karaktär, vilket innebär att tidigare års nedskrivning kunde återföras med 102 mnkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 169 mnkr precis som föregående år. De stora förändringarna mot tidigare år är att underhållskostnaderna minskat och personalkostnaderna ökat. Årets investeringar uppgår till 421 mnkr jämfört mot 488 mnkr för år 2017. Av de totala investeringarna har 394 mnkr använts för investeringar i verksamhetslokaler till kommunen där de stora projekten har varit Viksbergs förskola, grundskola och idrottshall, Björkmossens vård- och omsorgsboende, Rosenborgs grundsärskola samt gymnastik- och friidrottshallen.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 210 mnkr jämfört med 209 mnkr föregående år. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 242 mnkr mot 246 mnkr år 2017. Det försämrade verksamhetsresultatet förklaras av ökade personalkostnader, ökade kostnader för drift och underhåll samt köp av externa tjänster. På affärsområdesnivå är det i huvudsak stadsnätetsaffären som tappar resultat. Årets investeringar uppgår till 287 mnkr jämfört mot 271 mnkr föregående år. De bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten samt affärsinvesteringar i bland annat Bastmora där VA kapaciteten utökas. Dessutom skedde utbyggnad av stadsnätet på landsbygden samt exploateringsinvesteringar i Igelsta strand.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 22 mnkr jämfört med 28 mnkr föregående år. Det försämrade resultatet ligger inom den taxefinansierade hushållsinsamlingsdelen och förklaras till viss del av den taxesänkning som gjordes inför året. Årets investeringar uppgår till 26 mnkr jämfört med 17 mnkr år 2017. Den kraftiga ökningen beror på ökade investeringar i miljöklassade bilar.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 42 mnkr jämfört med 52 mnkr år 2017. Bolagets kraftnetto har påverkats negativt till följd av en lägre levererad volym och ett högre spotpris på el som satt press på marginalerna. Bolaget har till viss del parerat detta genom lägre marknadsattsningar. Den organiska ökningen av kundstocken uppgår till 4 900 kunder. Årets investeringar uppgår till 9 mnkr jämfört med 7 mnkr föregående år och utgörs av systemkostnader för affärssystem.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på 4 mnkr jämfört med 9 mnkr föregående år. En stark bidragande orsak är att den totala bilimporten till Sverige minskade vilket även fick följdverkningar på Södertälje Hamns volymer. På kostnadsidan påverkade engångskostnader för underhållsmuddring resultatet negativt. Investeringarna uppgår till 6 mnkr jämfört med 6 mnkr år 2017 och avser ommålning av fastigheten samt ny järnvägsövergång och rätning av spåren.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat på -3 mnkr jämfört mot -5 mnkr föregående år. Den positiva resultatutvecklingen är en effekt av ökade intäkter till följd av dinosaurieutställningen som bidrog till att besöksantalet ökade med 17 000 besökare till 187 000 besökare totalt. Detta ska ställas i proportion till en tuff sommar där många liknande verksamheter hade besökstapp på mellan 20 – 50 % till följd av den varma sommaren. Årets investeringar uppgick till 6 mnkr jämfört med 4 mnkr föregående år och avsåg i huvudsak investeringar för att göra Tom Tits attraktivare.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 9 mnkr jämfört med 7 mnkr år 2017. Den huvudsakliga förklaringen är att ramavtalsintäkter från leverantörerna ökar, men även en ökad försäljning till övriga kommuner utanför Telgekoncernen som har köpt mer tjänster. Bolaget har tillsammans med övriga dotterbolag i koncernen lyckats öka avtalstroheten i Telgekoncernen till 93 %. Detta innebär lägre kostnader för dotterbolagen i form av lägre inköpspriser, kortare leveranstider till följd av minskat antal överklaganden och minskade kostnader för skadestånd. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat på 0,6 mnkr jämfört med 0,1 mnkr föregående år. Efterfrågan på bolagets tjänster främst inom Telgekoncernen har ökat vilket höjer bolagets intäkter. Dessutom har intäkterna från Arbetsförmedlingen ökat då man tagit emot en svårare målgrupp i och med att konjunkturläget stadigt förbättrats. Den ökade volymen tillsammans med en svårare marknad har hanterats på ett effektivt sätt vilket är förklaringen till det ökade resultatet. Utöver ett förbättrat resultat så har 102 individer anställts under året vilket bör ha en positiv effekt på samhället och Telgekoncernens övriga fastighetsbolag. År 2017 anställdes 101 individer. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Finansiell riskhantering

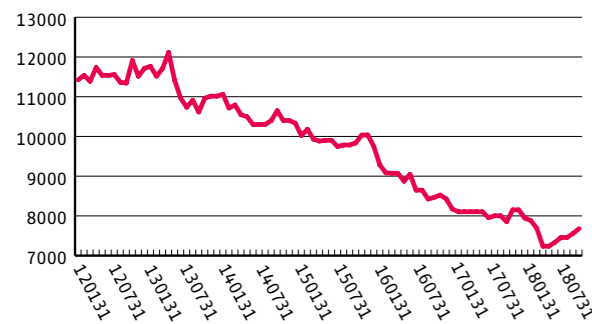
I syfte att på bästa sätt uppnå finansiell kontroll och en effektiv finansiering har Södertälje kommun en internbank. Internbanken hanterar all finansiering inom kommunkoncernen och det sker huvudsakligen genom att kommunen lånar upp pengar och vidareutlånar till koncernbolagen. Vidareutlåning till kommunens bolag sker genom både lån och kontokrediter. Räntan sätts enligt självkostnadsprincip med tillägg för borgensavgifter eller låneavgifter för att efterleva EU:s statsstödsregler om konkurrensneutralitet gentemot privata aktörer.

Södertälje kommun har en kreditrating av Standard & Poor´s Global och har det näst högsta kreditbetyget AA+.

Låneportfölj

Kommunkoncernens skuld minskade under 2018 men inte i samma takt som året innan. Skuldminskningen beror främst på försäljningar av fastigheter i Telgekoncernen samt positivt kassaflöde i kommunens och bolagskoncernens verksamhet.

EXTERN SKULD, UTVECKLING (mnr)

Internbanken hanterar en låneportfölj på totalt 10 073 mnr (10 080 mnr). Av detta har internbanken vidareutlånat 9 313 mkr (9 490 mkr) till bolagskoncernen och till Söderenergi AB 634 mkr (556 mkr). Därutöver finns utlåning enligt särskilda beslut till Täljehallen på 29 mkr (30 mkr) samt tillfällig överskottslikviditet 97 mkr (4 mkr).

Tillgångar (utlåning) mnr	2018-12-31	2017-12-31
Placering Telge	9 313	9 490
Reverser Söderenergi	634	556
Reverser Täljehallen	29	30
Reverser andra komm.	0	0
Övriga kortfr plac.	0	0
Saldo koncernkonto	97	4
Summa IBs tillgångar	10 073	10 080

Skulder (finansiering) mnr	2018-12-31	2017-12-31
Obligationer, MTN-progr.	2 852	2 816
Certifikat, KC-programmet	1 745	2 100
Övr. extern finansiering	3 083	2 936
Kommunens egen likviditet	2 393	2 228
Nyttjad checkkredit	0	0
Summa IBs skulder	10 073	10 080

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk menas att finansiering av kommunens kapitalbehov försvåras eller fördyras. Hur de finansiella riskerna ska hanteras i Södertälje kommun finns angivet i kommunens finanspolicy. Mätning av risker mot policy sker på koncernnivå.

Södertäljes kommunkoncern äger tillgångar som till viss del är lånefinansierade. En stor andel av kommunens tillgångar ska bära sig själva ekonomiskt genom t.ex. hyror i allmännyttan samt utdebiterade avgifter för fjärrvärme, vatten och avlopp etc. De tillgångar som skall finansieras via kommunalskatten är framförallt verksamhetslokaler.

Finansieringsrisken indelas i tre undergrupper: likviditetsrisk, upplåningsrisk samt ränterisk.

I nedanstående tabell så återfinns aktuella risker per 2018-12-31 samt fördelningen på internbankens tillgångar och skulder.

Kontroll mot policy	Tillåtet intervall	Utfall
Kort upplåning (0-12 mån)	Max 50%	47%
Kapitalbindningstid (genomsnitt)	2-5 år	2,6 år
LCR	Min 80%	89%
Räntebindningstid (genomsnitt)	2-5 år	3,3 år
Ränteförfall inom 12 månader (nom skuld)	Max 60%	49%
Andel real skuld	Max 20%	18%
Valutarisk i finansverksamheten har säkrats enligt regler i Finanspolicy.		
Kreditrisk vid placering av eventuell överskottslikviditet och vid derivataffärer har hanterats enligt regler i Finanspolicy.		

Likviditetsrisk

Likviditetsrisken hanteras genom att hålla betalningsberedskap i form av likviditet eller kreditlöften till minst 80 procent av de finansiella betalningar som skall göras under de kommande 12 månaderna. Detta uttrycks i form av måttet Liquidity Coverage Ratio (LCR) vilket är ett etablerat mått som Standard & Poor´s Global använder vid sina utvärderingar.

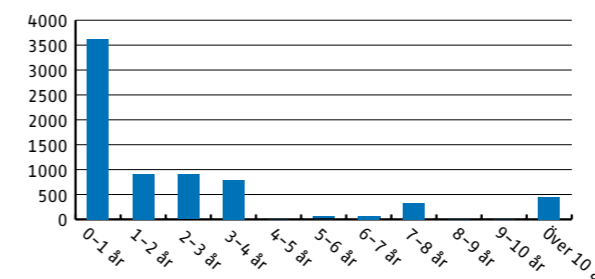

Foto: Pontus Orre

Upplåningsrisk

Denna risk hanteras genom att högst 50 procent av upplåningen får förfalla inom 12 månader samt att den genomsnittliga löptiden för samtliga krediter hålls inom intervallet 2-5 år.

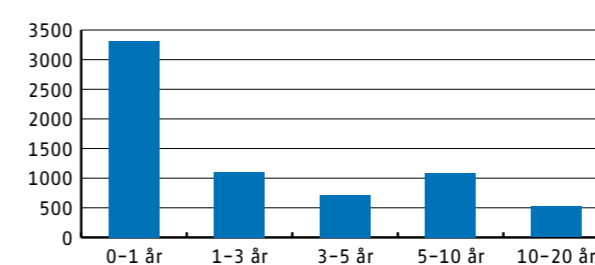
LÅNEFÖRFALL (mnr)

Ränterisk

Risken begränsas genom att andelen ränteomsättningar inom 12 månader får vara max 60 procent av räntebärande finansiering samt att den genomsnittliga räntebindningstiden skall hållas inom intervallet 2-5 år.

RÄNTEFÖRFALL (mnr)

Derivat

Kommunen använder olika typer av derivat för att hantera finansiella risker. Nedan är en ögonblicksbild vad det skulle kosta att stänga alla utestående kontrakt på bokslutsdagen. Det minskade negativa marknadsvärdet beror på högre marknadsräntor samt en svagare svensk krona.

Marknadsvärden derivat, per motpart (mnr)	2018-12-31	2017-12-31
Bank 1	- 51,3	- 75,4
Bank 2	6,2	6,8
Bank 3	- 67,2	- 84,3
Bank 4	- 45,9	- 82,1
Bank 5	- 34,6	- 36,3
Bank 6	22,9	15,6
Bank 7	- 136,9	- 158,6
Totalt	- 306,8	- 414,4

Kreditrisk

Risken att motparten eller låntagaren inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och/eller finansiella placeringar.

Motparter i derivatavtal måste ha lägst BBB+ rating enligt Standard & Poor´s Global. Om rating ändras under denna limit eller om fordran på motparten överstiger limit så inträder stopp för att göra nya affärer.

Kreditlöften måste vid tecknandet backas upp av en rating hos motparten på minst A.

Finansiella placeringar skall spridas på flera motparter enligt gällande limiter.

Säkringsdokumentation

Enligt Rådet för kommunal redovisning rekommendation 21 "Redovisning av derivat och säkringsredovisning" avser denna säkringsdokumentation att redogöra för syftet med säkringen, vilken risk som säkras, den säkrade posten samt de säkringsinstrument som används.

I Södertälje kommun finns en extern skuld som finansierar delar av de tillgångar i den verksamhet som kommunen och dess bolag bedriver. För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Upplåningen sker ibland till fast ränta och ibland till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället är mest fördelaktigt.

Kommunfullmäktige har i policy fastställt den önskade räntebindningstiden för skulden. För att efterleva denna policy använder kommunen ränte- och valutaderivat.

Säkrad risk

Kommunen använder derivat för att säkra två olika typer av risker: ränterisk och valutarisk.

Ränterisk

Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat.

Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Valutarisk

Definition: Risken att betalningar hänförliga till lån upptagna i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

Säkrad post

Ränterisk

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på 5 973 mnkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post.

Valutarisk

Framtida betalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till fem olika lån på totalt 120 miljoner euro samt två olika lån på totalt 800 miljoner norska kronor.

Säkringsinstrument

Ränterisk

De säkringsinstrument som används är olika typer av räntederivat vars syfte är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Det vanligaste instrumentet är vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall säkringarna innehåller utställd optionalitet, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg ökända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Valutarisk

Valutarisken säkras med valutaränteswapar så att alla kassaflöden omvandlas till svenska kronor.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

Samtliga identifierade säkringar bedöms 2018-12-31 vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Ränterisk

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljperspektiv som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms och inte enskilda affärer. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljperspektivet. I samband med årsbokslutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Valutarisk

I samband med delårs och årsbokslutet görs en bedömning av säkringarnas effektivitet genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas och fixingdatum. De kritiska villkoren måste vara matchade helt för att säkringen ska anses vara effektiv.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har två derivataffärer som ej klassificerats som säkringsinstrument. Marknadsvärdet på dem 2018-12-31 är positivt och därmed har ingen derivatskuld bokförts.

Ekonomisk redovisning

■ Det tredje avsnittet redogör för det ekonomiska resultatet av kommunens och kommunkoncernens verksamhet i resultaträkningen, den ekonomiska ställningen vid årets slut redovisas i balansräkning och kommunens finansiering i kassaflödesanalysen. Avsnittet innehåller också noter och redovisningsprinciper som ger en närmare förklaring av innehållet i de olika redovisade posterna.

Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen regleras i Lag om kommunal redovisning (KRL). Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunsektorns redovisning.

Amortering

Amortering på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån. På samma sätt redovisas inkomstamorteringar på utlämnade lån som kortfristigt fordran.

Anläggningstillgångar

Inventarier som ska redovisas som en anläggningstillgång ska ha ett värde av minst ett prisbasbelopp (45 500 exkl. moms år 2018) och en varaktighet av minst tre år. I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr.

Avskrivningar

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3-5 år (5-10 år i Telgebolagen), maskiner/inventarier 3-50 år, byggnader 3-50 år (10-100 år i Telgebolagen). Mark och gatukropp skrivs inte av.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från i drifttagandet av anläggningen. Linjär avskrivning används.

Komponentavskrivningar har tillämpats på investeringar från och med 2013. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förkommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar där avtal finns bokförs från 2010 som en skuld och intäktsbokförs under nyttjandeperioden.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

De finansiella leasingavtal kommunen har gäller leasing av fordon. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen.

Pensioner

Pensionsskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Det innebär att pension intjänad till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld i balansräkningen.

Den del av pensionen som de anställda själva får placera den s.k. individuella del av pensionsskulden, har bokförts som kortfristig skuld. Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012. Det ingående värdet har bokförts mot eget kapital.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning har upprättats enligt RKR 8:2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den ekonomiska ställningen för kommunen och kommunens ägda bolag. Kommunen använder förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att endast ägda andelar av företagens räkenskaper konsolideras.

I enlighet med RKR 8:2 medges att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Foto: Pontus Orre

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 50%
- SYVAB AB 16,7%
- Samordningsförbundet 25%
- Telgehallen AB 10%
- Citlab fastigheter i Södertälje AB 100%

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 1,3 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2,6 procent. Kommunkoncernens bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos använts i enlighet med RKR 4.2.

Övriga avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod i kommunen. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet. Sedan 2012 hanteras anslutningsavgifter inom VA-verksamheten på samma sätt. Intäkterna redovisas dock inte som en skuld till abonnenterna, däremot öronmärks det egna kapitalet för VA-delen.

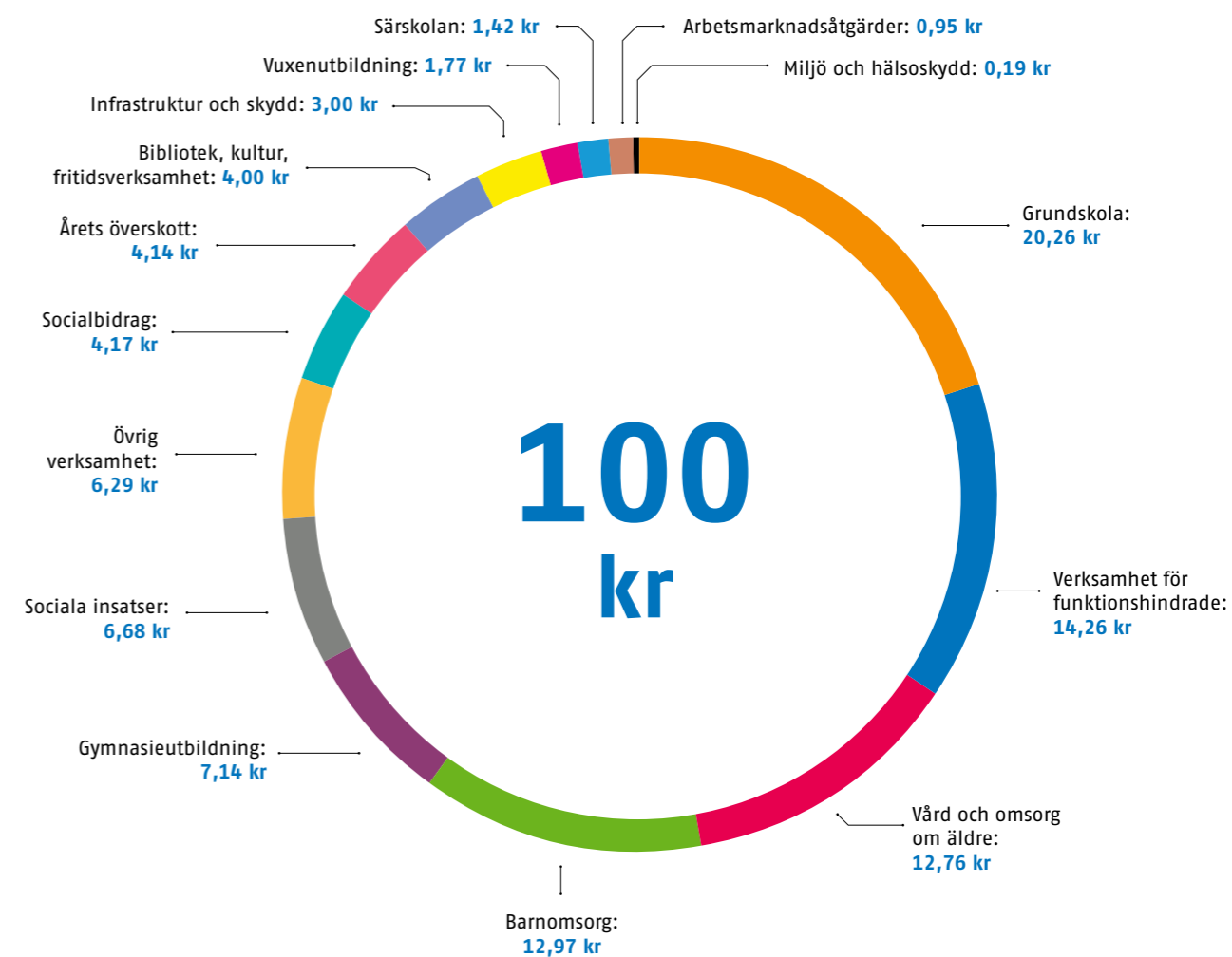
Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Siffror i sammanfattning

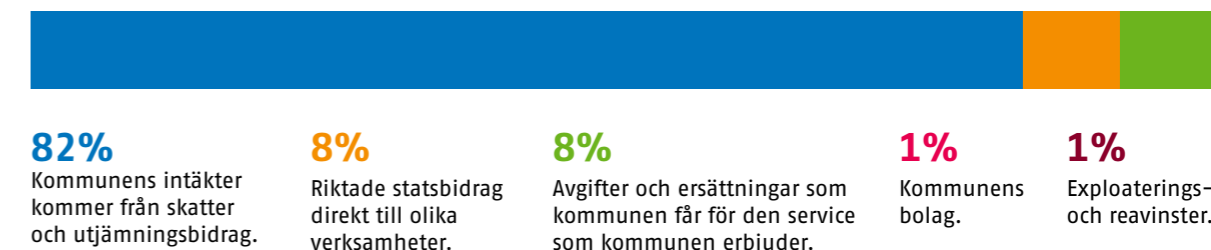
Fem år i siffror

Kommunens/koncernens finanser	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	5 508	5 193	4 927	4 947	4 814
	4 762	4 522	4 174	4 118	4 083
- i kronor per invånare	56 561	54 076	52 061	53 074	52 241
	48 901	47 086	44 133	44 183	44 267
Ekonomiskt resultat (mnkr)	235	428	416	153	116
	670	805	1 071	548	454
- i kronor per invånare	2 413	4 457	4 395	1 638	1 261
	6 880	8 384	11 322	5 879	4 918
Investeringsutgifter (netto, mnkr)	221	232	142	130	155
	1 587	1 340	839	927	927
- i kronor per invånare	2 269	2 416	1 500	1 390	1 684
	16 297	13 954	8 863	9 946	10 045
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	100	100	100	100	100
	85	100	100	100	100
Soliditet (%)	31,5	30,3	27,0	22,1	20,8
	32,5	29,9	25,9	18,2	15,3
Total låneskuld (mnkr)	7 749	7 935	8 548	10 099	10 401
- varav vidareutlånat till bolagen (mnkr)	9 947	10 047	10 121	11 970	11 241
Borgensåtaganden (mnkr)	829	868	906	1 689	1 740
	975	1 060	1 097	1 680	1 730
- i kronor per invånare	8 513	9 039	9 579	18 122	18 865
	10 012	11 039	11 592	18 025	18 756
Skatteintäkter					
Utdebitering kommunen (kr/skkr)	20,15	20,15	20,15	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skkr)	32,23	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämnung (mnkr)	5 680	5 554	5 275	5 043	4 820
- i kronor per invånare	58 328	57 834	55 744	54 113	52 263

Fördelning av en hundralapp

Så får kommunen sina pengar

Resultaträkning kommun/koncern

Resultaträkning mnkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2018	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	1	158,3	1 152,0	1 105,8	4 765,2	4 405,2
Verksamhetens kostnader	2	- 5 648,5	- 6 555,7	- 6 207,4	- 8 978,5	- 8 290,6
Avskrivningar	3	- 102,4	- 104,3	- 91,6	- 548,3	- 636,3
Verksamhetens nettokostnad	4	- 5 592,6	- 5 508,0	- 5 193,2	- 4 761,6	- 4 521,7
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	5	50,0	26,7	35,3	86,6	8,7
Skatteintäkter	6,8	3 805,9	3 806,1	3 704,5	3 806,1	3 704,5
Generella statsbidrag och utjämning	7,8	1 878,6	1 874,0	1 849,4	1 874,0	1 849,4
Verksamhetens resultat		91,9	172,1	360,7	918,5	1 032,2
Finansiella intäkter	9	50,0	265,5	256,1	159,9	54,4
Finansiella kostnader	9	- 14,7	- 202,4	- 188,3	- 220,4	- 213,5
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	33	0,0	0,0	0,0	121,5	20,4
Resultat efter finansiella poster		127,2	235,2	428,5	858,0	873,1
Skatt och minoritetsandel	2	0,0	0,0	0,0	- 187,7	- 68,0
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets Resultat	10,21	127,2	235,2	428,5	670,3	805,1

Balansräkning kommun/koncern

Balansräkning mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Immateriella anläggningstillgångar	11	9,8	6,8	38,9	35,5
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	12,13,15	1 367,7	1 283,5	12 415,2	11 965,3
Maskiner och inventarier	14,15	197,2	167,5	3 049,1	2 969,8
Leasingtillgångar		24,9	19,5	494,7	522,8
Bidrag till statlig infrastruktur	16	16,2	17,0	16,2	17,0
Finansiella anläggningstillgångar	17	11 476,5	11 536,9	180,6	207,5
S:a Anläggningstillgångar		13 092,3	13 031,2	16 194,7	15 717,9
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Exploatering		195,4	91,0	195,4	91,0
Förråd		1,0	0,9	140,8	105,0
Fakturafordringar	18	46,8	44,6	256,7	275,5
Övriga fordringar	19	256,5	296,9	650,3	607,9
Kassa, bank	20	97,4	4,5	141,5	45,8
S:a Omsättningstillgångar		597,1	437,9	1 384,7	1 125,2
S:a TILLGÅNGAR		13 689,4	13 469,1	17 579,5	16 843,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>	21				
Ingående eget kapital		4 079,4	3 633,6	5 040,9	4 218,5
Social Fond		0,0	17,3	0,0	17,3
Årets resultat		235,2	428,5	670,3	805,1
S:a Eget kapital		4 314,6	4 079,4	5 711,2	5 040,9
<i>Avsättningar</i>					
Pensioner	22	392,6	342,6	463,5	416,0
Pensioner förtroendevalda politiker	22	29,4	30,5	1,8	1,2
Löneskatt	22	102,4	90,5	102,4	90,5
Uppskjuten skatt		0,0	0,0	728,1	587,7
Övriga avsättningar	22	35,4	0,0	152,8	117,5
<i>Skulder</i>					
Långfristiga lån	23,24	5 603,9	5 534,9	5 603,9	5 534,9
Långfristiga skulder	25	2,0	2,1	288,1	262,3
Långfristiga leasingskulder		16,7	11,8	457,8	492,0
Investeringsbidrag		85,9	101,1	85,9	101,1
Kortfristiga lån	26	2 145,0	2 400,0	2 145,0	2 400,0
Kortfristiga skulder	27	953,3	868,5	1 791,4	1 752,2
Kortfristig leasingskuld		8,2	7,6	47,6	46,8
S:a Skulder		8 815,0	8 926,0	10 419,7	10 589,3
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		13 689,4	13 469,0	17 579,5	16 843,1
Ställda panter och ansvarsförbindelser	28				
Soliditet		31,5%	30,3%	32,5%	29,9%

Kassaflödesanalys kommun/koncern

Kassaflödesanalys mnkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2018	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Den löpande verksamheten						
Årets resultat		127,2	235,2	428,5	670,3	805,1
Avskrivningar	3	102,4	104,3	91,6	548,3	636,3
Nettoreavinst materiella anläggningstillgångar	29	- 5,0	- 7,5	- 29,7	- 70,1	- 2,8
Nettoreavinst finansiella anläggningstillgångar	29	0,0	- 2,7	- 2,0	- 121,5	- 22,4
Utrangeringar		0,0	0,6	0,9	412,1	0,9
Omklassificering	15	0,0	6,0	0,3	6,1	2,1
Förändring kapitalbindning	30	0,0	22,8	138,0	- 124,1	249,3
Upplösning statlig infrastruktur		1,0	0,8	0,9	0,8	0,9
Förändring avsättningar inkl. löneskatt	22	27,0	60,8	51,9	235,7	83,9
Ej likviditetspåverkande poster SKFAB		0,0	0,0	0,0	- 10,9	0,0
Kassaflöde från verksamheten		252,6	420,3	680,4	1 546,7	1 753,3
Investeringar						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		- 331,9	- 216,3	- 227,4	- 1 573,3	- 1 349,2
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		0,0	10,7	0,5	10,7	0,5
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		0,0	- 4,8	- 4,7	- 13,8	- 13,5
Leasing		0,0	- 12,4	- 9,3	- 12,4	- 7,7
Försäljningar	31	10,0	10,9	32,9	320,7	124,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		- 321,9	- 211,9	- 208,0	- 1 268,1	- 1 245,9
Medelsbehov att finansiera		- 69,3	208,4	472,4	278,6	507,4
Finansiering						
Upplåning/Amortering	32	- 267,7	- 180,6	- 611,6	- 209,4	- 628,8
Förändring långfristig fordran mm		337,0	65,1	51,9	26,5	26,1
Likvida medel vid årets början		0,0	4,5	91,8	45,8	141,1
Likvida medel vid årets slut		0,0	97,4	4,5	141,5	45,8
Förändring av likvida medel		0,0	92,9	- 87,3	95,7	- 95,3

Noter

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 1 Verksamhetens intäkter (mnkr)				
Avgifter	240,9	221,6	1 739,1	1 476,6
Aktiverat arbete för egen räkning	0,0	0,0	37,5	34,1
Försäljningsmedel	72,1	61,1	72,1	61,1
Försäljning primär verksamhet	87,6	86,5	87,6	86,5
Hyror och arrenden	98,7	97,4	1 802,4	1 773,3
Driftbidrag	555,9	581,7	555,9	581,7
Övrigt	96,8	57,5	470,7	391,9
Summa intäkter	1 152,0	1 105,8	4 765,2	4 405,2
NOT 2 Verksamhetens kostnader (mnkr)				
Råvaror och handelsvaror	0,0	0,0	1 963,8	1 643,5
Personalkostnader	3 404,5	3 214,1	4 022,4	3 781,5
Lokaler, fastigheter och anläggningar	796,7	709,6	178,1	112,7
Datastöd, inv. och maskiner	181,9	176,9	181,9	176,9
Övr. material och tjänster	391,8	376,3	851,5	845,4
Köp av primär verksamhet	1 459,1	1 402,5	1 459,1	1 402,5
Bidrag, transfereringar	321,7	328,0	321,7	328,0
Summa kostnader	6 555,7	6 207,4	8 978,5	8 290,5
<i>Minoritetsandel</i>				
<i>Skatt</i>			187,7	68,0
<i>Summa Verksamhetens kostnader inkl skatt och minoritetsandel</i>			9 166,2	8 358,6

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 3 Avskrivningar och nedskrivningar (mnkr)				
Planenliga avskrivningar	93,5	83,3	582,2	559
Nedskrivningar	2,1	0,0	- 85,1	30,9
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	1,8	2,2	10,6	10,7
Avskrivning Leasingavtal	6,9	6,1	40,6	35,7
S:a Av- o nedskrivningar	104,3	91,6	548,3	636,3

NOT 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 5 508,0 mnkr och har ökat med 6,1% sedan 2017. Kommunkoncernens nettokostnad uppgår till 4 762 mnkr och har ökat med 5,3%.

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 5 Jämförelsestörande poster (mnkr)				
Nettoreavinster	10,2	31,5	70,1	4,9
Flyktingar ankomna 2015 barn 2016	1,9	2,7	1,9	2,7
Exploateringsresultat	63,9	10,4	63,9	10,4
Avsättning avfallsdeponi	- 35,3	0,0	- 35,3	0,0
Marksanering	- 14,0	0,0	- 14,0	0,0
Skattetillägg, reservation	0,0	- 9,3	0,0	- 9,3
S:a Jämförelsestörande poster	26,7	35,3	86,6	8,7

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 6 Skatteintäkter (mnkr)				
Allmän kommunalskatt	3 825,7	3 718,8	3 825,7	3 718,8
Skatteavräkning föregående år	- 13,8	4,9	- 13,8	4,9
Skatteavräkning innevarande år	- 5,8	- 19,2	- 5,8	- 19,2
S:a skatteintäkter	3 806,1	3 704,5	3 806,1	3 704,5

Skatteintäkterna har ökat med 2,7% sedan 2017.

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 7 Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)				
Inkomstutjämningsbidrag	1 082,6	1 040,8	1 082,6	1 040,8
Kommunal fastighet skatt	150,2	143,3	150,2	143,3
Tillf. statsbidrag för flyktingar	81,7	87,1	81,7	87,1
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag för LSS	219,2	221,6	219,2	221,6
Regleringsavgift	15,1	- 0,9	15,1	- 0,9
Byggbonus, Boverket	9,8	22,0	9,8	22,0
Generella bidrag från staten	1,9	1,7	1,9	1,7
Kostnadsutjämning	313,5	333,8	313,5	333,8
S:a Gen statsbidrag och utjämning	1 874,0	1 849,4	1 874,0	1 849,4

Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 1,3% sedan 2017.

NOT 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 2,3% sedan 2017.

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 9 Finansiella intäkter o kostnader (mnkr)				
<i>Finansiella intäkter</i>				
Utdelning	20,7	11,4	35,7	21,4
Försäljning finansiella tillgångar	0,0	0,0	118,8	27,5
Ränta övriga bolag inom SKFAB	191,2	190,3	0,0	0,0
Räntor mm	1,6	1,7	5,4	5,5
Låneramsavgift	52,0	52,7	0,0	0,0
S:a finansiella intäkter	265,5	256,1	159,9	54,4
<i>Finansiella kostnader</i>				
Räntor	170,3	167,6	204,3	200,7
Oreal värdeförändring	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteswap inkl. bolagen	16,0	7,9	0,0	0,0
Ränta pensionsskuld	15,0	11,1	15,0	11,1
Övrigt	1,1	1,7	1,1	1,7
S:a finansiella kostnader	202,4	188,3	220,4	213,5
S:a Finansiellt netto	63,1	67,8	- 60,5	- 159,1

NOT 10 Resultat utredning (mnkr)

	Kommun 2018	Kommun 2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	235,2	428,5
<i>Balanskravsjusteringar:</i>		
reducering av samtliga realisationsvinster	- 10,2	- 31,7
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	225,0	396,8
Användning av medel från social fond	6,2	5,4
Social fond upphör	11,2	
Avsättning Bostadsfond	- 9,8	- 13,0
Användning av Bostadsfond	13,0	15,0
Avsättning kompetensförsörjningsfond		- 100,0
Användning av medel från kompetensförsörjningsfond	1,5	0,0
Balanskravsresultat	247,1	304,2

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 11 Immateriella tillgångar (mnkr)				
Ingående bokfört värde	6,8	3,0	35,5	31,5
Årets inköp	4,8	4,7	13,8	13,5
Omklassificeringar	0,0	1,3	0,2	1,3
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivning/nedskrivning	- 1,8	- 2,2	- 10,6	- 10,7
Utgående bokfört värde	9,8	6,8	38,9	35,5

NOT 12 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Verksamhetsfastigheter	41,9	45,8	3 631,7	4 010,0
Fastigheter för affärsverksamhet	0,0	0,0	5 754,5	4 935,4
Publika fastigheter	1 135,0	1 046,2	1 135,0	1 046,2
Fastighet för annan verksamhet	27,3	28,5	27,3	28,2
Övriga fastigheter	0,0	0,0	478,6	484,7
Markreserv	72,0	77,9	72,0	77,9
Pågående nyanläggningar	91,5	85,4	1 316,1	1 382,9
S:a mark o byggnader	1 367,7	1 283,8	12 415,2	11 965,3

NOT 13 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Ingående bokfört värde	1 283,5	1 161,0	11 965,3	11 416,6
Periodens anskaffning	148,1	175,2	1 492,3	1 302,4
Omklassificering	- 6,0	- 0,3	- 268,9	- 301,2
Utrangering/Avyttring	- 0,1	- 0,9	- 518,7	- 91,1
Försäljning	- 7,4	- 30,6	- 7,7	- 30,5
Reavinst	7,2	29,8	7,2	22,6
Avskrivningar	- 57,6	- 50,7	- 341,5	- 321,8
Återföring nedskrivning	0,0	0,0	87,2	- 31,7
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	1 367,7	1 283,5	12 415,2	11 965,3

NOT 14 Maskiner, inventarier exkl leasing (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Ingående bokfört värde	167,5	150,0	2 969,8	2 862,1
Periodens anskaffningar	68,3	52,1	81,3	54,0
Omklassificeringar/övr.	0,0	- 1,5	262,8	297,8
Periodens avskrivningar	- 35,9	- 32,6	- 240,7	- 237,2
Periodens nedskrivningar	- 2,1	0,0	- 2,1	0,8
Periodens försäljningar	- 0,4	- 0,3	- 0,9	- 0,3
Periodens reavinst/förlust	0,3	- 0,2	0,3	- 0,1
Utrangeringar	- 0,5	0,0	- 21,4	- 7,3
Bokfört värde	197,2	167,5	3 049,1	2 969,8

NOT 15 Årets förändring av inventarier, fastigheter och anläggningar (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Ingående bokfört värde	1 451,0	1 311,0	14 935,1	14 278,7
Periodens anskaffningar	216,4	227,3	1 573,6	1 356,4
Omklassificering	- 6,0	- 1,8	- 6,1	- 3,4
Försäljningar/Utrangering	- 8,4	- 31,8	- 548,7	- 129,3
Reavinster	7,5	29,6	7,5	22,5
Avskrivningar/nedskrivningar	- 95,6	- 83,3	- 497,1	- 589,9
Utrangering				
Bokfört värde	1 564,9	1 451,0	15 464,3	14 935,1

NOT 16 Bidrag till statlig infrastruktur (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Trafikplats Almnäs E-20 Upplösning sker from 2013 i 25år.	17,0	17,9	17,0	17,9
Årets upplösning	- 0,8	- 0,9	- 0,8	- 0,9
Utgående balans Trafikplats Almnäs	16,2	17,0	16,2	17,0

NOT 17 Finansiella anläggningstillgångar (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
<i>Aktier, andelar, bostadsrätter</i>				
S:e kommuns Förvaltn AB	1 392,4	1 392,4	0,0	0,0
(antal 500 nom värde 100:-)				
Citlab i Södertälje AB	16,8	0,0	16,8	0,0
(antal 1 000 nom värde 50:-)				
Glasberga Fastighets AB	0,1	0,1	0,1	0,2
(antal 1 000 nom värde 100:-)				
Sthlm:s regions försäkring AB	8,2	8,2	8,2	8,2
(antal 81 799 nom värde 100:-)				
AB VårLjus	0,5	0,5	0,5	0,5
(antal 2 555 nom värde 200:-)				
Bostadsrätter	0,4	0,8	0,4	0,8
Andelar i Kommuninvest	82,6	79,7	82,6	79,7
S:a Aktier andelar bostadsrätter	1 501,0	1 481,7	108,6	89,4

Fordran Söderenergi AB	633,9	535,2	0,0	0,0
Långfr fordran Telge Koncern	9 312,7	9 490,2	0,0	0,0
<i>Summa långfristiga fordringar Telge koncernen</i>	<i>9 946,6</i>	<i>10 025,4</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Uppskjuten skattefordran SKFAB	0,0	0,0	31,8	0,0
Övrigt	28,9	29,8	40,2	118,1
S:a Långfristiga fordringar	9 975,5	10 055,2	40,2	118,1
S:a Finansiella anläggningstillgångar	11 476,5	11 536,9	148,8	207,5

NOT 18 Fakturafordringar (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Totalt fakturerat	488,9	488,7		
Fakturafordringar	46,8	44,6	256,7	275,5
Därav förfallna	14,1	18,2		

Nedskrivna kundfordringar i kommunen har belastat resultatet med 6,1 mnkr.

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 19 Övriga fordringar (mnkr)				
<i>Stats- och landstingsbidragsfordr.</i>				
AMS	0,0	0,2	0,0	0,2
Särskilda statsbidrag	10,0	12,4	10,0	12,4
Periodiserade kommunalskatteinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-bidragsfordringar	0,1	7,3	0,1	7,3
S:a Stats- och landstingsbidragsfordringar	10,1	19,9	10,1	19,9
<i>Övriga kortfristiga fordringar</i>				
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	208,6	231,5	524,2	484,6
Mervärdeskatt	37,8	45,5	37,8	45,5
Övriga kortfristiga fordringar	0,0	0,0	78,2	57,9
S:a Övriga kortfristiga fordringar	246,4	277,0	640,2	588,0
S:a Övriga fordringar	256,5	296,9	650,3	607,9
NOT 20 Likvida medel (mnkr)				
Nordea (kreditlimit 600 mnkr)	97,2	4,2	97,2	4,2
Kassor	0,2	0,3	44,3	41,6
S:a Likvida medel	97,4	4,5	141,5	45,8
NOT 21 Summa Eget kapital (mnkr)				
Ingående Eget kapital	4 079,4	3 650,9	5 040,9	4 235,8
<i>varav social fond</i>	17,3	23,5	17,3	23,5
varav kompetensförsörjningsfond	100,0	0,0	100,0	0,0
Periodens resultat	235,2	428,5	670,3	805,1
S:a Eget kapital	4 314,6	4 079,4	5 711,2	5 040,9
<i>varav:</i>				
Anläggningskapital	6 824,0	6 917,7	7 613,9	8 114,7
Rörelsekapital	- 2 509,4	- 2 838,2	- 1 902,7	- 3 073,8

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
NOT 22 Avsättningar (mnkr)				
Aktualiseringsgrad för kommunen är 98 %				
Ingående Pensionsavsättning	342,6	306,9	385,8	350,8
Pensionsutbetalningar	- 11,2	- 10,5	- 11,2	- 10,5
Nyintjänad pension	50,5	37,2	50,5	36,5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	11,0	8,2	11,0	8,2
Övrigt/förändring	- 0,3	0,8	- 0,3	0,8
S:a avsatta pensioner	392,6	342,6	435,8	385,8
Pensionsavsättning, förtroendevalda politiker	30,5	24,4	31,3	25,7
Förändring	- 1,1	6,1	- 1,9	5,6
S:a avsättning, förtroendevalda	29,4	30,5	29,4	31,3
Ingående löneskattskuld (kommunen)	90,5	80,4	90,5	80,4
Årets löneskattförändring (kommunen)	11,9	10,1	11,9	10,1
S:a avsatt löneskatt	102,4	90,5	102,4	90,5
S:a avsatta pensioner o löneskatt	524,4	463,6	567,6	507,6
<i>Avsättningar skatt</i>				
Ingående avsättning för skatt	0,0	0,0	587,8	554,6
Årets avsättning skatt	0,0	0,0	140,3	33,2
S:a avsatt skatt	0,0	0,0	728,1	587,8
Övriga avsättningar Avfallshantering, Deponi	35,4	0,0	35,4	0,0
Ingående övriga avsättningar	0,0	0,0	117,5	117,5
Efterbehandlingskostnader Telge återvinning (förändring)	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a övriga avsättningar	35,4	0,0	152,9	117,5
Summa Avsättningar	559,8	463,6	1 448,6	1 212,9
NOT 23 Långfristiga lån (mnkr)				
Reverslån	724,9	577,8	724,9	577,8
Obligationslån	2 289,6	2 389,5	2 289,6	2 389,5
Obligationslån med real ränta	1 504,0	1 475,1	1 504,0	1 475,1
Överkurs obligationslån	6,7	13,8	6,7	13,8
Lån i utländsk valuta	1 078,7	1 078,7	1 078,7	1 078,7
S:a Långfristiga lån	5 603,9	5 534,9	5 603,9	5 534,9
NOT 24 Marknadsvärde swappar				
Genomsnittlig ränta %	2,42	2,16	2,61	2,31
Genomsnittlig ränta exkl. derivat %	2,14	2,08	2,01	1,90
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,6	3,0	2,6	3,0
<i>Kapitalförfall, andel av skuld</i>				
0-1 år	47 %	38 %	47 %	38 %
1-3 år	24 %	32 %	24 %	32 %
3-5 år	10 %	12 %	10 %	12 %

Forts »

5-10 år	13 %	13 %	13 %	13 %
Över 10 år	6 %	6 %	6 %	6 %
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl. derivat			3,3	
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl. derivat			1,9	
Säkrad låneskuld, mnkr	6 426,2	5 973,0	6 426,2	5 973,0
Marknadsvärde derivat, mnkr	- 306,8	- 414,4	- 306,8	- 414,4
Räntekostnader, mnkr inkl. derivat	186,3	175,5	204,3	200,7

Kommunen använder derivat för att hantera ränterisken. Användningen av derivat har till 2018-12-31 ökat räntekostnaderna med 21,7 mnkr för kommunen och 49,2 mnkr för koncernen.

NOT 25 Långfristiga skulder (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Förskottsbelagd fondering VA SKFAB	0,0	0,0	131,1	0,0
Periodiserad intäkt anslutningsavgifter SKFAB	0,0	0,0	144,3	0,0
Diverse långfristiga skulder	2,0	2,1	12,7	262,3
S:a långfristiga skulder	2,0	2,1	288,1	262,3

NOT 26 Kortfristiga lån (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mnkr)				
Kortfristiga lån	2 045,0	2 400,0	2 045,0	2 400,0
Amortering tom 1 år framåt	100,0	0,0	100,0	0,0
S:a Kortfristiga lån	2 145,0	2 400,0	2 145,0	2 400,0

NOT 27 Kortfristiga skulder (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	245,3	201,3	753,2	659,2
Leverantörsfakturor	108,4	143,4	421,3	513,4
Prelskatt, arbetsgivaravgifter	170,6	161,2	0,0	0,0
Skattekonto hos Skatteverket	2,1	3,7	2,1	42,9
Skatteskuld staten	0,0	0,0	62,0	39,1
Retroaktiva löner	11,0	12,4	11,0	0,0
Semesterskuld (exkl. PO)	124,2	119,2	156,1	156,9
Ej kompenserad övertid (exkl. PO)	4,9	4,5	4,9	0,0
Upplupna pensioner	108,7	99,2	135,1	111,8
Upplupen löneskatt pensioner	26,4	24,1	0,0	32,5
Periodiserade räntekostnader	29,0	28,7	29,0	28,7
Statliga projektmedel	96,9	40,8	96,9	40,8
Periodiserad Flyktingschablon	24,6	28,1	24,6	28,1
Övrigt	1,2	2,0	95,2	98,8
S:a Kortfristiga skulder	953,3	868,6	1 791,4	1 752,2

NOT 28 Ställda panter och ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,0	0,0	0,8	0,8
Fastighetsinteckning Telge Fastigheter-koncern	0,0	0,0	138,6	185,6
Borgensförbindelse och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	822,8	860,7	822,8	860,7
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem	0,1	0,2	0,1	0,2
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	6,4	7,1	6,4	7,1
Förvaltningsuppdrag	3,2	3,2	3,2	3,2
Borgen för EFO checkräkningskredit, SÖE	0,0	0,0	0,0	2,6
Pensioner				
<i>Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997</i>				
Ingående balans	1 437,0	1 478,0	1 437,0	1 478,0
Pensionsutbetalningar	- 75,8	- 73,6	- 75,8	- 73,6
Ränte- och basbeloppsuppräknings	39,7	42,2	39,7	42,2
Aktualisering	- 2,2	- 2,5	- 2,2	- 2,5
Övrigt	- 6,1	- 7,1	- 6,1	- 7,1
Utgående beräknad avsättning	1 392,6	1 437,0	1 392,6	1 437,0
Ingående beräknad löneskatt	348,6	358,6	348,6	358,6
Årets förändring	- 10,7	- 10,0	- 10,7	- 10,0
Utgående beräknad löneskatt	337,9	348,6	337,9	348,6
Ansvarsförbindelse Södertörns brandförsvarsförbund (inkl. löneskatt)	27,7	29,4	27,7	29,4
Ansvarsförbindelse, förtroendevalda	13,9	16,3	13,9	16,3
<i>Årets förändring</i>	- 1,0	- 2,4	- 1,0	- 2,4
Utg. pensioner politiker inkl. löneskatt	12,9	13,9	12,9	13,9
Egen medelsförvaltning (sker via sidoordnad redovisning)	0,2	0,2	0,2	0,2
Leasingåtaganden				
Maskiner och inventarier				
Förfaller inom 1 år	8,3	7,6	47,4	46,7
Förfaller mellan 1-5 år	16,7	11,8	301,0	296,0
Förfaller senare	0,0	0,0	156,8	196,0
Summa leasingåtaganden	25,0	19,4	505,2	538,7
Hyror				
Förfaller inom 1 år	635,3	603,3		
Förfaller mellan 1-5 år	1 721,8	2 148,5		
Förfaller senare	10 473,4	6 820,5		
Summa åtaganden hyror	12 830,5	9 575,0		

NOT 29 Nettoresultat/förluster (mnr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Reavinst maskiner/inventarier	0,3	0,0	1,3	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	0,0	- 0,1	- 1,0	- 1,0
Reavinst fastigheter o övr.	7,2	29,8	94,8	22,5
Reaförlust fastigheter	0,0	0,0	- 25,0	- 18,7
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	2,7	2,0	121,5	22,4
Nettoresultat	10,2	31,7	191,6	25,2

NOT 30 Förändring kapitalbindning (mnr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Kommun Förändr	Koncern 2018	Koncern 2017	Kommun Förändr
Kortfristiga fordringar	303,3	341,5	38,2	907,8	883,4	- 24,4
Omklassificering IB	- 4,3	0,0	0,0	- 4,3	0,0	0,0
Förråd	1,0	0,9	- 0,1	140,8	104,9	- 35,9
Exploatering	195,4	91,0	- 104,4	195,4	91,0	- 104,4
Kortfristiga skulder	- 953,3	- 868,5	84,8	- 1 835,5	- 1 799,0	36,5
S:a kapitalbindning	- 457,9	- 435,1	22,8	- 595,8	- 719,7	- 124,1

NOT 31 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl. följande: finansiella AT 3,1 mnr, fastigheter 7,4 mnr och maskiner/inventarier 0,4 mnr. För koncernen: finansiella AT 152 mnr, fastigheter och maskiner 168,7 mnr.

NOT 32 Upplåning (mnr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Kommun Förändr	Koncern 2018	Koncern 2017	Kommun Förändr
Kortfristig leasing	8,2	7,6	0,6	47,4	46,8	0,6
Kortfristiga lån	2 145,0	2 400,0	- 255,0	2 145,0	2 400,0	- 255,0
Långfristiga lån	5 603,9	5 534,9	69,0	5 603,9	5 534,9	69,0
Långfristig leasingsskuld	16,7	11,8	4,9	457,8	492,0	- 34,2
Övriga långfristiga skulder	2,0	2,1	- 0,1	326,7	316,5	10,2
S:a upplåning	7 775,8	7 956,4	- 180,6	8 580,8	8 790,2	- 209,4

Borgen Kommuninvest

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 404 804 mkr och totala tillgångar till 406 326 mkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 776 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 740 mkr.

NOT 33 Jämförelsestörande finansiella poster (mnr)	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella reavinst	2,7	0,0	121,5	20,4
S:a jämförelsestörande poster	2,7	0,0	121,5	20,4

NOT 34 Större interna engagemang inom koncernen (mnr)

	Försäljning		Långa Lån netto		Borgen		Finansiella intäkter		Utdelning	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Mottagare	Givare	Givare	Mottagare
Södertälje Kommun	733		9 947		823		271			0
Telge AB		1		245		35			7	
AB Telge Bostäder		8		2 096		3			47	
Telge Fastigheter AB		651		4 176		0			98	
Södertälje Hamn AB		0		131		2			3	
Telge Hamn AB		0		151		0			4	
Tom Tits Experiment AB		12		3		0			0	
Telge Nät AB		12		1 374		0			33	
Telge Energi AB		6		3		46			2	
Telge Återvinning AB		1		-2		75			1	
KB Luna		24		491		0			12	
KB Maren		0		0		0			5	
Telge Hovsjö AB		2		377		0			9	
Telge Inköp AB		5		1		0			0	
Telge Brandalsund AB		0		-5		0			0	
Telge Tillväxt AB		10		-2		0			0	
Telge Almnäs		0		-105		0			0	
SKFAB		0		379		0			9	
Summa	733	733	9 947	9 313	823	161	271	230	0	0
Söderenergi (100%)				634		514			41	
Syva						147				
Summa	733	733	9 947	9 947	823	823	271	271	0	0

Revisorerna i Södertälje kommun

Till
Fullmäktige i Södertälje kommun

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och vi har som lekmannarevisorer granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att upprätta rättvisande räkenskaper och att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återrapportering till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har biträtt av Ernst & Young AB som varit vårt sakkunniga biträde.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens uppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning utgår från nedanstående delområden och har följande utfall (inom parentes framgår föregående års utfall):

• Finansiella mål	Bra	(Bra)
• Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	Ok	(Ok)
• Södertälje kommun som arbetsgivare	Bra	(Ok)

Kommunstyrelsens samlade bedömning för 2018 är att God Ekonomisk Hushållning uppnås. Bedömningen görs i förhållande till de mål som fullmäktige har fastställt. Såväl fullmäktiges resultatkrav som det lagstadgade balanskravet har klarats.

Ansvarsprövning

Vi har ansvarsprövat styrelser och nämnder utifrån de nio ansvarsprövningsgrunder som utgör god sed i kommunal verksamhet.

För tekniska nämnden har vår granskning visat på väsentliga internkontrollbrister vad gäller investeringar i parkeringshus (Pilen 2). Parkeringshuset har inte upphandlats i enlighet med lagen om offentlig upphandling. Vidare har kommunens egna krav på anlitande av Telge Inköp AB för upphandling frångåtts. Betalning för parkeringshuset har skett i förskott före leverans och utan nämndens godkännande. Hanteringen av betalningarna av förskotten har skett på ett tveksamt sätt och utan involvering av vare sig nämnd eller kontorschef. Den slutliga utgiften har blivit högre än den av nämnden initialt beslutade utgiften, som omfattade två parkeringshus. Den högre utgiften avser numera ett parkeringshus. Projektet har blivit väsentligt försenat. Nämnden är ansvarig för

den interna kontrollen och bedöms ha agerat passivt när bristerna blivit kända. Information i protokollen saknas. Mot bakgrund av de omfattande bristerna uppmanar vi nämnden att begära en utredning av hanteringen och också låta det göras en oberoende kostnadskontroll av utgifterna för parkeringshuset. Nämnden behöver säkerställa att den interna kontrollen stärks.

Revisorernas ställningstaganden

- Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2018 godkänns.
- Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.
- Vi riktar anmärkning mot Tekniska nämnden.

Södertälje den 11 april 2019

Christer Björk

Elisabet Komheden

Bo Backlund

Bo Fredriksson

Severios Halef

Sören Lekberg

Ester Rudolfsson Mattsson

Simon Simonsson

Jan Wattsgård

Jäv

Jan Wattsgård har inte deltagit i granskningen av Arbetslivsnämnden på grund av jäv.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas verksamhetsredogörelse och revisionsskrivelser med de sakkunnigas rapporter nr 1-10
Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna
Auktoriserade revisorernas revisionsberättelser i bolagen
Revisionsberättelse för Samordningsförbundet Södertälje

Ordlista

Anläggningstillgång

Anläggningstillgångar är tillgångar avsedda att stadigvarande brukas så som exempelvis mark, byggnader, maskiner och inventarier.

Avskrivning

Avskrivningar är kostnadsfördelning av en anskaffad tillgång under dess ekonomiska livslängd.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital i anläggnings- och omsättningstillgångar respektive hur kapitalet anskaffats, långfristiga och kortfristiga skulder samt eget kapital.

Derivatinstrument

Ett finansiellt instrument vars värde kan härledas från ett underliggande värdepapper. Exempel på derivatinstrument är valutaterminer, aktieoptioner, ränteterminer, ränteooptioner, elterminer, ränteswappar, caps, floors, collars etc.

Eget kapital

Det egna kapitalet består av tidigare års ackumulerade resultat tillsammans med årets resultat.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter är räntor och utdelningar, finansiella kostnader är räntekostnader på lånat kapital.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar hur verksamhet och investeringar finansierats samt hur detta påverkat likviditeten mellan åren.

Finansnetto

Utgör skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader.

Kommunbidrag

Det av kommunfullmäktige beslutade årliga bidrag till respektive nämnds verksamhet.

Komponentavskrivning

Uppdelning av en tillgång i olika delar beroende av olika nyttjandeperioder och därmed olika avskrivningstider.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder

Den del av de totala skulderna som avses betalas inom ett år.

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder

Den del av de totala skulderna där återbetalningstiden sträcker sig över en tidsperiod längre än ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Låneramsavgift

En avgift på låneramen som ett kommunalt bolag betalar för kommunens risktagande.

Nettokoncernskuld per invånare

Kommunens samtliga förpliktelser med avseende på långa och korta skulder, avsättningar, ansvarsförbindelser och borgensåtaganden med avdrag för placeringar och tillgångar i kassa/bank delat med antalet invånare i kommunen.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fordringar, exploatering och förråd.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader med resultat som påverkar eget kapital.

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Ränteswap

Ett derivatinstrument som används för att hantera ränterisk. Vanligen byter man rörliga räntebetalningar mot betalningar med fast ränta, eller tvärtom.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Det visar det kapital som behövs för att finansiera den löpande verksamheten.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Utgör summan av kommunalskatt, fastighetsavgift, inkomst- och kostnadsutjämning, LSS-utjämningen, regleringsposten och slutavräkningarna.

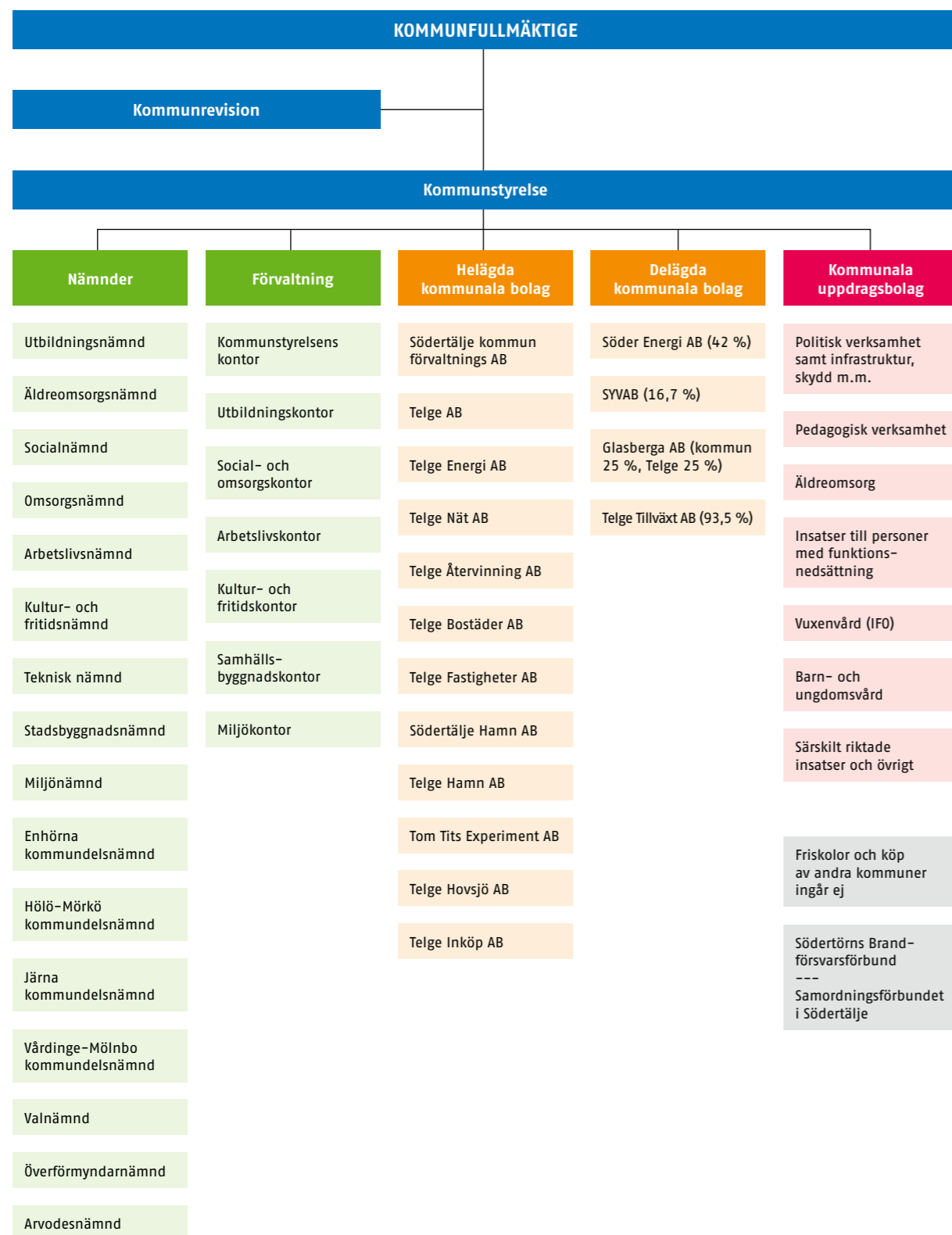
Soliditet

Soliditet är ett nyckeltal på finansiell styrka och visar hur stor del av de totala tillgångarna (den s.k. balansomslutningen) som har finansierats med eget kapital.

Verksamhetsberättelse

■ Det fjärde avsnittet är en bilaga till huvuddokumentet och beskriver verksamheterna mer utförligt. Här redovisas hur organisationen för kommunen och kommunkoncernen ser ut. I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av verksamheten, redovisning av det ekonomiska resultatet, nyckeltal, en sammanfattning av årets insatser och framtida utveckling.

Kommunkoncernens organisation

Kommunledning, politisk ledning, revision, överförmyndarnämnd och nämndövergripande förvaltning

Foto: Ellinor Collin

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Fullmäktige fattar enligt kommunallagen beslut i frågor som: mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder, styrelser och beredningar, val av revisorer och revisorsersättare, grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda, årsredovisning och ansvarsfrihet samt folkomröstning.

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument som på kommunfullmäktiges uppdrag ska granska den verksamhet som bedrivs i kommunen. Revisorer- nas uppgift är att närmare granska att den kommunala verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att räkenskaperna är rättvisande och styrelsens och nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om. Kommunstyrelsens särskilda ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet syftar till att säkerställa att den

kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med kommunens vision och strategiska mål som beslutats av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har även ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling samt för övergripande ekonomi- och personalfrågor. Som stöd i styrningen har kommunstyrelsen ett centralt kontor – kommunstyrelsens kontor.

Överförmyndarnämndens ansvar är att utöva tillsyn över ställföreträdarna, det vill säga gode män, förvaltare med mera.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal (mnkr)	2018	2017	2016
Nettokostnader totalt	504	479	427
Politisk ledning, revision och överförmyndarnämnd	67	75	70
Kommunledning	244	222	213
Nämndövergripande förvaltning	193	182	144

Nettokostnadsutvecklingen totalt blev 5,2 procent där arbetet med digitaliseringen och valet 2018 har del i utvecklingen. Samtidigt har nettokostnaden för överförmyndarverksamheten minskat med 15,6 procent under 2018.

Utbildning

Verksamhetsbeskrivning

Utbildningsverksamheten i Södertälje omfattar förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Vuxenutbildningen erbjuder studier i svenska för invandrare (SFI), grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning. De övergripande målen för kommunens utbildningsverksamhet är att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Genom det systematiska kvalitetsarbetet följs ett antal resultat upp.

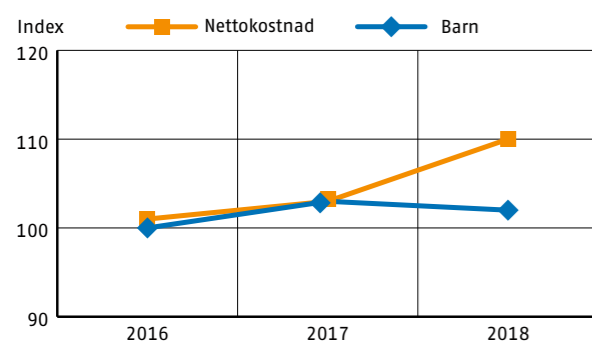
Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal (antal)	2018	2017	2016
Nettokostnader (mkr)	2 474	2 359	2 280
Förskola	5 231	5 242	5 109
Skolbarnsomsorg (SBO)	4 532	4 583	4 501
Grundskola	11 914	11 714	11 491
Gymnasieskola	3 627	3 646	3 615
Grund- och gymnasiesärskola	204	217	227
Genomsnitt inskrivning SFI	1 290	1 328	1 373
<i>Servicegrad</i>			
Förskola 1–5 år	88 %	86 %	84 %
SBO 6–9 år	76 %	77 %	74 %
SBO 10–12 år	24 %	26 %	27 %

Boende barn/elever per 15 okt, SCB

Förskolan

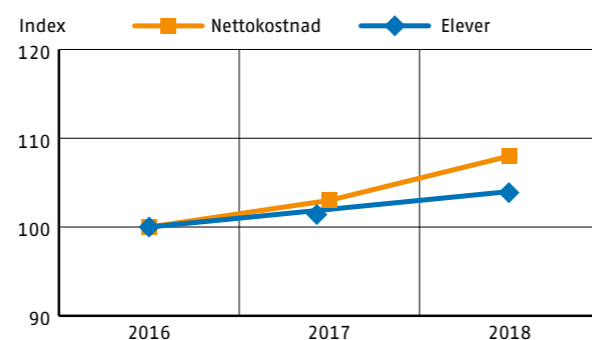
Nettokostnaden har ökat 2016–2018 medan barnantalet är i princip oförändrat mellan 2017 och 2018. Den största anledningen till ökade nettokostnader är att personalkostnaderna har ökat. Det förklaras delvis av ökade statsbidrag jämfört med tidigare år. De externa intäkterna har ökat. Verksamheten har haft fler barn än tidigare år utanför egen regi, och det har lett till ökade kostnader för köp av verksamhet. Även hyreskostnaderna har ökat, vilket beror på nya förskolor som öppnat under året.

Grundskolan

Under 2016–2018 har nettokostnaden och antalet elever ökat. En anledning är att hyreskostnaderna har ökat på grund av nybyggnad och utbyggnad av skolor. Även personalkostnaderna har ökat. Det är en följd av den årliga löneutvecklingen men även av löneglidning vid nyrekrytering.

Elevutvecklingen har inte ökat i samma omfattning som nettokostnaderna. Andelen elever i de fristående skolorna ökar, vilket beror på etableringen av Internationella Engelska Skolan. Därmed har kostnaden för köp av verksamhet ökat under perioden. De externa intäkterna i form av statsbidrag har ökat. Förvaltningen har haft stort fokus på att söka olika former av statsbidrag.

Gymnasieskolan

För 2016–2018 är antalet gymnasieelever fortsatt stabilt inom kommunen samtidigt som fler elever väljer friskolor eller skolor i andra kommuner. Den största anledningen till ökade nettokostnader är främst att statsbidraget för asyl från Migrationsverket har minskat. Personalkostnaden har minskat då ett par gymnasieskolor gjort anpassningar till det sjunkande elevantalet. Det är en fortsatt ökning av kostnaden för köp av verksamhet, vilket beror på att allt fler elever från Södertälje kommun väljer att gå i fristående gymnasieskolor eller gymnasieskolor i andra kommuner.

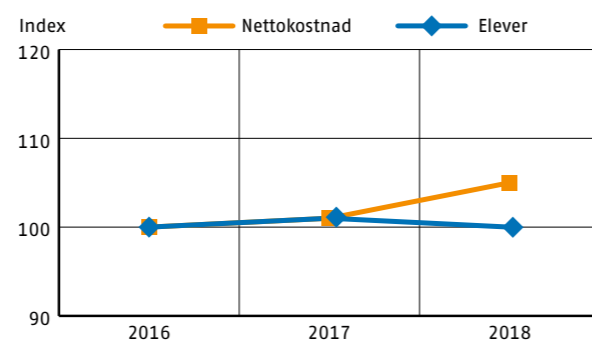

Foto: Scandinav

Väsentliga händelser under året

Under 2018 har Södertäljes kommunala grundskolor ökat meritvärdet samt behörigheten till gymnasieskolan. Södertälje går därmed emot den nationella trenden där behörigheten till nationella program sjunker. Den systematiska mål- och resultatstyrningen är en av de framgångsfaktorer som bidrar till de förbättrade resultaten.

Under året har kommunen inlett ett omfattande arbete för att stärka attraktiviteten gentemot pedagoger och skolledare. Insatsen kallas för Framsteg – strategier för en attraktiv skolkommun.

För första gången på flera decennier invigs en ny skola i ett nytt område i Södertälje. Under året har Viksbergsskolan och Viksbergs förskola invigts. Skolans arbete ska präglas av rörelse, aktivitet samt ha ett tydligt hållbarhetsperspektiv. Skolan är en miljöcertifierad byggnad som värms upp genom bergvärme med solceller på taket.

Verksamhetens måluppfyllelse

Fullmäktige har uttryckt att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer. Urvalet baseras på utbildningsnämndens kommunövergripande plan för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling upp utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden språkutveckling, lek och samspel, matematik samt naturvetenskap och teknik.

Andel som uppnått mål inom kunskapsområdet (%)	2018	2017	2016
Språkutveckling	88	88	90
Lek och samspel	92	92	94
Naturvetenskap och teknik	91	90	92
Matematik	90	90	91

Resultaten har förbättrats inom tre av fyra prioriterade kunskapsområden. Det visar på att Södertälje kommuns förskolor erbjuder en verksamhet som utgår från läroplanens intentioner. Under året har Södertälje för första gången gemensamt och systematiskt följt upp pojkars och flickors resultat i journalerna. Precis som inom grundskolan kan man se att flickor har högre måluppfyllelse än pojkar, vilket måste analyseras inom varje del i organisationen. Ur ett likvärdighetsperspektiv där både pojkar och flickor ska ges samma möjlighet till framtida skolframgång är ett målmedvetet arbete inom lek och samspel en förutsättning för att jämna ut dessa skillnader.

Grundskolan

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor	2018	2017	2016
Alla	221	218	218
Flickor	237	227	228
Pojkar	206	208	209

För grundskolan har meritvärdet ökat jämfört med tidigare år och är en del av de senaste årens positiva trend. Dock syns en ökad skillnad mellan pojkars och flickors meritvärden. Ett fortsatt förbättrings- och utvecklingsarbete kring detta kommer att vara centralt för att öka likvärdigheten för alla elever.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

Andel behöriga för högskoleförberedande program (%)	2018	2017	2016
Alla	84	79	79
Flickor	88	82	80
Pojkar	80	77	79

Den genomsnittliga behörigheten till högskoleförberedande gymnasieprogram har ökat jämfört med förra året. Såväl pojkars som flickors behörighet har ökat.

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har det senaste året ökat för både pojkar och flickor.

Resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

Gymnasieskolan

Andel med högskolebehörighet (%)	2018	2017
Högskoleförberedande program	66	70
Examen från yrkesprogram	86	70
-varav avgått med högskolebehörighet	30	48

Under året har andelen elever som lyckats få examen från högskoleförberedande program minskat medan den ökat inom yrkesprogram. Den främsta orsaken till den minskade andelen med examen från högskoleförberedande program är att de inte klarar kraven i svenska.

Betygspoäng (genomsnitt)	2018	2017
Högskoleförberedande program	14,56	14,50
Yrkesprogram	12,28	12,54

Under året har jämförelsetalen inom de högskoleförberedande programmen ökat. Inom yrkesprogrammen har de minskat

Framtid och förväntad utveckling

Arbetet ska även framöver fokusera på att stärka kvaliteten i undervisningen för att förbättra barns och elevers måluppfyllelse ytterligare. Årets resultat för måluppfyllelsen har ökat jämfört med föregående år men skillnaderna mellan enheterna är fortfarande stora vad gäller måluppfyllelse. Det beror både på att kvaliteten varierar mellan enheterna samt faktorer som ligger utanför det som förskolan och skolan kan påverka. Det kan handla om föräldrars utbildningsnivå, andel nyanlända, boendesegregation och arbetslöshet.

Den utbyggnad som kommunen planerar för med 20 000 nya bostäder fram till 2036 innebär också att antalet barn i förskolor och elever i grundskolan och gymnasieskolan kommer att öka. Insatser behöver göras för att bygga och dimensionera förskole- och skollokaler för att möta den demografiska utvecklingen. I planeringen av utbyggnaden behöver hänsyn tas till att minska segregationen och undvika skolsegregation. Genom att placera fler skolor centralt kan elever från många olika områden mötas.

De närmaste fyra åren beräknas bristen på lärare i riket vara nästan 80 000 lärare. Även i Stockholms län kommer lärarbristen på sikt att bli bekymmersam då stora delar av länet expanderar och utökas på ett bredare plan. Här är det nödvändigt med samarbete mellan stat och kommun och se till att kommunerna har tillräckligt med resurser.

Foto: Pontus Orre

Under 2019 påbörjas en omfattande ombyggnad av före detta Mariekällskolan för att senare inrymma såväl förskola som grundskola.

Gymnasieskolan har en utmaning då allt fler elever väljer att gå i fristående skolor eller i andra kommuner. Södertälje kommer att arbeta med att öka antalet sökande till de kommunala gymnasieskolorna.

Från och med 2019 kommer vuxenutbildningen att flyttas från arbetslivsnämnden för att ingå i utbildningsnämndens ansvarsområde.

En annan nyhet inför 2019 är den reviderade läroplanen för förskolan som träder i kraft 1 juli 2019. Även om intentioner och mål är samma som i den ursprungliga från 1998 så har text och disposition ändrats mot gällande lagstiftning.

Arbete och försörjning

Verksamhetsbeskrivning

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och påverkas därför i hög grad av yttre faktorer i samhället såsom läget på arbetsmarknaden och villkoren för övriga socialförsäkringssystem. Södertäljebor som inte kan försörja sig och sin familj kan ansöka om ekonomiskt bistånd från kommunen. Ekonomiskt bistånd är ett tillfälligt stöd för personer som har ekonomiska problem som inte går att lösa på något annat sätt. Ekonomiskt bistånd kallas också för försörjningsstöd.

Samtidigt som personen mottar ekonomiskt stöd får personen stöd i att förändra sin ekonomiska situation och bli självförsörjande. Inom kommunala arbetsmarknadsinsatser finns möjlighet för försörjningsstödstagare att få hjälp med arbetsträning, coachning och stöd i processen att söka jobb. Inom ramarna för det kommunala arbetsmarknadsarbetet finns projektet MAP2020 som är ett metodutvecklingsprojekt och som delvis finansieras av Europeiska socialfonden (ESF). Projektets uppdrag är att utarbeta nya metoder för att matcha personer som under lång tid har stått långt från arbetsmarknaden mot arbetsgivare.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Nettokostnad totalt (mnkr):			
Ekonomiskt bistånd	237	283	285
Arbetsmarknad	53	37	51
Antal invånare som fått försörjningsstöd	4 145	4 518	5 271
Andel av befolkningen som någon gång under året uppburit försörjningsstöd	4,3%	4,7%	5,6%
Antal deltagare i kommunala arbetsmarknadsinsatser	1 075	1 193	1 294

I snitt passerar 1 575 deltagare per år genom de kommunala arbetsmarknadsinsatserna som är dimensionerade för 700 inskrivna per månad.

Inom försörjningsstöd har nettokostnaderna, det vill säga kommunens kostnad för att bedriva verksamheten, minskat med 16 procent jämfört med 2017. Det beror på lägre utbetalt bistånd och minskade personalkostnader. Färre Södertäljebor har behov av ekonomiskt bistånd vilket möjliggjort att verksamheten minskat antal medarbetare med bibehållen kvalitet. Nettokostnadsminskningen har även sin förklaring i en ny verksamhetsindelning från i år, vilket innebär att kostnader för antivåldcenter och sociala boendeenheter ingår under verksamhet vuxenvård med 26

mnkr. Försörjningsstöd redovisar ett positivt resultat med 18,4 mnkr.

Nettokostnaden för arbetsmarknadsverksamheten har ökat med totalt sett med 13,4 mnkr under 2018. Ökningen beror främst på att projektet MAP2020 som tidigare år haft stora intäkter från Europeiska socialfonden med gynnsam ersättningschablon vilket för 2017 gav en nettokostnadsminskning om ca 13 mnkr. Om jämförelse görs med 2016 har en ökning av nettokostnaden skett med 2,7 mnkr. Kommunen har köpt tjänster av det kommunala bolaget Telge Tillväxt till ett värde av 8,4 mnkr. Vidare har kostnaderna för flyktmottagande minskat med drygt 24 mnkr.

Väsentliga händelser under året

Ökad kvalitet i myndighetsutförandet

Genom systematiskt arbete med kunskap och struktur för att höja rätts säkerheten i alla beslut har försörjningsstöd minskat utbetalt bistånd ytterligare under året. En genomförd enkätundersökning visar att klienter är nöjda med hur man får tag på sin handläggare och hur möten genomförs, både i att förklara förväntningar och hur bemötandet uppfattas.

Arbetsmarknad

Studiestartsstödet och extratjänster är statliga satsningar som påverkade området under 2018. Det förstnämnda är ett bidrag som vissa arbetslösa kan få under en kortare tid för att läsa in en gymnasieutbildning och öka chanserna till jobb. Extratjänster är en subventionerad anställning där arbetsgivare kan få upp till 100 procents ersättning för personal som anställs från målgruppen långtidsarbetslösa och nyanlända. Under året har 120 personer haft extratjänst som insats.

Det läns gemensamma rehabiliteringsprojektet MIA (Mobilisering Inför Arbete) drivs av sex samordningsförbund i Stockholms län och är delfinansierat av ESF. Projektets målgrupp är personer som har haft försörjningsstöd under lång tid och har ett långvarigt rehabiliteringsbehov. Projektet är långsiktigt och möjliggör samordnade insatser till målgruppen att komma ut i arbete, studier eller ordinarie arbetsmarknadsinriktade program och insatser.

Verksamhetens målluppfyllelse

Medborgarna har goda livsvillkor

Verksamheten har en god målluppfyllelse. Färre personer har fått försörjningsstöd under året än under tidigare år. Antal personer i hushåll inklusive barn som någon gång under året har fått försörjningsstöd har minskat med 373 jämfört med 2017. Under året har det i snitt varit 197 färre barn jämfört med föregående år. Av alla södertäljebor lever 4,3 procent i en familj som fått försörjningsstöd under året,

Foto: Pontus Orre

vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med 2017. Det har varit färre nya hushåll som har haft behov av försörjningsstöd under året jämfört med tidigare år. Nära sjuttio färre nya ärenden aktualiserades under 2018 jämfört med året innan. I jämförelse med andra kommuner så har en stor andel av de som erhållit försörjningsstöd haft det hela året. Många personer med försörjningsstöd är sjukskrivna och står långt ifrån arbetsmarknaden. Denna grupp har inte minskat men antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd har blivit färre under året.

Deltagare som börjat arbeta eller studera efter avslutad insats inom kommunala arbetsmarknadsinsatser (126 st.) och från projektet MAP2020 (36 st.) uppgår till 162 personer av totalt 449 avslutade, vilket motsvarar 35 procent av totalt antal avslutade personer. I det kommunala bolaget Telge Tillväxt uppgår antalet personer som börjat studera eller arbeta till 78 personer av totalt 113 avslutade. Sammantaget är detta 240 personer. 2017 var motsvarande siffra 289 personer (31 %).

Framtid och förväntad utveckling

I Södertälje kommun finns fortsatt många medborgare som står utanför arbetsmarknaden och egen försörjning. Detta mönster består, oavsett låg- eller högkonjunktur. Majoriteten av de som behöver stöd från kommunen att komma ut

på arbetsmarknaden är lågutbildade, långtidsarbetslösa och har behov av språkstöd. Som ett resultat av att arbetslivsnämnden lagts ner från 2019 kommer arbetsmarknadsnämnden tillhöra socialnämnden. Det kommer att ge en gemensam grund i uppdraget arbete och försörjning genom bättre samverkan mellan försörjningsstöd och arbetsmarknadsnämnden. Det ska innebära tydligare arbetsmarknadsfokus och en snabbare process där målet ska vara att fler kommer ut i egen försörjning. Det råder oklarhet kring hur Arbetsförmedlingens uppdrag och utformning kommer att se ut vilket kommer att påverka kommunens arbetsmarknadsarbete.

Ett arbete har pågått under 2018 för att digitalisera delar av handlägningsprocessen, vilket kommer att skapa mer tid för socialt arbete och öka det motiverande stödet till klienter för att nå självförsörjning.

Det är betydelsefullt att tilliten till vårt samhällssystem inte urholkas och för att säkerställa att kommunens resurser enbart går till de som är i behov av stöd och insatser, kommer därför arbetet med att stävja fusk och bedrägerier även vara ett fokusområde framöver, vilket innebär fortsatt arbete med att höja kvaliteten i myndighetsutövandet, där rätts säkerheten står i centrum. Det blir även viktigt att utöka samverkan med andra huvudmän.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Området individ och familjeomsorg (IFO) består av barn och ungdomsvård, vuxenvård och övrigt IFO. Verksamheten barn och ungdom tillhandahåller stöd och hjälp till barn, ungdomar och familjer. Verksamheten vuxenvård missbruk erbjuder stöd, behandling och boendeinsatser till personer som behöver hjälp för sitt missbruk av alkohol, droger eller spel. Under vuxenvård ingår även socialjour, antivåldcenter och sociala boendeenheter. I övrigt IFO ingår skuldrådgivning, familjerådgivning och familjerätt.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Nettokostnad totalt (mnkr)	379	321	321
Barn och ungdomsvård	257	242	242
Vuxenvård	107	64	66
Övrigt IFO	15	15	13
Antal placerade barn/ ungdomar totalt	228	207	233
Antal barn familje-/jourhem	208	190	204
Antal barn institution	20	17	29
Antal vård dygn totalt	83 783	78 573	80 554
Vård dygn familje-/jourhem	71 337	66 981	67 854
Vård dygn institution	12 446	11 592	12 700
Vuxenvård missbruk			
Antal placerade i familjehem/ institution	22	15	17
Antal vård dygn	4 778	3 836	4 003

Med anledning av en förändrad verksamhetsindelning redovisas antivåldcenter och sociala boendeenheter, som tidigare ingick under ekonomiskt bistånd, numera under vuxenvård. Det har till stor del påverkat att nettokostnaderna, det vill säga kommunens kostnad för att bedriva verksamheten, ökat med 43 mnkr. Vidare har även behovet att placera i extern regi ökat jämfört med föregående år. Allt färre personer har enbart ett alkoholberoende. Många nya sökande har ett blandmissbruk, med både alkohol och droger, och missbruket är många gånger en följd av andra sociala svårigheter. Det medför därför en mer komplex problematik och ett ökat vårdbehov. Missbruksvården redovisar ett negativt resultat med 8 mnkr.

Barn och ungdom redovisar ett underskott med 14,8 mnkr då behovet att placera barn fortfarande är stort och kostnaderna är högre än budgeterat 2018. Verksamhetens nettokostnader har ökat med sju procent. Satsningar har gjorts under året vilket har ökat personalkostnaderna med 13 mnkr jämfört med föregående år. Även kostnader för köp av familjehem, jourhem och institutionsvård i extern regi

har ökat med 18 procent (13 mnkr). Det beror på ett ökat inflöde och ökat vårdbehov.

Väsentliga händelser under året

Personalomsättningen har minskat

Personalomsättningen inom barn och ungdom har sjunkit från cirka 20 procent under 2017 till 15,9 procent under 2018, vilket är positivt för att bibehålla stabilitet och kvalitet i organisationen. Verksamheten har arbetat utifrån ett hållbart nära ledarskap. Ett nytt traineeprogram för socio-nomer har introducerats. Det består av två delar: verksamhetsförlagd praktik och anställning utifrån ett studentmedarbetaravtal. Syftet är att skapa långsiktiga anställningar genom en grundläggande introduktion. Även utvecklingen av introduktionen och utbildningsplanerna har fortsatt, och man har haft fokus på förbättrad intern samverkan genom gemensamma aktiviteter.

Särskilda satsningar

Barn och ungdom har under året satsat ytterligare på trygghetsskapande och förebyggande aktiviteter, framför allt gentemot ungdomar i kommunens olika stadsdelar och i centrum. Verksamheten har stärkt samarbetet med polis och arbetat för att fånga upp barn och unga i riskzonen. Även det förebyggande arbetet kring barn som upplever våld i nära relationer har utökats. Allt förebyggande arbete ska på sikt minska behovet att placera barn och ungdomar och därmed minska kostnaderna.

Förändrat behandlingsutbud

Målgruppen inom missbruksvården har förändrats genom att fler personer har ett blandmissbruk och missbruket är ofta en följd av andra sociala svårigheter. Utvecklingen är densamma i stort sett i hela landet. Under året har kommunens boenden i egen regi anpassats för att möta de nya behov som detta innebär. Även öppenvårdens behandlingsutbud har utökats med boendestöd och individuellt motiverande samtal. Sedan 1 januari 2018 har kommunen ansvar att erbjuda behandling för spelmissbruk och ett behandlingsprogram har utvecklats.

Verksamhetens måluppfyllelse

Medborgare i behov av stöd ska uppleva delaktighet och kvalitet i insatserna.

Barn- och ungdom samt vuxenvård missbruk har deltagit i SKL:s brukarundersökning för IFO som genomfördes i oktober 2018. Verksamheten för barn och ungdom satsade inför brukarundersökningen på att få deltagandet i undersökningen att öka, vilket man lyckades med. Av de svarande upplevde 100 procent att socialsekreteraren frågat efter deras synpunkter och 66 procent att de kunnat påverka vilken typ av hjälp de fått. För att öka måluppfyllelsen ytterligare och sträva mot att förbättra delaktigheten ska bättre sam-

Foto: Scandinav

arbetsstrukturer utvecklas tillsammans med regionen och det underlättas genom en omfattande handlingsplan som är framtagen enligt en regional överenskommelse. Ett konkret område som är en viktig del i arbetet kring delaktighet och kvalitet är samordnad individuell plan (SIP). Målsättningen ska vara att alla brukare som vill ha en SIP ska få det och här blir samordning mellan huvudmän av största vikt. Förhoppningen är att personalomsättningen är lägre framöver, vilket också påverkar arbetet med SIP. Många nya medarbetare i kombination med att arbetet är tidskrävande gör att man inte når upp till målsättningen.

Framtid och förväntad utveckling

Att utöka det långsiktiga förebyggande arbetet är avgörande för framtiden, och barn och ungdom kommer under 2019 se över möjligheten att starta ytterligare en familjecentral. Genom att identifiera social problematik i ett tidigt skede kan insatser sättas in tidigare. Miljön i hemmet är en av de viktigaste faktorerna som påverkar barn och ungas hälsa.

Utmaningarna för barn och ungdom är de ökade volymerna av anmälningar och komplexa vårdbehov, vilket ställer allt högre krav på fungerande rutiner, kompetensförsörjning samt styrning och ledning. För att upprätthålla kvalitet och rättssäkerhet behöver ett systematiskt och välfungerande kvalitetsarbete samt en starkt och långsiktigt medarbetarfokus upprätthållas.

Inom missbruksvården fortsätter arbetet med att förändra verksamheten utifrån att målgrupperna förändrats. I och med att det från och med 1 januari 2018 åligger kommunen att erbjuda behandling även för spelmissbruk eller beroende är detta ett område där verksamheten behöver nå fler och följa utvecklingen vidare. Även samverkan med Beroendecentrum kring målgruppen behöver intensifieras.

Arbetsträningen med IPS-metodik (Individual Placement and Support) har under 2018 drivits som projekt inom missbruksverksamheten. Det kommer från 2019 att ingå och utvecklas i den ordinarie verksamheten. Arbetsrehabilitering fyller en viktig roll som komplement till en missbruksbehandling. Metodiken är framgångsrik och innebär att klienten får stöd att hitta, skaffa och behålla ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Resultatet av flera översyner och nya lagförslag kommer att presenteras framöver. En översyn av socialtjänstlagen, implementering av FN:s barnkonvention i svensk lag och kostnadsutjämningsutredningen är några som kommer att påverka nämndens arbete framöver. Innan beslut fattas eller resultat presenteras är det svårt att beräkna konsekvenser för kommunens verksamheter.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsbeskrivning

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning har verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), enligt socialförsäkringsbalken (SFB) samt för personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL) med undantag av insatser till personer med demensdiagnos. Det ingår även socialpsykiatri och den kommunala hälso- och sjukvården i kommunens egen verksamheter. Verksamheten erbjuder kommuninvånare med funktionsnedsättning insatser efter behov och lagstiftning så att de förbättrar sina förutsättningar för att leva ett självständigt liv. Fokus ligger på dialog, delaktighet och inflytande.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Nettokostnader totalt mnkr	810	805	809
Funktionshinderområdet	718	718	722
Socialpsykiatri	92	86	87
Funktionshinderområdet, mnkr			
Bostad med särskild service antal vuxna	397	401	397
-varav extern regi	237	237	239
Totalt antal personer i daglig verksamhet	540	495	522
-varav extern regi	218	215	222
Antal personer med personlig assistans	241	244	243
Hemtjänst utförda timmar	25 209	28 951	42 680
Socialpsykiatri			
Antal vård dygn boenden*	21 174	21 616	25 033
-varav extern regi	6 080	4 936	5 897

* I årets sammanställning innehåller summorna totalt antal vård dygn i såväl intern som extern regi

Verksamhetens totala nettokostnader är i stort sett oförändrade.

Jämfört med 2017 ökade kostnaderna för köp av primärverksamhet med 11 mnkr till följd av ökat antal brukare, främst inom daglig verksamhet. Behovet av insatser inom personlig assistans, korttidshem/korttidstillsyn och bostad med särskild service enligt LSS minskade däremot under året och till följd av detta minskade andra kostnader med 10 mnkr.

Årets resultat för funktionshinderområdet är ett överskott om 24 mnkr jämfört med budget, varav verksamheter inom LSS redovisar ett överskott om 19 mnkr och verksamheter inom SoL redovisar ett överskott om 5 mnkr. Årets överskott beror på att medel avsatta för oförutsedda händelser och satsningar inte behövde användas samt effektiviseringsarbete inom både myndighetsutövningen och utförarverksamheten.

Verksamheten socialpsykiatri hade behov att köpa flera externa placeringar än budgeterat och det ledde till ett underskott om 4,5 mnkr jämfört med budget.

Väsentliga händelser under året

Brukarens behov av boendeform ses regelbundet över för att öka möjligheten till rörlighet mellan dem olika boendeinsatserna. Under 2018 har ett nytt LSS-boende på Porslinsvägen färdigställts.

Projektet Hållbar omsorg genomfördes och slutredovisades under året. Projektet hade som syfte att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Frågor som hanterades är hur nämnden säkerställer tillförlitlig verksamhetsdata, att rätt beslut fattas, att ett ändamålsenligt utbud av insatser finns och att en kostnadseffektiv verksamhet bedrivs. Förutsättningarna för en effektiv styrning har förbättrats genom kvalitetssäkrad statistik och strukturerad uppföljning av verksamheten. Det ekonomiska resultatet visar att nettokostnaderna inom funktionshinderområdet har minskat.

Socialpsykiatri har under året arbetat med IPS-modellen som rekommenderas av Socialstyrelsen. Modellen är framgångsrik för brukare som vill arbeta eller studera och den innebär ett varaktigt stöd för att välja, skaffa och behålla arbete eller studier. Under 2018 har 37 personer fått ett lönearbete jämfört med 29 personer under samma period föregående år.

Verksamhetens målluppfyllelse

Verksamheterna fokuserade under året på att öka brukarens delaktighet och självständighet. Brukaren ges möjlighet till alternativ kommunikation genom bilder, sociala berättelser och genom att använda digitala hjälpmedel. Även brukarens delaktighet i framtagandet av sin genomförandeplan var i fokus. Dokumentationen förbättrades och följer brukarens väg mot de utsatta målen.

Indikatorerna för kommunfullmäktiges mål att medborgarna har inflytande och är delaktiga ligger relativt lika i Södertälje kommun jämfört med övriga kommuner. Resultatet inom servicebostad enligt LSS är tillfredsställande men resultatet inom gruppboende enligt LSS, boendestöd och daglig verksamhet behöver förbättras.

I samarbete med Ersta Sköndal högskola har Södertälje en doktorand som bedriver forskning om brukarinflytande.

Metoder för delaktighet och inflytande behöver utvecklas ytterligare så att brukarna i högre grad kan påverka sin vardag. Som ett led i detta har kommunens verksamheter köpt in olika tekniska hjälpmedel genom medel för välfärdsteknik.

Kommunfullmäktiges mål att medborgarna har goda livsvillkor har inte uppfyllts förutom inom daglig verksamhet. Kommunens utförarverksamhet har arbetat med teckenkommunikation och bildstöd i vissa grupper och brukare som inte har svenska som modersmål kan kommunicera med tecken/bildstöd, vilket också resulterat i ökad brukardelaktighet. Med anledning av indikatorernas resultat kommer brukarnas trygghet i grupp- och serviceboenden vara ett fokusområde för 2019.

Kommunfullmäktiges mål att medborgarna får god service och hög tillgänglighet har inte heller uppfyllts helt förutom inom daglig verksamhet. Verksamheterna arbetar med förbättringsåtgärder utifrån brukarundersökningen i dialog med berörda brukare. Bland annat har man arbetat med att förtydliga genomförandeplanerna för brukarna samt att den enskilde ska äga sina mål genom att, till exempel visualisera målen och samtala oftare kring målen.

Under året fortsatte arbetet med att utveckla kompetensen inom handläggning och för ökad personalkontinuitet. Med rätt kompetens kan medarbetaren utifrån ett helhetsperspektiv besluta om och ge insatser av god kvalitet.

Framtid och förväntad utveckling

Den psykiska ohälsan hos unga och unga vuxna ökar. Psykiatriska diagnoser överlag är en allt vanligare orsak till sjukskrivningar. Attityder i samhället om psykisk ohälsa förändras mot större öppenhet och fler vågar prata om sina problem. Ökad psykisk ohälsa tillsammans med den ändrade attityden i samhället kan ge ytterligare inflöde av målgruppen inom socialpsykiatri.

Även den psykiska ohälsan för personer med funktionsnedsättning ökar. Dessa personer är ofta akut- och behovsstyrda vilket kan vara svårt att möta upp med dagens förutsättningar. Utförarverksamheten behöver utveckla arbetsmetoder samt arbeta med kompetensutveckling för att möta det utökade och förändrade behovet inom målgruppen.

Inom ramen för projektet Hållbar omsorg påbörjas arbetet med upphandling av daglig verksamhet enligt LSS under januari 2019. Under 2019 pågår även ett arbete med kravställande gentemot kommunens egna verksamheter. Detta möjliggör att kommunen ställer samma krav på sina egna verksamheter som på de externa utförare som anlitas.

En översyn av LSS-lagstiftningen har gjorts under 2018. Syftet är att få mer ändamålsenliga insatser inom LSS samt främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Förslaget innebär bland annat att all personlig assistans ska vara ett statligt ansvar. I översynen föreslås även ett flertal nya insatser, bland annat förebyggande pedagogiskt stöd och personligt stöd/boendeservice.

Frågan kring översynen av LSS-lagstiftningen behöver bevakas men bedöms i nuläget inte ha någon inverkan på omsorgsnämndens verksamheter under 2019.

En översyn av socialtjänstlagen pågår och ska redovisas den 1 juni 2020. Syftet med översynen är att den ska kunna leda till en lagstiftning som bland annat underlättar effektiva och kvalitativa insatser baserade på kunskap. Lagstiftningen ska ta tillvara på medarbetarnas kompetens och fokusera på kärnverksamheten. Förslaget ska leda till ökad kvalitet utan ökade kostnader.

Regeringen har tillsatt en tillsatsdelegation som ska arbeta för ökad tillit i styrningen av den offentliga sektorn för att skapa effektivare verksamheter och större nytta och kvalitet för medborgarna. Tillsatsdelegationen genomför nu ett antal projekt i hela landet som främjar idé- och verksamhetsutveckling från nationell nivå till genomförandet i kommuner och landsting.

I uppdraget ingår även att studera olika ersättningsmodellers effekt på kvalitetsutveckling och effektivitet, vilket har redovisats i en delrapport i juni 2017. Ett huvudbetänkande som omfattar den första delen i uppdraget redovisades i juni 2018. Uppdraget har utvidgats genom ett tilläggsdirektiv och de nya delarna ska redovisas i oktober 2019.

Äldreomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Inom området äldreomsorg finns hemtjänst, dagverksamhet, korttidsvård/växelvård, vård- och omsorgsboenden samt öppna mötesplatser för äldre.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Nettokostnad (mnkr)	725	646	637
Antal platser i vård- och omsorgsboende	506	470	461
Egen regi	458	422	413
Entreprenad	48	48	48
Externa köp (snitt)	62	41	41
Antal hemtjänsttimmar	362 322	388 844	534 295

Den totala nettokostnaden för äldreomsorgen har ökat med 79 mnkr vilket motsvarar 12 procent jämfört med föregående år. En stor del av ökningen beror på ökade personalkostnader (60 mnkr). Under året har medarbetare rekryterats i samband med att det nya vård- och omsorgsboendet Björkmossen öppnade och hemtjänsten utökade den egna regins verksamhet från 55 procent till 70 procent av den beviljade tiden. Under 2018 har även verksamheten inom främst hemtjänst och särskilt boende ökat bemanningen med motsvarande 11 mnkr på grund av regeringens satsning på stimulansmedel. Medlen är avsedda för ökad bemanning för att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde.

Köp av placeringar på korttidsboende och särskilt boende har ökat med 20 mnkr på grund av 7 fler placeringar på korttidsboende och 20 fler placeringar på vård- och omsorgsboende jämfört med föregående år. Ökningen beror på fler utredningar än tidigare till följd av växande befolkning över 65 år och förändring av målgrupper.

Årets resultat för äldreomsorgen blev negativt med 20 mnkr. Den största budgetutmaningen var hemtjänsten i egen regi vars resultat blev negativt med 62 mnkr. Anledningen är att verksamheten inte bedrivs tillräckligt effektivt och har för höga kostnader i förhållande till mängden timmar som utförs. Åtgärdsplan togs fram under 2018 och kommer att revideras för 2019. Den ökade efterfrågan av äldreomsorgens insatser inom särskilt boende och korttidsboenden var den andra stora budgetutmaningen. Placeringarna blev 15 respektive 7 fler än budgeterat.

Antal hemtjänsttimmar har minskat i volym med 7 procent. Anledningen är införandet av tids- och insatsregistreringen i juni 2017 samt myndighetens arbete med rätt beslut efter behov.

Väsentliga händelser under året

Förändringar inom hemtjänsten

Från och med 1 december 2018 gäller ett nytt avtal där fyra externa utförare delar procentuellt på totalt 40 procent av den beviljade tiden och hemtjänsten i egen regi ansvarar för 60 procent av den beviljade tiden.

Nytt vård- och omsorgsboende

I juni 2018 öppnade ett nytt vård- och omsorgsboende med 54 platser i Björkmossen. Samtidigt flyttade de som bodde på Solgläntans vård- och omsorgsboende in i de nya lokalerna i Björkmossen och Solgläntan avvecklades.

Lagen om utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Under 2018 har en ny lag om samverkan med utskrivning från slutna hälso- och sjukvård trätt i kraft. Lagen innebär att kommunen ska överta betalningsansvaret tre dagar efter att patienten är utskrivningsklar. Region Stockholm, Storsthlm och länets kommuner ska tillsammans utarbeta rutiner och riktlinjer för samverkan. Myndigheten för äldre- och funktionshinder har påbörjat ett arbete med en ny arbetsprocess för att möta de nya kraven. Bland annat har biståndshandläggare en arbetsplats på Södertälje sjukhus för att snabbt kunna möta inskrivna personer som är i behov av kommunala omsorgsinsatser efter sjukhusvistelse.

Verksamhetens målluppfyllelse

Kommunfullmäktiges tre verksamhetsmål för äldreomsorgen har indikatorer som mäts genom Socialstyrelsens årliga brukarundersökning.

Kommunfullmäktiges mål att medborgarna har inflytande och är delaktiga, där indikatorerna mäter hur stor andel av brukarna som uppfattar att verksamheten tar hänsyn till deras åsikter och önskemål, får bedömningen har brister. Brukarnas åsikter tas hänsyn till bland annat i deras genomförandeplaner. De flesta inom hemtjänst och särskilt boende har en aktuell genomförandeplan och målet är att alla brukare ska ha en aktuell genomförandeplan under våren 2019.

Kommunfullmäktiges mål att medborgarna har goda livsvillkor, där indikatorer för trygghet och måltidssituationen mäts, får bedömningen har brister. För att skapa upplevelse av delaktighet, trygghet och förtroende för personalen kommer fortsatt förbättringsarbete av kontaktmannarskap, implementering av IBIC (individens behov i centrum) och förbättring av den dagliga planeringen ske inom både särskilda boenden och hemtjänst. När projektet för mat och måltidssituationen kommer igång inom hela äldreomsorgsnämndens ansvarsområde ökar förutsättningarna för att brukaren ska uppleva mat och måltidssituationen bättre.

Foto: Daniella Backlund

Kommunfullmäktiges mål att medborgarna får god service och hög tillgänglighet, där indikatorer för förtroende för personalen mäts, får bedömningen brister. Under hösten 2018 satsade verksamheterna på att införa IBIC och utbildningar i schemaplanering för chefer och planerare. Satsningarna förväntas bidra till ökad målluppfyllelse.

Framtid och förväntad utveckling

Ökad andel äldre

Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre i kommunen. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer behöver äldreomsorgens insatser de närmaste åren. I boendeplanen, som årligen uppdateras, föreslås ett boende med ett 50-tal lägenheter till år 2021 och ytterligare ett boende till år 2023.

Förbättrade arbetsvillkor

I Mål och budget 2018-2020 finns medel avsatta för ett treårigt utvecklingsarbete i projektform för att förbättra arbetsvillkoren för chefer och medarbetare inom äldreomsor-

gen. Utvecklingsarbetet ska leda till varaktiga förändringar i verksamheten. Satsningarna förväntas leda till friskare medarbetare och effektivare verksamhet genom lägre sjuk-tal och bättre schemaplanering.

Framtida kvalitetsatsningar

Anhörigstödet fördjupas och utvecklas. Anhöriga som vårdar närstående ska få mer information och kunskaper. Upp-sökande arbete som utökades med två nya tjänster kommer också att bli en viktig del i det utvidgade anhörigstödet.

Under 2018 genomfördes kvalitetsuppföljningar av samtliga särskilda boenden, dagverksamheter och hemtjänst. Uppföljningarna fortsätter under 2019 enligt nämndens uppföljningsplan. Verksamheterna får en strukturerad återkoppling gällande eventuella brister och förbättringsområden som de kan arbeta vidare med för att utveckla verksamheten.

Kultur och fritid

Verksamhetsbeskrivning

Kultur och fritid svarar för utveckling och drift av verksamheter i kommunal regi, såsom kulturskolan, biblioteket, Torekällbergets museer, konsthallen, stadsscenen, fritidsgårdar, föreningsstöd och kommunala idrottsanläggningar. I verksamheten ingår också fritidsverksamhet för äldre samt för personer med funktionsnedsättning. Verksamheten handlägger också ärenden om kommunal tillståndsgivning enligt lotterilagen.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Nettokostnad (mnkr)	227	219	215
Nettokostnad (kr/invånare)	2 342	2 262	2 272
Bidrag föreningar (mnkr)	38	33	31
Utlåning bibliotek	296 640	306 755	324 003
Besök konsthall	20 730	20 686	20 617
Elever kulturskola	2 123	2 029	1 963
Besök fritidsgårdar	81 156	86 667	87 133
Besök Torekällberget	85 922	99 026	100 424
Besök Stadsscenen	108 720	120 931	114 651

Den totala nettokostnaden för kultur- och fritidsverksamheten uppgick till 227 mnkr och är en ökning med 3,7 procent. I likhet med föregående år utgjorde kultur och fritid 4,2 procent av kommunens totala kostnader, vilket är lägre än genomsnittet för kommuner i riket. Nettokostnaden för kultur och fritid per invånare var 2 342 kronor. Genomsnitt i riket var 3 002 (2017). Medel för utveckling av Ung fritid togs i anspråk senare än beräknat och har inte helt förbrukats.

Väsentliga händelser under året

Att skapa goda livsvillkor för medborgarna är vår främsta prioritet med särskilt fokus på barn och unga. Satsningen på fritidsgårdar har inneburit personalförstärkningar och kompetensutveckling i befintlig personalstyrka. Jämställdhetsarbetet har stått i fokus med utökad verksamhet för tjejer och alla fritidsgårdar har HBTQ-certifierats.

Spontanidrotten utökades med en disco-golfbana i Geneta och en dansbana anlades utomhus vid skate- och parkour-parken. Ett nytt ridhus i Järna invigdes i april.

De utökade statsbidragen avseende avgiftsfria lovaktiviteter möjliggjorde väsentligt fler aktiviteter för barn och unga under skolloven.

Verksamhetens måluppfyllelse

Kompassen för hållbar utveckling utgörs i Södertälje kommun av sex målområden med betydelse för långsiktig hållbarhet.

Kultur- och fritid bidrar till samtliga men har sin tyngdpunkt i de målområden som handlar om Södertäljes medborgare och Attraktiva Södertälje. Målområdena har kopplats till indikatorer för jämförbarhet med andra kommuner över tid.

För besök på fritidsgårdarna noteras en minskning, sannolikt beroende på en ny registreringsrutin som innebär att ungdomarna själva registrerar sina besök. Fler flickor besökte fritidsgårdarna men andelen flickor är fortsatt låg. Särskild uppmärksamhet har riktats mot jämställdhetsfrågor och att tillvarata flickors potential. Projekt som genomförts är bland annat "Starka tjejer" och "Tjejmässan".

Ett annat mål har under flera år handlat om att öka flickors deltagande i bidragsberättigade idrottsaktiviteter, då flickorna även här varit underrepresenterade. Antal flickor som deltog i idrottsaktiviteter ökade med 13 procent. Ridhuset i Järna som invigdes under året och där många flickor deltar bidrog till ökningen. Flickornas andel utgör 43 procent. Vid mätning av antal registrerade idrottsaktiviteter så minskade dessa för såväl flickor som pojkar.

En ny biblioteksplan beslutades som anger färdriktningen för åren 2018-2022. Syftet är att tydliggöra och lyfta fram bibliotekets roll i samhället som en naturlig del i stadsutveckling och samhällsplanering. Bibliotekslånen fortsätter att mattas av och detta är en trend som noteras också i övriga landet. Utlåningen minskade med 3 procent vilket är en lägre minskning än föregående år. Traditionella boklån minskade samtidigt som utlåning av e-medier ökade.

Statsbidragen avseende avgiftsfria lovaktiviteter innebar att många barn och ungdomar kunde delta i aktiviteter som annars inte hade genomförts. Aktiviteter såsom simning, fotboll, kanot, spökvandring, dans, musik, teater, rugby och olika läger arrangerades och samtliga var väl genomförda, välbesökta och uppskattade. 1 400 barn och unga deltog i aktiviteterna.

Framtid och förväntad utveckling

Södertälje kommun växer i hög takt och är på väg mot att år 2025 nå 100 000 invånare. Samtidigt har kommunen ambitionen att växa ytterligare i och med målsättningen att planera för 20 000 nya bostäder till 2036.

Detta skapar behov av att långsiktigt se över hela kultur- och fritidsverksamheten för att uppnå visionen om att

Foto: Pontus Orre

Södertälje ska vara den kommun i Stockholmsregionen som ger barn och ungdomar bäst förutsättningar att delta i kultur-, fritids- och idrottslivet.

De kultur- och idrottsprogram som påbörjats för Södertälje skulle kunna utgöra ett långsiktigt politiskt styrmedel. Kulturprogrammet är klart och idrottsprogrammet är påbörjat.

En ny gymnastik- och friidrottshall färdigställs 2019 med aktiviteter som förväntas locka många flickor.

Förstudiearbetet för en ny simhall påbörjas under nästa år och beräknas stå färdig 2028.

En annan förstudie handlar om hur ett eventuellt övertagande av Saltskogs gård skulle kunna se ut med åtgärder för upprustning samt verksamhetsidé om att göra Saltskogs gård till ett besöksmål.

En satsning görs från och med 2019 på biblioteket där den nya biblioteksplanen för 2018-2022 anger färdriktningen. Nya metoder och arbetssätt som särskilt riktas till barn och unga är prioriterat. Andelen medborgare med utländsk bakgrund i Södertälje är 53 %. En viktig uppgift för biblioteket i Södertälje är att främja språkutveckling och stimulera till läsning där man särskilt uppmärksammar små barns språkutveckling i samverkan med förskola, skola och barnhälsovård.

En fortsatt satsning på fritidsgårdarna och målgruppen 13-18 år genomförs genom förstärkningar inom en rad olika områden. Särskilt fokus ska läggas på att arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv så att attraktiva och välkommande miljöer skapas för alla.

Miljö

Verksamhetsbeskrivning

Miljö är ett brett verksamhetsområde som berör kommunens hela organisation. Det innefattar alla aspekter av ekologisk hållbarhet som del i en långsiktig hållbar utveckling. Kommunens hållbarhetsarbete utgår från Agenda 2030.

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Nettokostnad (mnkr)	11	11	9

Verksamhetstalet avser miljö- och hälsoskydd, alkohol- och tobakstillstånd, naturvård samt miljönämndens övriga arbete inom miljö och hälsa. Nettokostnaden ligger på samma nivå som föregående år. Statliga bidrag på 1,1 mnkr har använts till flera naturvårds- och vattenvårdsprojekt.

Väsentliga händelser under året

En ny skogspolicy har antagits. Policyn ska verka för en hållbar skogsförvaltning där rekreation och folkhälsa är viktiga parametrar i den tätortsnära skogen.

En utflyktsguide till naturreservat och utflyktsmål i Södertälje har tagits fram med stöd av statligt LONA-bidrag. Utflyktsguiden finns i tryck samt tillgänglig som e-bok och pdf-fil på kommunens webbsida. Guiden är mycket efterfrågad.

Södertälje kommun har fått medel från Vinnova för att utveckla digitala lösningar kring leveranser av hållbart producerad mat. En förstudie ska undersöka hur det kan bli lättare att leverera hållbara närodlade livsmedel till den offentliga sektorn, till exempel med digitala verktyg som underlättar för små och medelstora företag att lägga anbud. Förstudien görs inom projektet Matlust i samverkan med bland andra Upphandlingsmyndigheten.

Verksamhetens måluppfyllelse

Kommunorganisationen har länge arbetat strategiskt med energieffektiviseringar och uppnått goda resultat. Under 2018 uppnåddes en procents effektivisering. I samband med sedvanligt underhåll har Telge Fastigheter till exempel installerat temperaturstyrning, bytt till energieffektiva fönster och till energieffektiv ventilation med återvinning. Solceller är nu installerade på 10 fastigheter med en beräknad årlig elproduktion på 500 MWh.

Energi- och klimatrådgivningen har gett bostadsrättsföreningar och privatpersoner råd om potentialen för solceller på deras tak och intresset har varit stort. Kommunens solkarta ger bra vägledning. Med solkartan och stöd av en energiexpert har Södertälje kommuns medborgare och företagare fått god hjälp att öka andelen förnybar energi.

Kommunen har riktlinjer för fordon och drivmedel för att tydligt styra mot förnybara drivmedel och miljöfordon. År 2018 var andelen miljöfordon av personbilar och lätta lastbilar 29 procent. Den har sjunkit något då hemtjänsten behövt köpa in bilar med fyrhjulsdraft för ytterområden med sämre vägar. Andelen förnybart drivmedel har ökat. Från år 2020 ska alla kommunens dieslbilar köra på den förnybara dieseln HVO100.

En kemikalieplan har antagits som styr hur kommunorganisationen ska minska miljöbelastningen från kemikalier i verksamheterna. Förskolor i Södertälje arbetar sedan tidigare även med naturskyddsforeningens koncept giftfri förskola.

Skyddade mark- och vattenområden utgör 8,7 procent av kommunens yta. Arbete pågår för att på längre sikt utöka arealen, med områden som är biologiskt värdefulla eller strategiskt viktiga för en hållbar landskapsförvaltning och ett rikt friluftsliv.

Naturdatabasen med kartverktyg är färdig. Med hjälp av databasen har nu alla handläggare information om naturvärden lätt tillgänglig som underlag vid planering och ärendehantering.

En vattenplan har antagits för hur kommunen ska arbeta med att förbättra statusen i sjöar och vattendrag. Med stöd av vattenplanen har kommunen även fått statliga bidrag för fortsatt arbete med vattenåtgärder. I dagsläget har 23 procent av kommunens vattenförekomster god status.

Inventering har visat på en återetablering av uter i kommunen, och arbete har startat för att hjälpa uterstammen att bli kvar. Med stöd av statligt LONA-bidrag har en uterpassage anlagts där Tvetavägen går över Kallforsån i närheten av Södra Kallfors. Passagen ger möjlighet för uter att röra sig längs med ån utan att gå upp på vägen.

Södertälje kommun har en fortsatt hållbar kosthållning med hög andel ekologiska livsmedel. Andelen ekologiska livsmedel var 57 procent i hela kommunens verksamhet. Köttkonsumtionen inom skola och förskola har minskat. Den var i genomsnitt 48 gram inom skolan och 41 gram inom förskolan per elev och dag. Andelen svenskt kött var cirka 92 procent. Kaffe, te, chokladdryck och kakao som finns på avtal är Fairtrademärkt.

Foto: Scandinav

Framtid och förväntad utveckling

Med ett kraftigt ökande bostadsbyggande kommer trycket i regionen och på Södertäljes mark- och vattenområden bli större än vad det redan är. Värdet av grönstruktur och ekosystemtjänster ska ingå i samhällsplaneringen för att säkerställa långsiktigt hållbara lösningar. Arbete pågår därför med att ta fram ett flertal underlag och strategier till stöd för detta.

En biotopkartläggning av kommunen genomförs för att ge fördjupad kunskap om naturtyper och värden av de gröna kilarna. En pollineringsplan tas fram för att stärka pollinerande insekter och klargöra hur kommunen kan bidra genom till exempel vad som planteras i parker. En övergripande grönstrategi tas fram om grönstrukturen i kommunen.

En strategi för livsmedelsförsörjning ska tas fram som ger förutsättningar för lokal hållbar livsmedelsproduktion och förbereder för framtida förändrat klimat och ökad befolkning.

Södertälje behöver vara väl förberett på ett förändrat klimat och både på kort och på lång sikt genomföra nödvändiga åtgärder för att möta detta. Det handlar både om beredskap för att hantera extrema vädersituationer och om hur vi planerar och bygger samhällets infrastruktur.

Varje verksamhet inom Södertälje kommun förväntas ta ett ansvar för att minska sin miljö- och klimatpåverkan. Det handlar exempelvis om ökad kunskap, val av miljö- och vänligena produkter och material, energieffektivisering samt transporter utan fossila bränslen. Upphandlingspolicyn revideras för att främja inköp av miljö- och vänligena produkter och tjänster.

Under 2019 kommer kommunen arbeta med att uppdatera alla styrdokument kring avfall för att styra mot ökad återvinning av hushållsavfallet.

Södertälje ska fortsätta utvecklas som nod för hållbar livsmedelsutveckling. Satsningen på ekologiska livsmedel inom kommunens verksamheter förstärks.

Vatten spelar en central roll i Södertälje med sin kust och många sjöar och vattendrag. Framöver förstärks arbetet med åtgärder kring våtmarker, dagvattenhantering, dammar, grundvatten och den ekologiska statusen i sjöar och vattendrag. Åtgärder för vattenvård ska genomföras i den tätortsnära sjön Måsnaren och flera våtmarker ska anläggas för att motverka övergödning och gynna biologisk mångfald.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten inom samhällsbyggnad omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet. I det ekonomiska resultatet redovisas också näringslivsfrågor, destination och räddningstjänst.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2018	2017	2016
Verksamhetens nettokostnad (mnkr)	171,9	143,4	- 4,2
Nettokostnad exkl. exploatering (mnkr)	245,7	185,5	166,6
Vinterväghållning (kr/kvm)	9,99	9,20	8,61
Underhållsbeläggning (kr/kvm)	14,96	9,59	5,79
Genomfört beläggingsunderhåll (andel av total gatuyta)	5 %	4 %	2 %
Energi (kWh/ljuspunkt)	372	396	411
Driftkostnad (kr/ljuspunkt)	558	626	634

Verksamhetens nettokostnad 2018 var 245,7 mnkr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda verksamheten inom samhällsbyggnad. Nettointäkten inom exploateringsverksamheten var 64 mnkr och har genererats främst genom fastighetsförsäljning i form av bostadsträtter.

Exklusive exploateringsverksamhetens positiva resultat är nettokostnaden 245,7 mnkr, en ökning med 32 procent som förklaras av både högre kostnader samt lägre intäkter. Samhällsbyggnadsverksamheten har fått utökade medel till stadsutvecklingsinsatser under året, vilket förklarar de ökade kostnaderna. Arbetet med att ta fram strukturplaner var en av många insatser som finanserades inom budget för samhällsbyggnadsverksamheten.

Kostnaden för underhållsbeläggning per kvadratmeter har ökat jämfört med föregående år eftersom andelen av underhållsarbete i form av asfaltering som gjorts på kommunens vägar varit högre.

Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter ut äldre armaturer mot nya LED-armaturer vilka har

lägre elförbrukning. Detta gör också att driftkostnaden sjunker trots att antalet ljuspunkter i kommunen ökar i absoluta tal.

Kostnaderna för vinterväghållningen kan ha stor påverkan på det totala resultatet för verksamheten och varierar mycket mellan åren. Nettokostnaden för vinterväghållning landade på 23,4 mnkr, vilket är 8,7 procent högre än utfall under samma period förra året. Det förklaras av det något hårdare klimatet under årets första månader, som brukar vara de mest kostsamma inom vinterväghållningen samt ökade kostnader i samband med nytt ramavtal.

Väsentliga händelser under året

Utbyggnadsstrategi

Södertälje kommun har under året tagit fram en strategi för hur bostadsutbyggnaden kan genomföras. Strategin ska användas för att underlätta beslut om hur och i vilken ordning den beslutade bostadsutbyggnaden ska ske. Strategin utgår från tidigare gällande dokument som Översiktsplanen, RUF2050, Miljö- och klimatprogrammet och Trafikstrategin och visar hur 20 000 bostäder kan byggas utan att äventyra de kvaliteter som natur, grönområden och parker som kommunen beslutat ska skyddas.

Odlingsstrategi

Kommunen har tagit fram och beslutat en odlingsstrategi som omfattar det yrkesmässiga lantbruks- och trädgårdsodling men även fritidsodling och komplementodling. I samband med detta har även en pollineringsplan tagits fram och beslutats för att tydliggöra vad som kommunen och andra aktörer kan eller bör göra för att skapa förutsättningar för pollinatörer.

Aktualitetsprövning av Översiktsplanen

Under året har kommunens översiktsplan aktualitetsprövats och bedömts vara aktuell.

Verksamhetens måluppfyllelse

Samhällsbyggnadsverksamhet har till viss del uppnått de mål och inriktningar som kommunfullmäktige satt upp.

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva har förbättrats

Södertälje kommun använder sig av Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning som en indikator på medborgarnas uppfattning om kommunen som en plats att bo och leva på. Senaste undersökningen som genomfördes under hösten 2017 visar ett värde på 49. Nästa enkät genomförs hösten 2019. NRI har ökat jämfört med föregående

ende mätning (2015). Medborgarna upplever framför allt att arbetsmöjligheterna blivit bättre och värdet har ökat tre år i rad även om det finns en viss avmattning. Fler kan tänka sig att rekommendera andra att flytta till Södertälje jämfört med tidigare mätning. Värdena för kommersiellt utbud och kommunikationer ligger i stort i paritet med rikssnittet. För att uppnå högre värden har insatser gjorts under 2018 för att bland annat öka trafiksäkerheten, inventering av statusen på cykelvägar, cykelövergångar och cykelparkeringar för att underlätta planeringen av den fortsatta utbyggnaden av cykelstråken och kontinuerliga insatser för att offentliga miljöer ska kännas tryggare genom bland annat utbyggnad av trygghetsbelysning. I de strategiska infrastrukturella planerna har kommunen arbetat för att säkerställa en ny passage av Södertälje kanal, Ostlänken, farleden från Landsort och Södertörnsbanan.

Bostadsbyggandet fortsätter

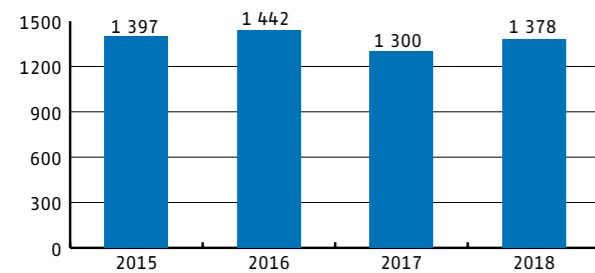
Under 2018 färdigställdes 601 nya bostäder i Södertälje. Därtill tillkommer 132 bostäder som skapats genom ombyggnad av lokaler. Antalet nytillkomna bostäder uppgick sålunda till 733, vilket är det högsta antalet sedan 1975. Till de större färdigställda projekten hör 225 lägenheter i Glasberga, 200 av 441 lägenheter i Sländan 6 och 58 lägenheter i ombyggnaden av gamla Tobaksmonopolet. De områden i vilka flest lägenheter färdigställdes var Ritorp (86 st.) och Glasberga sjöstad (85 st.). Utöver lägenheterna färdigställdes 117 specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade eller studenter).

Under 2018 inkom 1 378 bygglovsärenden. Det är 6 procent fler än under 2017, då 1 300 ärenden kom in. Under året har 539 startbesked för bostäder meddelats, vilket visar att intresset att bygga fortfarande är högt i Södertälje

Foto: Scandinaev

INKOMNA ÄRENDE BYGGLOV 2015–2018

Prognosen tyder på att antalet bostäder kommer att öka under kommande år. Den satsning som gjorts inom stadsutveckling med fokus på strukturplaner och utbyggnadsstrategi skapar förutsättningar för att öka antalet bostäder i Södertälje framöver

Tjänster och uppdrag uppfyller i stor utsträckning svars- och garantitider

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. I enlighet med plan- och bygglagen ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit.

Södertälje (totalt)	2018	2017
Uppfyllt 5 dagarsgaranti (bekräftelse på ärendet inkommit) i %	100	100
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar) i %	97	97
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett) i %	91	78

Andelen ärenden som uppfyllt 10-veckorsgarantin har ökat under året jämfört med föregående år.

Framtid och förväntad utveckling

Bostadsbyggandet och stadsutvecklingen är ett fortsatt prioriterat område och intresset för att bygga och köpa mark i Södertälje är fortfarande stort trots en vikande marknad närmare Stockholm. Södertälje kommun står inför en stor expansion och ska växa snabbt under de närmsta åren. Att nå målsättningen om att expandera med 20 000 nya bostäder, som är blandad, hållbar och som har tillgång samhällsservice, kollektivtrafik och grönområden samtidigt som det är en allt högre efterfrågan på mark, kräver en framsynt och hållbar stadsplanering med tydliga strategier, program och planer.

I och med att kommunen växer behöver även den kommunala infrastrukturen utökas och anpassas. Utvecklingen av Södertälje innebär stora behov av investeringar framöver, som då också behöver finansieras av kommunen. Den nationella transportinfrastrukturplaneringen som förra året beslutade om en ny nationell plan och länstransportplan, innehöll en stor andel objekt som berör Södertälje.

Det finns fortfarande viss osäkerhet kring vilka förutsättningarna är för fortsatt statlig finansiering i samhällsbyggandet, bland annat avseende byggbonus och den så kallade välfärdsmiljarden. Detta ställer högre krav på förmågan att kunna anpassa verksamheten när förutsättningarna förändras.

Utvecklingen av norra delen av stadskärnan är fortsatt central i arbetet att skapa bra förutsättningar för Södertälje Science Park, KTH och de kunskapsintensiva företagen som finns.

Foto: Sam Murad

